Maandagavond 1 Juni 1931. - No. 64. HEPKEMA'S COURANT (58e jaargang) - HEERENVEEN. - Oplage 30.000 Ex. Verschijnt Maandags-, Woensdags- en Vrijdagsavonds

ADVERTENTIES p. reg. Maand. en Woensd. no. 13 c., Vrijd.no. 15 c. In breedere recl.-kolom dubbele prijs. Buiten 4 Noordelijke prov. Maand. en Woensd.no. 17 c., Vrijd.no. 20 c. Reclames resp. 35 en 40 c. -:- -:- LEESGELD per halfjaar f 2.50, inning 15 ct. Amerika per jaar f 12.50. Losse no.'s 5 ct. — Postgiro 5894. — Tel. no. 3. -:-

NIEUWSBLAD VAN FRIESLAND

Dit no. bestaat uit TWAALF bladzijden, gewicht 78 gram

POSTTARIEF: porto binnenland per 50 gram 1½ cent; buitenland per 50 gr. 2½ ct.

EERSTE BLAD

Over de grenzen.

HET FASCISME EN DE KATHOLIEKE ACTIE.

Verbreking der diplomatieke betrekkingen?

De strijd tusschen katholieken en fascisten in Italië begint steeds scherper vormen aan te nemen. Op den 24en Mei, den herdenkingsdag van de Italiaansche deelname aan den oorlog, hadden er te Rome groote fascistische betoogingen plaats. Bij die gelegenheid is de chauffeur van een pauselijken postauto door een aantal fascisten mishandeld, zonder dat daartoe eenige merkbare aanleiding bestond. Politie-agenten bleven op een afstand en grepen niet in.

De (r.-k.) Maasbode maakt nu melding van een artikel in de Lavoro Fascista, waarin geschreven wordt over het streven van de Katholieke actie, en hoe zij ageert tegen het fascisme als zoodanig. Het bedoelde blad deelt bijzonderheden mede over geheime zittingen van de Katholieke Actie en haalt uitlatingen van hare leidslieden aan. Aan deze Katholieke actie wordt, volgens de Maasbode, de bedoeling toegeschreven, de politieke macht weer in handen te krijgen, welk doel zij tracht te bereiken door uitbreiding der persorganen en het verstevigen der organisaties tot in de kleinste gehuchten.

De Katholieke actie heeft den steun van den Paus en zij beweegt zich zoowel op geestelijk als op sociaal terrein.

Het fascistische blad is niet in beslag genomen en fascistische hoofdorganen wijden uitvoerige beschouwingen aan dit artikel.

Een van de eerste gevolgen is geweest, dat een aantal studenten een inval hebben gedaan in 't redactiebureau van een Katholiek tijdschrift.

Paus Pius XI. Mussolini.

De Daily Herald weet nu te melden, dat de Italiaansche onderstaatssecretaris van binnenlandsche zaken verklaard zou hebben, dat de regeering, als de toestand zoo zou blijven, als hij nu is, het recht heeft, den bond van Katholieke universiteitsstudenten te ontbinden.

Hetzelfde blad verneemt uit welingelichte bron, dat, als de Italiaansche regeering dezen maatregel neemt, een verbreking van de diplomatieke betrekkingen van het Vaticaan met de Italiaansche regeering hiervan het gevolg zou kunnen zijn.

Verscherping van het conflict.

Op last der regeering heeft de politie alle Katholieke jeugdclubs te Rome gesloten en de documenten, welke in de gebouwen zijn aangetroffen, in beslag genomen.

Verschillende dezer instellingen zijn gevestigd op bij het Lateraan-verdrag omschreven exterritoriaal gebied. De regeering heeft verder den prefecten in geheel Italië opdracht gegeven, alle katholieke organisaties van jonge mannen te ontbinden, indien de toestand in de desbetreffende provincies dit eischt.

Deze maatrgel der regeering, gevolg van de ongeregeldheden tusschen fascisten en katholieken, is als tijdelijk bedoeld.

De Paus heeft een langdurige conferentie gehad, o.a. met den pauselijken nuntius aan het Italiaansche hof, terwijl hij ook een bespreking had met den geestelijken adviseur der Katholieke actie.

De oorzaak.

Als oorzaak van het conflict tusschen de fascistische regeering en het Vaticaan wordt opgegeven, dat deze is gelegen in het verzoek van het Vaticaan aan de Italiaansche regeering, om absoluut alle protestantsche propaganda te verbieden.

Daar er in Italië volgens de gewijzigde grondwet vrijheid van godsdienst en gelijkheid van alle godsdiensten bestaat, weigerde de regeering aan dit verzoek te voldoen.

In fascistische kringen nu beschuldigt men de katholieke actie ervan, dat zij het huidige oogenblik der economische wereldcrisis te baat neemt, om een politieke propaganda te voeren, die er toe zou moeten leiden, dat de Katholieke partij het bewind zal overnemen. De Katholieke actie beoogt, volgens de fascisten, niet uitsluitend het geven van moreelen steun aan de arbeiders, doch zij tracht de macht der fascistische vakvereenigingen te beknotten. Men neemt aan, dat thans het tijdstip gekomen wordt geacht, dat de fascisten òf de Katholieke actie verbieden, òf het Vaticaan zullen dwingen, zijn activiteit tot zuiver religieuze aangelegenheden te beperken.

De toestand is ernstig.

Hoe ernstig de toestand is, blijkt wel uit het feit, dat vrij algemeen werd aangenomen, dat het conflict zou leiden tot opzegging van het concordaat tusschen de Italiaansche regeering en het Vaticaan en dientengevolge ook van het Lateraanverdrag. Dat het echter zóó ver zal komen, wordt in andere kringen betwijfeld, mede doordat de situatie eenigermate verlicht is, nu de leiding van de Katholieke actie in de bisdommen door de bisschoppen zelf ter hand zal worden genomen. Op deze manier kan er voor gezorgd, dat de Katholieke actie, die 400.000 leden telt, zich beweegt binnen de bepalingen van het concordaat.

Echter hebben er nieuwe anti-katholieke demonstraties plaats gehad. De fascisten vergrepen zich aan het meubilair van een katholieke jeugdclub en beschadigden twee Franciscaner kloosters.

Te Verona werd de deur van het bisschoppelijk paleis men benzine overgoten en daarna in brand gestoken. De brand kon bijtijds gebluscht worden.

Naar verluidt, is in alle lokalen van de katholieke jeugdvereenigingen door de politie huiszoeking gedaan en zijn deze vervolgens gesloten. Verder is de missie van den pauselijken legaat te Padua geschorst en is eveneens het eucharistisch congres te Rome geschorst.

De Paus heeft Zondagmiddag alle leiders van de Katholieke Actie en den pauselijken nuntius bij de Italiaansche regeering bij zich vereenigd.

LATERE BERICHTEN.

ROME, 31 Mei. (Tel.) De Paus vierde heden zijn 74en verjaardag, ter gelegenheid waarvan hij audiëntie verleende o.a. aan den Katholieken Bond, tot wiens vertegenwoordiger Z. H. een redevoering uitsprak, waarin hij o.a. zeide heden een droeven jaardag te vieren, wegens de onaangename gebeurtenissen, welke in de laatste dagen waren voorgekomen en de haat en het geweld, waarmede tegen de Katholieke Actie wordt opgetreden.

Verder zeide de Paus o.a. nog, dat hij eerst het fascisme had geprezen, toen het 't godsdienstonderwijs op de scholen weder invoerde. Het recht en de plicht vragen nu een beroep te doen op het concordaat.

ROME, 31 Mei. (Tel.) Naar verluidt heeft Mussolini opdracht gegeven ten opzichte van de Bonden der Katholieke Actie de wet op de openbare veiligheid toe te passen. Verder hebben de prefecten het recht vereenigingen op te heffen wanneer deze weigeren inlichtingen te geven en tevens wegens iedere werkzaamheid, welke niet in overeenstemming is met de nationale wetgeving.

Door dezen maatregel wordt dus het lot van de Bonden der Katholieke Actie geheel in handen van de prefecten gelegd.

Naar verluidt, heeft het Vaticaan diplomatieke stappen ondernomen.

NOGMAALS EEN DEBAT OVER BRIANDS BELEID.

Zijn politiek door de Fransche Kamer gesanctioneerd.

Het was niet voldoende, dat Briand al besloot als minister van buitenlandsche zaken aan te blijven. Tweemaal heeft Briand zich door zijn vrienden laten raden en de uitkomsten van deze beide raadgevingen vormen samen een merkwaardige episode uit de geschiedenis van den staatsman Briand, ook uit de geschiedenis van Frankrijk.

De eerste raad, dien men hem gaf, was, men weet het: Stel U candidaat voor het presidentschap, de bekroning van een schitterende politieke carrière.

Het votum, dat de Fransche Kamer heeft uitgesproken, heeft Briand zelf opgevat als een verwerping niet van hemzelf, maar vooral van zijn politiek en het deed hem tot aftreden besluiten.

Dan komt de tweede raadgeving van zijn vrienden: „Blijf", en ook nu heeft de staatsman zich laten raden en hij is gebleven.

De vraag echter, of dat aanblijven alleen door zijn vrienden, dan wel door het Parlement werd begeerd, moest nog beantwoord worden. En inderdaad ontbrak het te dezen opzichte niet aan pessimistische voorspellingen, voorspelling van grooter échec.

Het vuur op Briand werd geopend door de felle nationalisten van het slag van Franklin—Bouillon. De argumenten waren niet krachtig, al was de aanval dan ook heftig en al werd dan ook Briand's aftreden geëischt.

Franklin Bouillon verklaarde, dat Briand te Genève geen succes had behaald, er integendeel zeer slecht had gemanoeuvreerd en zich door Henderson de kaas van het brood had laten eten, die inplaats van Benesj tot voorzitter van de ontwapenings-conferentie was benoemd.

En Briand heeft geantwoord, kalm en met overtuiging, nu hij zijn vrienden, die de groote Kamergroepen vertegenwoordigen, achter zich wist. De argumenten van den interpellant heeft hij afdoende weerlegd.

Briand eindigde zijn tegenargument met de woorden: „Het is niet waar, dat de Nationale Vergadering van Versailles (de presidentsverkiezing) mijn buitenlandsche politiek heeft veroordeeld. Dat zal de stemming van heden aantoonen".

En de stemming heeft het uitgewezen. Met 318 tegen 261 stemmen keurde de Kamer de buitenlandsche politiek goed.

Door dezen uitslag komt het feit, dat Briand niet tot president werd gekozen, in een geheel ander licht te staan. Want nu blijkt, dat zijn nederlaag niet was een verwerping van zijn politiek. Zijn nederlaag was integendeel de duidelijke manifestatie van de zegepraal van zijn politiek. Frankrijk heeft begrepen, dat het niet aangaat, om Briand in dezen tijd los te laten, nu het politieke evenwicht in Europa zoo wankel is.

Het is duidelijk geworden wat de nederlaag beteekende: Frankrijk wenscht U niet, door U op den hoogsten zetel te plaatsen, feitelijk aan den kant te zetten, Frankrijk heeft U noodig en Europa heeft U noodig.

HET BEZOEK VAN BRUNING EN CURTIUS AAN ENGELAND.

Wat er besproken zal worden.

Binnenkort zal het veel besproken bezoek van de Duitsche ministers Brüning en Curtius aan Chequers plaats hebben.

Volgens de Daily Tel. zullen er besprekingen gevoerd worden over de herstel- en oorlogsschulden, waarbij de volgende punten onder de oogen zullen worden gezien. Het zijn vier financieele voorstellen, welke in hoofdzaak aldus kunnen worden samengevat.

1. Stopzetting der niet gewaarborgde herstelbetalingen voor twee of drie jaar en belegging van deze bedragen in Duitsche ondernemingen overeenkomstig advies van de Bank van Internationale Betalingen.

2. Vermindering van de Duitsche jaarbetalingen, waardoor de betalingen volgens 't Young-plan met ongeveer 20 % verminderd zouden worden.

3. Indien noodig, bijeenroeping van een speciale zitting van de commissie van advies der Bank van Intern. Betalingen om aan de beide eerste voorstellen een practischen vorm te geven.

4. Bijeenroeping van een financieele commissie der voornaamste mogendheden om de mogelijkheid van een moratorium voor twee à drie jaar voor alle oorlogs- en herstelschulden te overwegen.

In verband echter met de weinig gunstige stemming in Amerikaansche officieele kringen acht het blad het niet waarschijnlijk, dat de Duitsche of de Engelsche regeering tot het bijeenroepen van een financieele conferentie zal overgaan.

't Heet, dat de Parijsche bladen maar weinig ingenomen zijn met de financieele besprekingen tusschen Duitschland en Engeland. De kwestie der herstelschulden dient volgens hen in Genève besproken te worden.

Het Engelsche arbeidersorgaan wijst er echter met eenige verontwaardiging op, dat Duitschland het recht heeft de kwestie der betalingen met Engeland te bespreken.

Duitschland heeft verder het recht, om, wanneer het niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, de hulp van de andere mogendheden in te roepen, zooals dat bij de Haagsche overeenkomst is geregeld. En dat deze hulp spoedig noodig zal zijn, is niet onwaarschijnlijk.

Korte Mededeelingen.

— Te Angerlo is op 77-jarigen leeftijd overleden mr. J. D. K. baron van Heeckeren van Kell, voormalig gezant in Zweden en oud-lid van de Eerste Kamer.

— Mevr. Haitsma Mulier-Van Sytzema, te Haarlem overleden, heeft f 10.000 vermaakt aan de Vereeniging tot bestrijding van de tuberculose.

— De minister van arbeid, handel en nijverheid heeft ingesteld eene kleine commissie, die tot opdracht heeft den economischen toestand der particuliere binnenschipperij te onderzoeken en daarover aan hem verslag uit te brengen.

— Een reddingsboei van het stoomschip Titanic, dat op 15 April 1912 is vergaan, is aangespoeld in de Gravesendbaai in den staat New York. De boei was vergaan en verkleurd, maar de naam Titanic was na 19 jaar nog leesbaar.

— In de algemeene vergadering van de Vereeniging voor Christelijk Onderwijs, die haar 40-jarig bestaan vierde, is medegedeeld, dat de voorzitter, prof. dr. W. J. Aalders te Groningen, benoemd is tot ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Vijf arbeiders, die in de streek van Luxor (Egypte) aan een zandheuvel werkten, werden tengevolge van een instorting bedolven. Negen andere personen, die de arbeiders wilden redden, werden eveneens bedolven door de zware zandmassa's. Allen zijn om het leven gekomen.

— Tegen iemand te Lexmond, die eenige dagen vóór zijn faillietverklaring nog 36 varkens verkocht en de opbrengst ad f 529 niet aan den curator verantwoordde, bovendien ter waarde van f 2000 aan huisraad en winkelwaren achterhield, is voor de rechtbank te Tiel vier maanden gevangenisstraf geëischt.

— Nabij Caïro heeft men in een van de twee graven uit den tijd van de Vijfde Dynastie, die bij de pyramiden waren ontdekt, merkwaardige muurschilderingen aangetroffen. De graven waren van een intendant van de koninklijke paleizen en van een hofzanger. De muurschildering, gedaan in ruw overdreven schetsen, stelt vijftien getuigen voor van een testament, dat ook op den muur geschilderd staat. Het is van den koninklijken zanger, die al zijn bezit nalaat aan zijn zoon.

Een minister, die een fooi kreeg.

Bij gelegenheid van een paardenmarkt te Ried (Oostenrijk) was toevallig ook de minister van landbouw, dr. Dollfuss, aanwezig, die, wat men in Oostenrijk noemt, een man is, die „nicht viel vorstellt". Men verzocht den minister later de prijzen te willen uitreiken, met het resultaat, dat toen hij den eersten boer een „couvert met inhoud" overhandigde, deze zich verplicht voelde, „den armen ambtenaar" een fooitje te geven en hem met vriendelijk gebaar twee Schilling in de hand drukte. Eerst aan het lachen uit den kring der omstanders ontdekte de boer, dat hij zich deerlijk vergist had.

Fransche militaire vliegers boven Duitsch gebied.

Voor de eerste maal sedert 1929 hebben Fransche militaire vliegers de Duitsche grens bij Kehl, in de omgeving van Straatsburg, overschreden. Donderdag hebben talrijke vliegtuigen, afkomstig van een eskader van 40 machines, dat militaire oefeningen houdt, een vlucht gemaakt boven de stad Kehl. Ongeveer 25 vliegtuigen passeerden den Rijn, waar zij hun oefeningen voortzetten. Sommige vliegtuigen gingen echter nog 5 à 6 K.M. verder.

Na ongeveer 10 minuten echter keerden de vliegers weer over de grens terug.

Waarom alles zoo duur is.

Een lezer van de H. P. is van oordeel, dat de tusschenhandel een onevenredig groote winst vraagt en veel meer verdient, dan zij, die de artikelen produceeren of telen.

De H. P. teekent hierbij aan:

Wat de winst van den tusschenhandelaar betreft, deze behoeft inderdaad niet onbehoorlijk te zijn; maar men verlieze niet uit het oog, dat de hooge belastingen, de hoogere loonen, de beperking van arbeidsuren, en bovenal de veeleischendheid der clientèle — in het kort, de reusachtige toeneming van „overhead" onkosten, de duurte onvermijdelijk in de hand moet werken. Wanneer de huisvrouw of de dienstbode telefoneert om een ons kaas of een bosje peentjes — „en wilt u ze asjeblief dadelijk zenden, wij wachten er op" — moeten kaas en peentjes noodzakelijk veel meer kosten dan wanneer zij in den winkel worden gehaald of zelfs aan de deur worden gekocht. Ook dit aan de deur koopen moet groenten duurder maken. De groentenboer moet leven van de winst, behaald van de twintig of dertig lieden, die hij op een ochtend kan bedienen. Zijn omzet in geld is klein, dus moet zijn winstpercentage vanzelf hoog zijn, vooral wanneer hij de hoogere eischen, die ook hij aan het leven heeft leeren stellen, wil kunnen bevredigen.

De oplossing zou liggen in markthallen onder scherp gemeentelijk toezicht, markthallen waar mevrouw, met of zonder haar meisje, persoonlijk gaat inkoopen. Maar wil Mevrouw dat nog — om niet te spreken van het meisje?

De eeuwige lucifer.

Dr. RINGER.

Eenigen tijd geleden verscheen het bericht, dat een zekere dr. Ringer den z.g. „eeuwigen lucifer" had uitgevonden, nl. een lucifer, die zeshonderd keer kan worden aangestoken. Dr. Ringer heeft op zijne uitvinding patent verkregen en thans heeft de Zweedsche luciferskoning Kreuger hem twintig millioen kronen voor dit patent geboden om het te kunnen vernietigen. De „eeuwige lucifer" toch zou aan de geheele machtspositie van Kreuger met één klap een einde maken.

Dr. Ringer moet echter dit aanbod hebben afgeslagen.

Berichten uit Stad en Dorp.

Een goede vangst.

LEEUWARDEN, 29 Mei. Vannacht heeft een drietal jonge menschen bij den heer S. C. Smidt, chocolaterie-winkel in de Nieuwe Oosterstraat, de ruiten van de étalagekasten, die naast de étalages aan den muur bevestigd zijn, ingedrukt en eenige doozen trachten weg te nemen. Dit is hun echter niet gelukt dank zij de omstandigheid, dat mevr. Swart, die schuin tegenover den heer Smit woont, ze in het oog had gehouden.

Het was ongeveer twaalf uur middernacht, toen mevr. Swart een drietal mannen van ongeveer 20 à 25 jaar voor de étalagekasten van bovengenoemden chocolateriewinkel zag staan. Het kwam haar voor, dat zij iets in hun schild voerden, daar zij aan de étalagekastjes zaten te morrelen. Zij riep haar man en deze telefoneerde direct de politie.

Op hetzelfde oogenblik zag mevr. Swart dat de jongemannen de ruitjes indrukten en eenige doozen bonbons er uit namen. Kordaat riep zij: „Blijf staan!" De daders lieten uit pure schrik de doozen in den steek en sloegen op de vlucht. Indien ze de doozen meegenomen hadden, waren zij ook nog teleurgesteld uitgekomen, want die waren niet gevuld.

Het is de politie vrij spoedig gelukt de daders op te sporen en te arresteeren. Het waren zekere H. P., de 23-jarige H. W. en de 23-jarige A. J. G., allen te Leeuwarden.

Het bleek, dat de politie een goede vangst had gedaan. De beide laatste personen hadden zich n.l. ook schuldig gemaakt aan inbraak met diefstal in het schoenenmagazijn van S. Feitsma en Zn., op het Groot Schavernek, waarbij onderscheiden schoenen werden buitgemaakt. Bovendien heeft een van het drietal bekend een rijwiel te hebben ontvreemd.

Roerdompen en waterhoentjes.

WARTENA. Tot de vogels, die in den strengen winter 1928—1929 veel van de koude hadden geleden, behoorde in de eerste plaats de roerdomp. Uw correspondent, die nog al veel in de oude venen verkeert, heeft vorig jaar geen enkel geluid van een roerdomp gehoord, maar visschers van Eernewoude verzekerden ons, dat in den omtrek van het Prinsenhof zich een paar ophield en dit voorjaar kan men zoo af en toe het zware basgeluid van dezen vogel ook weer hooren, hoewel lang niet in die mate als vóór dien winter.

Een groot broedsel legt deze vogel ook niet, zoodat de uitbreiding niet snel gaat.

Anders is het gesteld met het waterhoentje. Deze mooie siervogels waren ook bijna verdwenen, maar ze hebben zich snel vermenigvuldigd. Zij leggen 10 tot 15 eieren, zoodat ze thans in deze omstreken weer overal worden aangetroffen.

Het auto-ongeluk nabij Hommerts.

HEERENVEEN. Naar men ons verzekert, waren de jongelui, wien Pinkster-Maandag op den straatweg nabij Hommerts zulk een noodlottig auto-ongeluk overkwam, niet op weg naar de kermis te Heerenveen, doch naar Gaasterland.

Waterschap „Oudwoude-Westergeest".

WESTERGEEST, 28 Mei. In de jaarvergadering van ingelanden is de rekening over het dienstjaar 1930—1931 goedgekeurd. Ontvangsten f 1959.46, uitgaven f 2056.32. De begrooting voor het dienstjaar 1931—1932 is vastgesteld in ontvangst op f 1420.55, in uitgaaf op f 1326.86. Herkozen werd als bestuurslid de heer N. Wijma te Kollum; en gekozen als zoodanig in de plaats van den heer W. J. de Boer, die bedankte, de heer E. W. Wiersma.

Tot leden der financieele commissie werden aangewezen de heeren Binne de Boer, F. Boonstra en B. Rispens; en tot hunne plaatsvervangers de heeren IJ. de Boer, A. Starkenburg en J. C. Velding.

Ambachtsschool te Ureterp.

URETERP, 29 Mei. Gisteravond vergaderden alhier een 30-tal personen, naar aanleiding eener circulaire van „Plaatselijk Belang", omtrent de stichting eener ambachtsschool te Ureterp.

Nadat door het bestuur verschillende voordeelen van zoo'n inrichting —eene op bescheiden schaal, zoo mogelijk gecombineerd met tuinbouwonderwijs — waren opgesomd en ook verschillende punten, welke ten gunste van Ureterp spreken, naar voren waren gebracht — centrum gunstige verbinding met omliggende dorpen, groot zielenaantal met groot percentage leerlingen voor de ambachtsschool te Drachten, gemeentebouwterrein enz. — werd den aanwezigen de gelegenheid geschonken, daarover hunne meening te zeggen.

Behoudens een enkeling waren de meesten van gevoelen, dat Ureterp niet in de eerste plaats voor zoo'n school in aanmerking komt. Nu Drachten zoo'n inrichting rijk is, is Ureterp h.i. geen centrum, zal Drachten niet gedoogen, dat in zijn onmiddellijke nabijheid een soortgelijke school verrijst.

Gezien de pogingen van B. en W. van Opsterland, om een ambachtsschool te verkrijgen te Gorredijk, terwijl Jubbega met de hulp van Schoterlands burgemeester wel met den prijs zal gaan strijken, meent men, dat B. en W. bij niet slagen te Gorredijk krachtig zullen medewerken het stichten van een school in den Oosthoek van Opsterland, b.v. te Bakkeveen.

Hoewel het bestuur van Plaatselijk Belang de bijeenkomst uitschreef om de belangen van eigen dorp te bepleiten, zegt het ook zijn medewerking toe voor een onderwijs-inrichting elders in de gemeente, mochten de plannen van Ureterp kelderen. Bereids heeft Pl. Belang zich in verbinding gesteld met de plaatselijke vereenigingen in omliggende dorpen.

Algemeene Friesche Levensverzekering-Mij.

LEEUWARDEN 29 Mei. In de jaarlijksche Algemeene Vergadering werden jaarverslag en verlies- en winstrekening over 1930, benevens de balans per ultimo 1930 goedgekeurd. Aan de gepubliceerde cijfers wordt het volgende ontleend:

Bruto afgesloten	f 31.903.422.56
Afgevoerd	- 12.600.172.12
Netto toename	- 19.303.250.44
Stand ultimo 1930	- 235.177.214.72

De gemiddelde gekweekte interest bedroeg 4.81 pct.

De effecten zijn gewaardeerd tegen den 31 Dec. koers maar uitlootbare niet boven pari. De koerswinst ad f 214.993.54 is geheel bij de extra reserve gevoegd.

De bedrijfswinst is als volgt verdeeld:

Afschrijving gebouwen	f 49.789.18
Storting in extra reserve ...	- 404.812.83
Voor verzekerden	- 510.410.83

Voor verzekerden is thans in totaal beschikbaar f 1.192.977.27.

De stand van een grasproefveld te Akkerwoude.

AKKERWOUDE, 25 Mei. Reeds thans is het verschil aanmerkelijk groot tusschen verschillende perceeltjes, welke ongeveer half April met het nieuwe korrelproduct, „Champion Brand" genaamd, zijn bestrooid. Het in 15 vakjes verdeelde proefveld van den heer A. v. d. Meer te Akkerwoude hebben we dezer dagen bezichtigd.

Perceel 1, dat met 500 K.G. was bestrooid, had zich sterk ontwikkeld. Op dit perceel stond reeds een flinke snede gras. Perc. 2 zonder stikstofbemesting was bijzonder sober. Perc. 3, 400 K.G. chili, had een goed gewas. Perc. 4, 300 K.G., was middelmatig. Perc. 5 was met 200 K.G. bestrooid. Aan dit perc. viel dadelijk de te geringe stikstofbemesting op. Perc. 6, 400 K.G., was evenals het vorige vakje, dat met dezelfde hoeveelheid was bestrooid, weer goed. Perc. 7, 300 K.G., had eveneens een behoorlijk gewas. Perc. 8, 200 K.G., had een slechten stand. Perc. 9, dat met 500 K.G. was bestrooid, had een mooi dicht gewas. Perc. 10, 0 K.G., was bijzonder slecht. Perc. 11, 200 K.G., middelmatige stand. Perc. 12, 500 K.G., was evenals bij de beide vorige perceelen, die met 500 K.G. bestrooid waren, uitstekend. Perc. 13 zonder chilibemesting was evenals de vorigen zonder bemesting slecht. Perc. 14, 400 K.G., had in tegenstelling met de andere perceelen van een gelijke bemesting een middelmatig gewas. Perc. 15, het laatste vakje, dat met 300 K.G. was bestrooid, had een matigen stand.

Men ziet dus, dat behoudens een enkele uitzondering de opeenvolgende meerdere chilibemesting steeds een gunstige uitkomst geeft.

Wel zeer in het oog loopend zijn de perceeltjes zonder bemesting. Deze vakjes hadden een bijzonder slechten stand.

Het geheele proefveld beslaat een oppervlakte van 15 Are, zoodat ieder perceeltje 1 Are groot is.

De Champion Brand of korrelproduct (Kereltsje chili) onder welken laatsten naam het in verscheidene bladen is geadverteerd, is p. H.A. berekend. In het bijzonder vielen ons de weinige bloemen in het proefveld op. De overige greiden in den omtrek, als ook het grasland rond het proefveld, was geel van boterbloemen. Door de krachtige ontwikkeling van het gras op het proefveld hadden de bloemen geen gelegenheid gehad zich naar behooren te ontwikkelen. J. Br.

Raad Workum.

28 Mei.

Op voorstel van den hr. De Roest wordt besloten om er bij de Regeering op aan te dringen dat er voor de mobilisatie-slachtoffers spoedig een afdoende wettelijke rijksregeling tot stand komt.

Tot huisbewaarder in het Stadsweeshuis wordt benoemd U. Sterk.

Aan de Vereen. voor Geref. Schoolonderwijs wordt medewerking verleend voor de aanschaffing van 5 nieuwe schoolbanken.

Een verzoek van E. IJ. Zijlstra, pachter van de zeesluis, groene strand etc., om pachtvermindering over 1930, wordt afgewezen.

Besloten wordt een bedrag van f 300 gedurende drie jaren uit de gemeentekas beschikbaar te stellen voor de opheffing van den tol op de Groote- of Middenlaan onder beding, dat de weg Workum—Koudum in een behoorlijken staat van onderhoud blijft verkeeren.

B. en W. deelen den Raad mede, dat tengevolge van de wijziging in de regeling van de bijdragen uit het wegenfonds en van de provincie voor de verbetering van wegen, de gemeente Workum voor de verbetering van den weg Workum—Bolsward het dubbele moet betalen als oorspronkelijk werd vastgesteld, n.l. in plaats van ruim f 25.000 thans f 50.000. B. en W. vragen den raad, of desondanks op handhaving en uitvoering van de reeds ingezonden plannen wordt prijs gesteld.

Na een vrij uitvoerige discussie wordt met 6 tegen 5 stemmen besloten deze vraag bevestigend te beantwoorden.

Op de aan te leggen buisleiding van de waterleiding zullen een 44-tal brandkranen worden geplaatst, waarvoor jaarlijks aan de N.V. Interc. Waterleiding, gebied Leeuwarden, f 185 moet worden betaald.

Besloten wordt, rente en aflossing te garandeeren van een door genoemde N.V. aan te gane geldleening tot een bedrag van ten hoogste f 1.000.000.

Een voorstel van B. en W. om met het bestuur van het St. Antonius Ziekenhuis te Sneek een overeenkomst aan te gaan inzake den bouw en de exploitatie van een paviljoen voor besmettelijke zieken, wordt aangehouden, opdat onderzocht kan worden of het mogelijk is, met de gemeente Leeuwarden een dergelijke overeenkomst te sluiten op voor de gemeente voordeeliger voorwaarden.

Bij de rondvraag vestigt de heer Brandsma de aandacht op de onwelvoeglijke costuums waarin j.l. Pinkstermaandag hier ter stede een optocht is gehouden door turners en turnsters.

Het leek, volgens spr., meer op een propaganda voor naaktcultuur, dan op propaganda voor nuttige lichaamsontwikkeling. Een groot deel der bevolking heeft zich hieraan geërgerd en spr. vraagt, of de burgemeester, die onlangs een optocht van het Drankweercomité heeft geweigerd, ook voornemens is in het vervolg dergelijke optochten niet weer toe te staan of maatregelen te nemen, waardoor excessen, als zich thans voordeden, worden voorkomen.

De burgemeester zegt, zich op het standpunt te stellen, dat de publieke straat niet mag worden gebruikt voor iets, waaraan een ander zich met gegronde redenen kan ergeren. Wanneer dus blijkt, dat een deel der bevolking zich ergert aan de kleeding van turners of turnsters, dan zullen in het vervolg optochten, als op Pinkstermaandag gehouden, niet meer worden toegelaten.

MOTORONGEVAL.

Twee dooden.

DEN HELDER, 1 Juni. (Tel.) Doordat hij uitweek voor een jongen, die plotseling den weg overstak, reed de motorrijder S. C. Wagenmaker gistermiddag bij de Blauwe Keet nabij den Helder tegen een boom. De duorijdster, de 19-jarige Sijtje Kooij, was op slag dood. De motorrijder, die 21 jaar oud was, werd zwaar gewond opgenomen en per auto van het vliegkamp de Kooi werden beiden naar het marine-hospitaal te Den Helder vervoerd, waar de heer Wagenmaker 's avonds is overleden. Beiden waren afkomstig van Wieringen.

Oplichtende dienstbode.

APELDOORN, 1 Juni. (Tel.). Door de Apeldoornsche recherche is gisteravond in de Hoofdstraat aangehouden de 30-jarige dienstbode O., die zich in de laatste maanden aan een groot aantal oplichtingen bij verschillende winkeliers heeft schuldig gemaakt.

De dienstplichtigen van Apeldoorn.

APELDOORN, 1 Juni. (Tel.) Van de 323 dienstplichtigen te Apeldoorn voor de lichting 1932 zijn niet minder dan 123 afgekeurd, terwijl 1 tijdelijk ongeschikt werd verklaard.

Twee stoomschepen in aanvaring.

TERSCHELLING, 31 Mei. (Tel.) Ter hoogte van Terschelling zijn twee stoomschepen tijdens zwaren mist met elkaar in aanvaring gekomen. De sleepboot „Oceaan" van de firma Doeksen en Dros is ter assistentie uitgevaren. Het stoomschip, dat noodsignalen heeft uitgezonden, heeft waarschijnlijk geen radio aan boord.

EERVOL ONTSLAG BURGEMEESTER VAN FRANEKERADEEL

De heer T. M. ten Berge.

FRANEKER. In de j.l. Donderdag gehouden vergadering van den raad der gemeente Franekeradeel heeft de voorzitter, wien met ingang van 1 Juli a.s. onder dankbetuiging voor de langdurige diensten, eervol ontslag is verleend, afscheid genomen.

De heer T. M. ten Berge was van 1 Juli 1887—1 Juni 1890 ambtenaar ter secretarie, en van 4 Juni 1890—8 Jan. 1898 gemeenteontvanger van Dantumadeel. Hierna werd hij burgemeester der gemeente Workum en op 28 Januari 1915 volgde zijn benoeming tot burgemeester van Franekeradeel.

Burgemeester ten Berge is in zijn gemeente bekend om zijn bescheiden en beminnelijk optreden. Wars van uiterlijk vertoon, deed hij met een rustige zekerheid al hetgeen z.i. tot bevordering van de belangen der gemeente kon strekken en verwierf daarmede de algemeene hoogachting der gemeentenaren.

Inlijving.

LEEUWARDEN, 1 Juni. Hedenmiddag 12 uur heeft de indeelings-districts-commandant alhier, te Steenwijk ingelijfd 38 dienstplichtigen van de lichting 1931, die als volgt werden bestemd:

3 voor de luchtvaartafdeeling te Soesterberg; 2 voor de intendance-troepen te Utrecht; 7 voor de 1e compagnie hospitaalsoldaten te idem (reserve-officieren van gezondheid); 14 voor de 2e comp. hospitaal-soldaten te idem (4 ziekenverplegers en 10 ziekendragers); 2 voor het 4de half regiment 1e reg. huzaren te Milligen paardenverzorgers remonte-depôt); 10 voor het 4de half regiment als voren te Deventer (paardenverzorgers en paardenoppassers).

Vereeniging grondaankoop.

GIETHOORN. In een deze week alhier te houden vergadering, waar o.a. ook de burgemeester is uitgenoodigd, zal, naar we vernemen, worden getracht definitief een vereeniging van voorkeur bezittende eigenaren ter zake grondaankoop in den polder op te richten.

Jubilé.

OOSTSTELLINGWERF. Den 1en Juni zal het 25 jaar geleden zijn, dat de heer C. Kraan het ambt van hoofd der school te Fochteloo aanvaardde. Gedurende deze reeks van jaren heeft niet alleen het onderwijs ambitieus gediend, maar ook meegewerkt om de plaats vooruit te brengen.

Raadsagenda.

OOSTSTELLINGWERF. Raadsvergadering 1 Juni, nam. 2 uur. Aan de orde o.a.: Beëediging van den nieuw benoemden gemeente-secretaris; verzoek van 't bestuur der Ger. school te Oosterwolde om beschikbaarstelling van gelden voor de aanschaffing van nieuwe leermiddelen; benoeming ambtenaar burgelijken stand, van leden der damescommissie van toezicht op 't onderwijs in bandwerken.

Watersport.

WARTENA, 31 Mei. Met deze mooie zomersche dagen begint het verkeer, wat betreft de watersport, hier al tamelijk druk te worden. Bij de vaarwaters en poelen en plassen zijn de 's winters opgeborgen zomerwoningen alweer geplaatst, de woonschepen zijn weer naar hunne zomerplaatsen gebracht en als men dan vooral Zaterdags en Zondags in die omstreken komt, dan waait op ieder verblijf een vlagje als teeken, dat de bewoners aanwezig zijn. Bij vertrek wordt de vlag ingehaald en de woning gesloten.

Losse tenten voor één dag ziet men nog niet veel. Dan moet eerst het gras van de landen aan de oevers gemaaid zijn. Het is thans daarmede zoo gesteld, dat ieder zich zoo wat moet behelpen en met wat goeden wil gaat dat ook heel wel.

AFLOOP VERKOOPINGEN.

DOKKUM, 29 Mei. Door notaris Zwart: het burgerhuis hoek Nauwstraat—Koningstraat. Kooper: P. de Jong alhier, voor f 2578.

LEMMER, 30 Mei. Door notaris Bakker: a. het woon- en winkelhuis aan de Lijnbaan te Lemmer, eigen aan den heer Anth. Beljon. Kooper: A. J. Knol te Lemmer, voor f 1472.

b. De huizinge c.a. met bleminge aan den Rijksstraatweg te Eesterga, eigen aan de Erven H. H. van der Gaast en vr. Kooper: J. G. Steensma te Lemmer, voor f 2070.

De V.A.R.A wint het proces tegen den Staat.

's GRAVENHAGE, 1 Juni. (Tel.) De president van het gerechtshof alhier deed heden uitspraak in bet proces in kort geding, door de V.A.R.A. den Staat aangedaan, teneinde het recht te krijgen, op 3 Juni a.s. bet indertijd verboden hoorspel „Gevleugelde Daden" alsnog uit te zenden.

De president achtte de reden tot dagvaarding in kort geding aanwezig, hij oordeelde, dat de Radiocontrôle-commisie door het verbod van het hoorspel haar bevoegdheid ver te buiten was gegaan. De V.A.R.A. werd in het gelijk gesteld en de Staat tot betaling der kosten veroordeeld.

Loterij.

AKKRUM, 30 Mei. Voor de verbetering van de consistoriekamer en de aanschaffing van leermiddelen bij het godsdienstonderwijs wordt door een comité, gevormd uit leden van de Ned. Herv. Gemeente alhier, een verloting georganiseerd. Uitgegeven worden 2000 loten.

Ongeval.

BERGUM, 31 Mei. Vrijdag kwam de echtgenoote van den los werkman Joh. Puntersma bij het ophangen van gordijnen te vallen. Zij brak twee ribben. Dr. Brouwers verleende heelkundige hulp.

Uit de vogelwereld.

GROUW, 1 Juni. Een vogelvriend vond in een stuk weiland verscheidene broeden eieren, zoowel van de kievit, de grutto als van de tureluur. Eenigen tijd later nog eens de nesten bezoekende, merkte hij, dat verscheidene eieren kapot buiten de nesten lagen. Peinzende naar de oorzaak hiervan, kwam hij op het idee, dat dit mogelijk het werk van de koeien kon zijn. Hij verwachtte dat deze al grazende, de eieren uit de nesten likten.

Deze gedachte werd bewaarheid. Hij deed n.l. roudom de nog aanwezige nesten een laag koeienmest en ziet, de eieren bleven er in.

Een koe zal n.l. de plaats waar mest ligt, vermijden en zoodoende bleven de eieren gespaard.

Dat er ook nog andere roovers zijn, bleek een paar vogelvrienden, welke in een veld steeds maar twee grutto-eieren vonden. Ook constateerden zij, dat bij een z.g. Kobbenvlucht, bijna alle nesten geen vol broedsel bevatten.

Stadszwanen.

DOKKUM, 9 Mei. Evenals in meerdere plaatsen het geval is, heeft ook onze stad haar stadszwanen, die de grachten sieren.

Deze week is het paar, dat broedde aan de Hantumervaart, verblijd met niet minder dan 7 jonge kuikens.

Een mooie aanwinst voor de stad.

Openbare Leeszaal en Bibliotheek te Steenwijk.

STEENWIJK, 29 Mei. In de jaarvergadering van de Openbare Leeszaal en Bibliotheek bleek, dat het aantal leden op 31 Dec. 1930 537 bedroeg tegen 500 in 1929; het aantal bezoeken in 1930 bedroeg 9216 tegen 9016 in 1929, terwijl 19.910 boeken werden uitgeleend tegen 19.052 in 1929. Het aantal boeken vermeerderde van 6176 tot 6458.

In de plaats van mevr. I. de Vries—Israëls, die wegens vertrek als bestuurslid bedankt heeft, werd gekozen mevr. E. Keizer—Polak.

Als plaatsvervangend lid van de lectuurcommissie heeft wegens vertrek bedankt ds. H. F. Pasma Gzn. te Steenwijkerwold.

Volgens het verslag van den penningmeester werd aan subsidies van Rijk en gemeente ruim f 3500 ontvangen, terwijl de contributie-ontvangst ruim f 1000 bedroeg. Voor boeken-, couranten- en tijdschriften-aankoop werd ruim f 1000 besteed.

De kas sloot in ontvangst en uitgaaf met f 5226.70, waaronder een nadeelig saldo van f 141.92.

Waterschap „Kollumerland-Oostdeel".

KOLLUM, 30 Mei. In de gewone jaarvergadering van ingelanden is de rekening over het dienstjaar 1930—1931 goedgekeurd. Ontvangsten f 5887.63, uitgaven f 5213.54. De rekening van den sluisbouw met bijbehoorende werken wijst aan een uitgaaf van f 39.017.11½, waarvan thans is afgelost f 4000.

De begrooting voor het dienstjaar 1931/32 is vastgesteld in ontvangst en uitgaaf op f 6198.99.

Herkozen werd als bestuurslid de heer P. P. Douma.

Tot leden der financieele commissie zijn aangewezen de heeren H. Feitsma, W. Kloppenburg en A. Steegelra.

Ansjovis.

LEMMER, Mei. Heden werd aan den afslag alhier aangevoerd 4500 K.G. ansjovis, prijs f 11.50—f 11.70 de 100 k.g.

Telegrafische berichten hier beden uit andere bavens ontvangen luiden:

per kg.
Den Helder, gemidd. vangst 340 kg. prijs 5 ct.
Medemblik, gemidd. vangst 50 kg. prijs 12 ct.
Enkbuizen, gemidd. vangst 475 kg. prijs 11 ct.
Urk, gemidd. vangst 300 kg. prijs 11—12 ct.
Volendam, gemidd. vangst 500 kg. 7—5½ ct.
Stavoren, gemidd. vangst 400 k.g., geen not.

LEMMER, 30 Mei. Heden werd aan den afslag alhier 5400 K.G. ansjovis aangevoerd, prijs f 9.50—f 11 de 100 K.G. De gemiddelde vangst was 450 K.G.

Telegrafische berichten hier heden ontvangen luiden:

Stavoren gemiddelde vangst 350 K.G.; Medemblik id. id. 100 K.G., prijs f 0.12 per K.G.; Enkhuizen id. id. 475 K.G., prijs f 0.11 per K.G.; Urk id. id. 150 K.G., prijs f 0.11⁵—f 0.12 per K.G.; Volendam id. id. 350 K.G., prijs f 0.06⁵—f 0.07⁵ per K.G.; Den Helder id. id. 1775 K.G., prijs f 0.05 per K.G.

Korte Mededeelingen.

— Waarschijnlijk zal op 1 Aug. in werking worden gesteld een ceramiscbe fabriek te Hoek van Holland. Men hoopt reeds het volgend jaar het aantal werklieden tot 1000 te kunnen opvoeren.

— Er gaan geruchten, dat een verloving aanstaande is tusscben Otto, den zoon van wijlen ex-keizer Karl van Oostenrijk, en Maria, de jongste dochter van den Italiaanscben koning Victor Emmanuel.

— In de kom van het dorp Ruinen is een viertal woningen, bewoond door F. Thijs, H. Benning, J. Slagter en J. Nijenhuis, tot den grond toe afgebrand. Een paar stuks vee kwam in de vlammen om.

— In diverse deelen van Zwitserland hebben hevige onweders, gepaard gaande met hagelslag, gewoed. Vooral in bet aan den Rijn grenzende gebied van het kanton Aargau heerschte een waar noodweer, waardoor een schade van verscheiden millioenen Zwitsersche francs werd aangericht. Voor zoover tot dusver bekend, is één persoon om het leven gekomen.

— Op een onbewaakten overweg bij Relnis is een auto door een personentrein gegrepen honderden meters meegesleurd en geheel vernield. Drie der inzittenden zijn op slag gedood de vierde passagier is levensgevaarlijk gewond.

— Ook na de Pinksterdagen blijft de belangstelling voor het luchtvaartterrein te Eelde groot. Van de rondvluchten der K.L.M. wordt druk gebruik gemaakt. In totaal gingen in de vijf dagen sedert de opening van 't terrein 680 personen de lucht in.

— De rijksbezuinigingscommissie had geadviseerd tot opheffing van de Middelb. Technische School te Heerlen, op grond van het feit, dat er slechts 46 leerlingen zouden zijn. Thans blijkt, dat dit advies op totaal verouderde cijfers berust: het aantal leerlingen toch bedroeg in 1929 95, in 1930 193. Men is blijkbaar in Den Haag wel goed wakker!

— Op verschillende plaatsen in de omgeving van Tiel is de verwachting ten aanzien van het kersengewas niet hoog gespannen. Appels en peren zullen er echter naar men aanneemt, ook dit jaar weer volop zijn. Vooral de vroege peren bebben rijk vrucht gezet.

ONGELUKKEN.

Te Rotterdam zijn Zondagmiddag twee motortramwagens tegen elkaar gebotst, waarbij een wielrijder, de 30-jarige etaleur C. V., die nog tusschen de wagens door wilde rijden, bekneld geraakte en gedood werd. Het ongeluk werd veroorzaakt doordat de eene wagenbestuurder voor den roekeloozen wielrijder schrok en daardoor niet tijdig kon remmen.

Te 's Gravenhage was een man in zijn woning bezig zijn kindje van eenige maanden oud, te wasschen, daar de moeder afwezig was. Toen de vader zich omdraaide, viel het kindje van de tafel. Ernstig gewond werd het naar een ziekenhuis gebracht, waar het kort na aankomst overleed.

In het IJ bij Amsterdam is een 11-jarig knaapje, dat op een vlot aan 't spelen was, te water geraakt en verdronken.

De 52-jarige dierenarts C. uit Heerlen is, fietsende op den Cauberg te Valkenburg, tegen een anderen wielrijder gebotst. De heer C. kreeg zulke ernstige verwondingen, dat hij eenige uren later in het ziekenhuis te Heerlen is overleden.

Te Voorburg viel de 7-jarige B. nabij de Oude Tolbrug in den Vliet. Zijn 8-jarig kameraadje K., dat hem wilde helpen, geraakte eveneens te water. Voorbijvarende schippers konden K. redden; B. verdronk.

In het ven nabij de badgelegenheid „De ijzeren man" te Vught is een 19-jarige kantoorbediende uit Tilburg verdronken. Hij was een ongeoefend zwemmer en sprong van den wal af onmiddellijk in een diepen put, waaruit hij niet weer boven kwam.

Geringe broodprijsverhooging.

Als gevolg van bet in werking treden van de Tarwewet zou, naar bij geruchte werd vernomen, de broodprijs met twee cent per brood van acht ons worden verhoogd.

Van bevoegde zijde wordt dit gerucbt tegengesproken. Wel bestaat er kans op verhooging, als gevolg van de Tarwewet, maar deze verhooging zal, wanneer met het oog op de bloem-kwaliteit al een wat duurder buitenlandsche grondstof moet worden vermalen dan thans, zich kunnen beperken tot één cent per brood van acbt ons.

Ongewenschte Amerikaanschen.

De „koningin der New Yorksche nachtclubs", Texas Guinen, wilde met een gezelschap girls optreden in Engeland en Frankrijk. Toen het artistieke clubje echter te Southampton aan den wal lag, werd „beleefd, doch dringend" medegedeeld, dat geen toestemming tot ontscheping werd verleend, aangezien men in Engeland in bet geheel niet op dit bezoek gesteld is. Daarop probeerde de „koningin" te Havre te landen, doch ook Frankrijk bleek niets van haar te moeten bebben. Thans vertoeft de troep girls in een logement te Havre, dat ze niet mogen verlaten, in afwachting van de boot, die hen naar Amerika zal terugvoeren.

De aardappelvelden nu reeds bespuiten.

Nu bij de soort Eersteling al aardappelziekte is waargenomen en met de uitbreiding daarvan ernstig rekening moet worden gehouden, raadt de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen aan, de aardappelvelden welke door hun loofontwikkeling hiervoor in aanmerking komen, reeds nu te bespuiten met Bordeausche of Bourgondische pap. De resultaten toch, die bereikt worden met deze bespuiting hangen geheel af van het tijdstip waarop zij wordt uitgevoerd. Er moet nl. bespoten worden vóór dat de ziekte optreedt. Herhaling van de bespuiting ter bescherming van het later bijgegroeide loof is noodig.

Ernstig verkeersongeval te Teteringen.

Drie dooden.

Op den weg Breda—Oosterhout, nabij Teteringen, heeft Zaterdagavond een ernstig verkeersongeval plaats gehad, waarbij drie personen om het leven zijn gekomen.

Twee meisjes, de 18-jarige A. Jansen en de 15-jarige Fien Metsaerts, begaven zich met eenige vriendinnen naar de kerk. Zij liepen op het rijwielpad naast hun fietsen.

Van den tegenovergestelden kant kwam per rijwiel de 46-jarige arbeider Swolfs van de Holl. Kunstzijde Industrie, terwijl uit die richting ook een vrachtauto naderde van den poelier Bos te Utrecht. Toen de auto vlak bij haar was, zagen de meisjes tot haar grooten schrik, dat de wagen plotseling een zwenking maakte en recht op haar inreed. Een luid gegil weerklonk en voordat allen zich uit de voeten konden maken, was de aanrijding geschied. De arbeider Swolfs, die niet tijdig meer van zijn fiets kon stappen, werd overreden en op slag gedood. Zijn lijk was zoo erstig verminkt, dat men aanvankelijk zijn identiteit niet kon vaststellen. Swolfs droeg echter een rijwielkaart, zooals de Hollandsche Kunstzijde Industrie aan haar personeel verstrekt, bij zich en zoo kon de politie uitmaken wie het slachtoffer was.

Van de groep meisjes werden mej. Jansen en mej. Metsaerts door den vrachtauto gegrepen. Eerstgenoemde werd met kracht op den grond geworpen en zoo ernstig gewond, dat zij eenige oogenblikken na het ongeval overleed. De 15-jarige Fien Metsaerts gaf na een kwartier eveneens den geest.

De politie stelde terstond een uitgebreid onderzoek in, terwijl het parket uit Breda spoedig ter plaatse was.

De vrachtauto werd bestuurd door den 18-jarigen Bos, die naast zijn vader in de cabine zat.

Het schijnt dat de jongen door vermoeidheid achter bet stuur in slaap is gevallen; ook is het mogelijk, dat hij door benzinedampen is bedwelmd.

De arbeider Swolfs was gehuwd en vader van drie kinderen.

Mej. Metsaerts was eenig kind. Als tragische bijzonderheid kan nog gemeld worden, dat de vader van mej. A. Jansen, die vlak bij de plaats van het ongeluk woont, bij het vernemen van de aanrijding zelf nog den pastoor heeft gewaarschuwd, niet wetend dat zijn eenige dochter tot de slachtoffers behoorde.

De auto, die met pluimvee, hoofdzakelijk kippen was geladen, werd door de politie in beslag genomen, doch later weer vrij gegeven, opdat het pluimvee zou kunnen worden verzorgd. De 18-jarige Bos is, vergezeld van zijn vader, naar Brussel doorgereden.

Tegenover een veldwachter legde Bos de volgende verklaring af: „Ik bad een heel drukke week; des Vrijdagsnachts ging ik om een uur pas naar bed, om Zaterdagmorgen stond ik reeds om halfvijf op. Toen bezocht ik, vóór naar Brussel te vertrekken, de markt. Eenige glazen bier heb ik daarbij gedronken, doch verder ook niet".

Hoewel hij bier had gedronken, was van dronkenschap geen sprake.

Als oorzaak moet wel aangenomen worden, dat Bos, die reeds 20 uur had gechauffeerd, door vermoeidheid overmand, de macht over het stuur verloor.

Besluiten, Benoemingen enz.

STEENWIJK, 30 Mei. Ds. A. Ponstein, predikant der Chr. Geref. Gemeente alhier, heeft een beroep naar Lisse ontvangen.

HARKEMA-OPEINDE, 30 Mei. Benoemd tot tijdelijk onderwijzeres aan de o.l. school alhier mej. C. A. van der Linde te Amsterdam.

GORREDIJK. Voor het vakexamen telegrafie slaagde de heer J. Kroneman van hier.

DOKKUM, 29 Mei. Benoemd tot cand.-deurwaarder ten kantore van den heer P. de Vries, de heer J. van der Woude, thans als zoodanig werkzaam te Sneek.

DOKKUM, 29 Mei. De heer J. Damsma, klerk ter Inspectie der Dir. Belastingen alhier, slaagde te Groningen voor het examen van Rijksklerk.

NED. HERV. KERK. Beroepen (toez.) te Delfzijl ds. J. van Kuiken te Exmorra.

Aangenomen naar Garijp ds. F. J. A. de Jagher te De Krim.

Bedankt voor Zwartsluis ds. IJ. Alkema te Lemelerveld.

GEREF. KERKEN. Bedankt voor Diever ds. J. J. Hettinga te Hasselt (vroeger te Wijckel en Balk).

Aangenomen naar Ede (2e pred plaats), J. Kremer, hulpprediker te Ede, afkomstig van Heerenveen.

Tweetal te Smilde: ds. H. J. Jager te Jutrijp—Hommerts en ds. P. Veenhuizen te Oudega (W.).

Ds. H. J. de Jager te Jutrijp-Hommerts is beroepen te Smilde.

Jubileum.

Ds. R. W. Huizing, Geref. predikant te IJselmuiden—Grafhorst, vroeger te Harlinger, zal 24 Juni a.s. 25 jaar zijn ambt hebben vervuld. Ds. Huizing wenscht niet te jubileeren.

CHR. GEREF. KERK. Aangenomen naar Dordrecht (3e maal beroepen ds. H. Visser te Leeuwarden.

Benoemd tot:

tijd. hoofd der bijz. school te Bergum S. Hoekstra te Huizum; idem der o.l. school te Exmorra mej. R. Deelstra, thans tijd. onderwijzeres te Makkum.

onderwijzer aan een Chr. school te Oude Pekela J. Nicolai te Rottevalle.

onderwijzeres aan de o.l. school te Oudebildtzijl mej. C. M. Wallinga te Terkaple; idem (tijd.) aan de o.l. school te Makkum mevr. A. Tichelaar—Kramer te Makkum; idem in de nutt. handw. aan de o.l. school te Schalsum mej. Corrie Visser te Tzum.

leerares in de naaldvakken aan de Nijverheidsschool voor meisjes te Kampen (voorloopig voor een jaar) mej. H. Hettema te Leeuwarden.

notaris te Roordahuizum W. G. Gramser, cand.-notaris te Bolsward.

Geslaagd:

voorl. machinistendiploma groote vaart M. A. Oord te Heerenveen.

Eindexamens Rijkszuivelschool Bolsward.

Het eindexamen aan de Rijkszuivelschool te Bolsward, tot welk examen ook worden toegelaten zij, die niet als leerling dier inrichting zijn ingeschreven, zal plaats hebben op 22, 23, 24, 25, 26, 29 en 30 Juni en 1, 2, 3 en 4 Juli a.s. Zij, die aan dit examen wenschen deel te nemen, moeten zich schriftelijk aanmelden vóór de 16 Juni bij den directeur der school.

Hoofdakte-examens.

In de commissiën voor de hoofdakte-examens zijn benoemd:

Groningen: dr. G. Nijhoff te Groningen; A. Dijksterhuis te Leeuwarden; K. Arkema te Coevorden; P. Bruinsma te Heerenveen; J. E. van Buuren te Leeuwarden; P. Dijkstra te Drachten; J. Hollander te Leeuwarden; Joh. Klasens te Hoogezand; B. van der Lijn te Drachten; R. Reitsma te Leeuwarden; L. Romkes te Leeuwarden; D. Rutgers te Sneek; A. L. J. Wytzes te Sneek;

tot plaatsvervangende leden: Ch. de Bouter te Sneek; A. Brons te Leeuwarden; H. van der Burg te Sneek; K. Harts te Leeuwarden; P. Huisman te Groningen; J. Lukkes te Appingedam; J. Marwitz te Assen; A. Meester te Leeuwarden; H. Noorderhaven te Drachten; J. Strikwerda en P. van Tuinen, beiden te Dokkum.

Leeuwarden: J. M. Houwen te Heerenveen; G. Meina te Groningen; H. Algra te Leeuwarden; S. W. Bakker te Appingedam; E. Boonstra te Groningen; B. van der Haar te Meppel; W. A. Huysman te Coevorden; J. T. de Jager te Leeuwarden; W. F. Jonkman te Meppel; U. D. Keiser te Groningen; A. Scholtens te Groningen; J. H. van der Veen te Groningen; M. W. Verdenius te Meppel;

tot plaatsvervangende leden: P. Brinkman te Winschoten; H. F. Ferwerda, Leeuwarden; H. Land te Leeuwarden; A. Oost te Coevorden; E. Scholtens te Meppel; H. [illegible] te Dokkum.

Corr. Op verzoek deelen we mede, dat de Hoornsche predikant, die ter zake van beleediging t. o. het bestuur der Evangelisatie veroordeeld werd, niet Ds. v. Lunzen is.

Uitslag Aanbestedingen.

De Minister van Waterstaat heeft de verbetering van hoofd 46 aan het Noorderstrand van Vlieland gegund aan I. C. Kooyman te Harlingen, voor f 48.400.

DOKKUM, 29 Mei. Bouwen van 'n woonhuis voor de familie Sadealra te Aalsum. Begrooting f 2750. Architecten Gebr. Booyenga te Metslawier.

Kuperus, Ee	f 2866
W. v.d. Meulen, Aalsum	- 2747
S. Loikema, Dokkum	2725
S. Visser, Dokkum	- 2690
K. Pranger en Zn., Dokkum	- 2640
J. Erich, Dokkum	- 2553

Gegund aan den laagsten inschrijver.

De Minister van Waterstaat heeft de uitvoering van baggerwerk voor den mond van de haven te Harlingen en in de geul langs den Pollendam opgedragen aan I. C. Kooijman te Harlingen voor f 23.300.—.

STAATSLOTERIJ.

Trekking van heden Maandag. (Tel.)

f 1500: No. 9310.
f 1000: No.'s 7556, 10013, 16412.
f 200: No.'s 15389, 15621, 3528, 2614.
f 100: No.'s 19075, 9539, 12577, 18614.

Marktberichten.

Vee.

STEENWIJK, 1 Juni. Aanvoer 151 koeien, 54 varkens, 41 schapen, 11 geiten, 248 biggen, 100 lammeren, 111 [illegible]. Prijzen vette koeien 76—84 p. K.G.; kalfde koeien f 280—350; melkkoeien f 250—300; guste koeien f 225—250; vaarzen f 220—240; pinken f 130—170; kalveren f 40—70; vette varkens 30—34 p. K.G.; dracht. varkens f 55—80; magere varkens f 18—32; biggen f 8—12; schapen f 18—28; lammeren f 10—18; geiten f 10—12.

Handel vlug.

HEERENVEEN, 1 Juni. Aanvoer totaal 539 stuks. 53 vette varkens 26—32 ct.; 367 zouters 32—34 cent; 108 biggen f 5—9; 11 nuchtere kalveren f 6—10. Handel kalm.

UTRECHT, 30 Mei. Aanvoer 4398 stuks. Stieren 33—44 cent; kalfvaarzen f 180—280; pinken f 80—160; melkkoeien f 250—370; kalfkoeien f 280—390; vare koeien f 200—300; slachtkoeien 1e soort 47—52 ct.; 2e soort 44—46ct.; 3e soort 42—43 ct.; nuchtere kalveren f 6—10; magere varkens f 16—30; schrammen f 8—16; biggen f 4—8; magere schapen f 27—35; weidelammeren f 14—20; lammeren (Texelaars) f 19—25.

ROTTERDAM, 1 Juni. (Tel) Aanvoer 437 vette runderen en ossen, matige aanvoer, flauwe handel en niet geheel prijshoudend, koeien f 0.80—1.00, enkele prijzen iets boven noteering, ossen 85—95 ct. p. K.G. geslacht; 458 vette kalveren, groote aanvoer, zeer trage handel, prijzen minder, 28—42 p. p., levend, enkele prima iets boven noteering; 102 schapen en lammeren, handel en prijzen flauw, schapen f 28—36, zooglammeren f 22—26; 1451 Varkens, handel slecht, aanvankelijk voor 17 ct. voor mooie vleeschvarkens 19 ct., prijs teruggeloopen op 16 ct., tenslotte zelfs nog op 15 ct.; Zouters 16½—17½ ct., alles p. p. levend met 4 K.G. korting.

Eieren.

STEENWIJK. Eieren p. 100 st. f 3—4.

Visch.

LEMMER, 30 Mei. Van 23 tot 28 Mei is aan den afslag alhier aangevoerd: 3 tal haring, f 1.00—1.54 per tal; 10 tal geep f 4.00—16.20 per tal; 9580 Kg. bot f 14.40—30.60 per 100 Kg.; 929 Kg. aal f 0.59—1.29 per 100 K.g.; 21.150 Kg. ansjovis f 12.10—9.20 per 100 Kg.; 1650 Kg. kuilvisch f 5.60—5.00 per 100 Kg.; 192 Kg. schar f 14.10—4.90 per 100 Kg.

AMSTERDAM. WISSELKOERSEN.

30 Mei		1 Juni	
Berlijn	59.04½	Berlijn	59.01¼
Londen	12.09⁷/₁₆	Londen	12.08²⁹/₃₂
New York	2.48⅜	New York	2.48.51
Parijs	9.74¼	Parijs	9.73¾
Brussel	34.63	Brussel	34.61¼
Kopenh.	66.57½	Kopenh.	66.55¼

KOERSEN.

Oblig. f 1000 N. W. S. 1 Juni.

6 % 1922	102½	4½ % 1928	
5 % 1918		4 % 1916	101⅞
5 % 1919	101¾	3½ % 1911	
4½ % 1916	102⁷/₁₆	3 % '96-05	81¼
4½ % 1917	102⁷/₁₆		

WEERBERICHT

barometersl. hedenmidd. 2 u. 760

Zon op 4.45 onder 9.10

Maan op 11.10 's nam. onder 4.32 's vm.

Maand. 8 Juni Laatste kw.

Verwachting tot in den avond van Dinsdag 2 Juni: Zwakke tot matigen Zuidwestelijke tot Westelijken wind, half tot zwaar bewolkt of betrokken, aanvankelijk weinig of geen, later meer kans op regen, weinig verandering in temperatuur.

Provinciaal Peil.

L'warden cM. bov. H'veen 15 cM. bov. ZP
Echt.brug cM. bov. Terh.ne cM. bov. ZP

LICHT OP VOOR FIETSEN.

1 Juni 9.40 — 2 Juni 9.41 — 3 Juni 9.42
4 Juni 9.43 — 5 Juni 9.43 — 6 Juni 9.44
7 Juni 9.45

SCHEMA VOOR EEN SNELVERKEERSWEGENNET IN NEDERLAND.

Een verkeersoplossing.

VIADUCT-AUTOWEGEN.

Het vraagstuk van het snelverkeer langs de wegen begint meer en meer op een puzzle te gelijken. Het aantal automobielen neemt zoo enorm toe en de snelheid, waarmede gereden wordt, gaat zoodanig die van alle andere wegverkeer te boven, dat de veiligheid op de groote wegen meer en meer gevaar loopt.

In 1920 waren er in ons land 18.500 auto's, waarvan 14.800 voor personen- en 3700 voor goederenvervoer. Nog geen tien jaar later, op 1 Augustus 1930, was het bovengenoemde totaal meer dan vervijfvoudigd, n.l. tot ongeveer 100.000 gestegen, waarvan ruim 60.000 gewone auto's, meer dan 3000 autobussen en meer dan 35.000 vrachtauto's.

Men heeft ook op verscheidene wegdeelen het gemiddelde verkeer per dag geteld Dat beliep (de telling betreft slechts 85 wegen!) in 1916 (per weg en per dag) 23 motor- en 83 bespannen voertuigen, in 1926 onderscheidenlijk 275 en 75. Vergelijkt men de uitkomsten der tellingen van 1926 met die van 1923, dan vindt men, dat de auto's zijn toegenomen met 158 pct., de motorrijwielen met 3 pct. en de rijwielen met 2 pct. Daarentegen is de categorie hand-, krui- en kinderwagens verminderd met 2 pct. en die der bespannen voertuigen met 6 pct.

Deze geweldige toename van het automobielverkeer stelt aan de wegen zware eischen en men komt meer en meer tot de erkenning, dat, gezien de snelle ontwikkeling van de techniek, verbetering en verbreeding der bestaande wegen op den duur niet in staat zal zijn de oplossing van de verkeerspuzzle te brengen.

Wat dan?

Een onzer meest bekende ingenieurs, A. A. Mussert, heeft over deze kwestie een vlugschrift geschreven onder den titel: „Vrij Baan voor de Toekomst, bijdrage tot de kennis van bet wegenvraagstuk".

Hierin bepleit hij het aanleggen van afzonderlijke automobielwegen en wel verboogde viaductwegen, uitsluitend bestemd voor het verkeer op langen afstand.

Het minder snelle verkeer over korte afstanden zal vanzelf van zulke banen weinig gebruik maken, omdat het niet overal er af en er op kan. Op zulke autobanen zou dan met onbeperkte snelheid mogen worden gereden, waartegenover men dan de zeer groote snelheden des te strenger zal kunnen weren van de gewone wegen. Elke autobaan zou in twee helften zijn gescheiden, overeenkomend met de twee richtingen van het verkeer en op elke helft zou het, altijd immers iets tragere, vrachtverkeer (lange-afstandsverkeer!) aan den buitenkant, het snellere personenverkeer aan den binnenkant rijden.

Wanneer men niet tot zulk een net van motorverkeer op langen afstand komt, dan zal men, zoo waarschuwt de schrijver, onvermijdelijk vastloopen. Zooals men dat met ons spoorwegverkeer al lang zou hebben gedaan, indien men indertijd ware begonnen met het, bij wijze van tram, langs de gewone wegen in plaats van langs eigen banen te leiden. En 't verzuim zal millioenen kosten.

De Rijkswegen, zooals die thans in 't Westen van ons land tusschen de groote steden worden aangelegd, kosten f 350.000 (Den Haag—Rotterdam zelfs f 1.000.000) per Kilometer! De aanleg der door ir. Mussert aanbevolen viaductwegen zou f 400.000 à f 450.000 per Kilometer kosten en veel minder tijd vorderen.

Welk net van auto-viaductwegen de schrijver zich denkt, blijkt uit bijgaand, aan zijne brochure ontleend kaartje.

Den 4den Juni hopen onze geliefde Oom en Tante
MARTEN W. JANSMA
en
AKKE H. BERGSMA
hunne 40-jarige echtvereeniging te herdenken.
Hemrik.
Uit naam van,
T. DE VOS.
J. DE VOS—BERGSMA
en Kinderen.

Den 7en Juni D.V. hopen onze geliefde ouders
HENDRIK J. KOK en
GRIETJE F. HEPKEMA
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Oudemirdum.
Uit naam hunner dankbare kinderen, behuwd- en kleinkinderen.

---

3 Juni hopen onze beste vrienden
JOH. DE VRIES en
NIESJE STRAMPEL
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Heerenveen.
FAM. STRIKWERDA.

Den derden Juni hopen onze beste ouders
JOHANNES DE VRIES
NIESJE DE VRIES—STRAMPEL
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Heerenveen, Dracht 122.
Uit naam hunner dankbare kinderen en verloofden.
AALTJE.
JAN.
FEITZE.
TRIJNTJE.
Receptie van 3—5.

Inplaats van kaarten.
Ondertrouwd:
JURJEN P. LANTINGA en
TRIJNTJE A. RIJPKEMA.
Veenhoop o.d. Boornbergum, Nieuw-Beets.
Huwelijksvoltr. 11 Juni '31

Ondertrouwd:
J. K. MENGER en
A. M. DE HAAN.
Oldeberkoop, 28 Mei 1931.
Huwelijksvoltr. 12 Juni '31.

Inplaats van kaarten.
Ondertrouwd:
A. F. STELMA en
J. H. DE GRAAF.
Nijehorne.
Rottum, 28 Mei 1931.
Huwelijksvoltr. 11 Juni a.s.
Geen receptie.

Inplaats van kaarten.
Ondertrouwd:
J. JEENSMA en
M. JONKMAN.
Bakkeveen.
Huwelijksvoltr. 11 Juni '31.
Algemeene kennisgeving.
Geen receptie.

Ondertrouwd:
T. H. OTTER en
A. F. v. GANS.
Luinjeberd,
Tijnje-Uilesprong,
27 Mei 1931.
Huwelijksvoltrekking Woensdag 10 Juni a.s.
Geen receptie.

Ondertrouwd:
J. K. MENGER en
A. M. DE HAAN.
Oldeberkoop, 28 Mei 1931.
Huwelijksvoltr. 12 Juni a.s.

Getrouwd:
ANDRIES CATS en
JANKE HEIDA.
Oosterwolde, 22 Mei 1931.

Getrouwd:
JOH. F. HOEKSTRA en
G. JAGER,
die, mede namens wederzijdsche familie, dank zeggen voor de vele blijken van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden.
Luinjeberd, 30 Mei 1930.

Getrouwd:
PIETER DE BOS en
WIMKE HAANSTRA.
Oosterlittens, 30 Mei 1931.

Getrouwd:
JAN R. KRIST en
ANNA SJ. HOLTROP.
Langezwaag,
Luxwolde, 28 Mei 1931.

A. v. d. MEULEN en
B. v. d. MEULEN—HOLTROP
geven met dank aan God kennis van de geboorte hunner dochter, TRIJNTJE.
Oudehaske, 29 Mei 1931.

** Geboren:
UILKE ALBERT HALBE,
zoon van
H. VEENSTRA en
L. VEENSTRA—FEITSMA.
Joure.

** Door Gods goedheid werden wij heden verblijd met de geboorte van een welgeschapen zoon: PIETER.
Oldeboorn, 31 Mei 1931.
K. v. d WAL.
IJ. v. d. WAL—PRINS.
Algemeene kennisgeving.

** Hierbij geven wij kennis van de geboorte van ons dochtertje
WIETSCHE.
Beetsterzwaag, 29 Mei '31.
A. SIETZEMA.
A. SIETZEMA—BINSMA.

A. B. EHLHARDT en
W. EHLHARDT-BOONSTRA
geven kennis van de geboorte van hun zoon
JOHANNES DOUWE.
Gorredijk, 30 Mei 1931.

Inplaats van kaarten.
J. HARTSTRA en
A. HARTSTRA—TEITSMA
geven hiermede kennis van ed geboortie van hun dochter
JETSKE AALTJE.
Tacozijl, 30-5-'31.

Inplaats van kaarten.
G. DE JONG en
R. DE JONG—DE BOER
geven kennis van de geboorte van een dochter, TETJE.
Rottum, 26 Mei 1931.

E. WIND en
P. WIND—MAST
geven kennis van de geboorte van hunnen zoon, POULUS.
Rumpen (L.), Hazenkampstraat no. 65.
Algemeene kennisgeving.

** Geboren: JOUKJE, dochter van
O. J. OENEMA en
A. OENEMA—GIETEMA.
Doniaga, 28 Mei 1931.
Algemeene kennisgeving.

** Heden overleed na een hevige ziekte van eenige dagen, doch in volle bewustheid, in het Academisch Ziekenhuis te Groningen, mijn lieve vrouw en der kinderen liefhebbende moeder
JANTJE OTTES JELSMA,
in den ouderdom van 55 jaar.
Wijnjeterp, 29 Mei 1931.
De diepbedroefden:
TJ. A. v. d. IEST,
Kinderen en Behuwdkinderen

** Heden overleed na een korte ongesteldheid, in het Ziekenhuis te Sneek, onze geliefde Echtgenoot, Vader, Behuwd- en Grootvader
HENDRIK POPPE,
in den ouderdom van bijna 62 jaren.
De Heere trooste ons in dezen weg van beproeving.
Lemmer, 30 Mei 1931.
De diepbedroefden,
Lemmer:
A. POPPE—FERWERDA.
W. POPPE en kinderen.
Gorinchem:
J. POPPE.
A. POPPE-VAN BREUGEL.
Lemmer:
M. POPPE.

** Heden overleed zacht en kalm, na eene kortstondige ziekte, onze beste Vader, Behuwd- en Grootvader
J. SJ. GOINGA,
in den ouderdom van 67 jaren.
Sijbrandaburen, 28 Mei '31.
De diepbedroefde kinderen.

** Heden overleed na een kortstondige ziekte, onze geliefde Vader en Grootvader
MARTEN S. BRINKSMA,
in den ouderdom van 85 jaar en 5 maanden.
Kortezwaag, 28 Mei 1931.
Uit aller naam,
A LANDMETER.
A. LANDMETER-BRINKSMA
en Kinderen.

** Heden overleed na een langdurig lijden onze lieve Dochter, Zuster, Behuwdzuster en Tante
GEESKE DE JONG,
in den ouderdom van bijna 38 jaar.
Gorredijk, 29 Mei 1931.
SINT P. DE JONG.
T. DE JONG—KLEISMA.
Kortezwaag:
L. DE JONG.
W. DE JONG—VELTMAN
en Kinderen.

** Heden overleed na een kortstondige ziekte, onze geliefde Echtgenoote, Zuster en Tante
HINKE GERLOFS BOONSTRA,
echtgen van Binne de Jong, in den ouderdom van 56 jaar.
Gorredijk, 29 Mei 1931.
De diepbedroefde Echtgenoot,
BINNE DE JONG
en Familie.

** Heden overleed onze lieve Zoon, Broeder, Behuwdbroeder en Oom
IJSKE VAN DER MEER,
oud ruim 22 jaar.
Nijeholtpa, 28 Mei 1931.
Nijeholtpa:
W. v. d. MEER.
J. v. d. MEER—NIJHOLT.
Den Burg (Texel):
Ir. Z. IJ. v. d. MEER
J. C. A. v. d. MEER—WARNING en kind.
J. v. d. MEER. Nijeholtpa.

** Heden overleed na een kortstondige ziekte, onze geliefde grootvader en overgrootvader
MARTEN S. BRINKSMA,
in den ouderdom van 85 jaar en 5 maanden.
Jubbega, 28 Mei 1931.
G. v.d. SCHAAF.
W. v. d. SCHAAF—DIJKSTRA
en kinderen.

** Heden overleed, zacht en kalm, na een geduldig lijden, onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader
KLAAS J. BROUWER,
weduwn. van Trijntje Post, in den ouderdom van bijna 74 jaar.
Oudehorne, 28 Mei 1931.
De diepbedroefde Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

** Heden overleed in den ouderdom van 74 jaar, onze Oom en Huisgenoot
LUITE GEERTS BROERS.
Langezwaag, 28 Mei '31.
Namens:
J. F. BROERS en Echtgenoote

** Heden overleed zacht en kalm, mijn lieve Moeder, Groot- en Overgrootmoeder
GEESJE BOOIJ,
laatst Wed. van T. Gaastra, in den ouderdom van ruim 79 jaar.
Nieuwebrug, 31 Mei 1931.
Uit aller naam,
J. DRIJFHOUT.

** Bij dezen betuigen wij, mede namens onze kinderen, behuwd- en kleinkinderen, onzen hartelijken dank voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden bij onze Oldeouwer.
55-jarige echtvereeniging.
K. POEPJES.
G. POEPJES—POEPJES.

** Bij dezen betuig ik mijn hartelijken dank aan allen die tijdens de ziekte mijner vrouw, ons bijstand hebben verleend, iuzonderheid aan Dr. Bleeker te Dragten en Zuster Zwaan te Beetsterzwaag.
Boornbergum.
M. v. d. ZEE.

G. VELDSTRA en
F. VELDSTRA—LAGEVEEN
betuigen, mede namens hunne kinderen, hunnen hartelijken dank voor de vele blijken van belangstelling, bij de herdenking hunner 25-jarige echtvereeniging ondervonden.
Sorremorre bij Akkrum, Mei 1931.

** Ondergeteekenden betuigen, mede namens hunne kinderen, hun vriendelijken dank aan allen, en in 't bijzonder aan 't Zanggezelschap „Us Sjongen", voor de belangstelling, bij hun 60-jarige echtvereeniging ondervonden.
G. HOEKSTRA en Echtgen.
Akmarijp.

** Voor de zeer vele blijken van belangstelling en waardeering, ontvangen bij de herdenking van onze 50-jarige echtvereeniging, betuigen wij, mede namens onze kinderen, onzen hartelijken dank.
Huisterheide, Mei 1931.
A. HOOGENDORF.
A. HOOGENDORF—BOSMA.

VERLOREN: een SWAN VULPEN. Terugbezorging beleefd verzocht bij H. DAM, fourages, Beets.

Paardenmarkt te Winschoten
op Woensdag den 10 Juni e.k.
Gelegenheid tot onderzoek op cornage.

Voorloopig bericht

De Harddraverij en Volksfeesten TE TIJNJE
zijn, behoudens goedkeuring, dit jaar bepaald op
25 en 26 Juli a.s.
Nieuwe leden kunnen zich aanmelden tot 15 Juni, daarna tegen verhoogde contributie.
Voor het bestuur der Harddraverijver. en Volksvermakelijkheden te Tijnje,
R. VISSIA, Secretaris.

JAARL. ALGEM. VERGADERING
v. aandeelhouders der N. V. G. J. POTHAAR'S IJzerhandel te Heerenveen, op **Donderdag 18 Juni '31**, v.m. 11 uur, ten kantore der Vennootschap.
Agenda overeenkomstig art. 21 der statuten.
De Directeur
G. J. POTHAAR JR.

** FAM. L. BUNT te Zwartewegsend, zegt hartelijk dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij hun 25-jarig huwelijksfeest ontvangen.

Ondergeteekenden bevelen zich beleefd aan voor
Machinemaaien
met nieuwe zwaar model machine. Voor solied werk wordt ingeslaan.
B. BRUINSMA
G. HOUWMAN
Langezwaag

De ONTVANGER DER REGISTRATIE en DOMEINEN te ASSEN, zal op MAANDAG 8 JUNI 1931, des morgens om 11 uur te zijnen kantore publiek bij inschrijving verkoopen:
1 Houten LOGIESBARAK,
lang ongeveer 65, breed 13.4 M., gedekt met asphaltpapier, staande op het voormalige barakkenkamp nabij de kazernes te Assen.
Ongezegelde inschrijvingsbiljetten in te leveren ten kantore van voornoemden Ontvanger, uiterlijk Zaterdag 6 Juni 1931.
Bezichtiging op 4 en 5 Juni a.s., van 9—12 en 2—5 uur.
Inlichtingen verstrekt voornoemden Ontvanger.

VERPACHTING JACHTRECHT.

De N.V. ONTGINNINGS-MAATSCHAPPIJ „DE DRIE PROVINCIEN", gevestigd te Drachten, wenscht voor den tijd van vijf jaren publiek te verpachten
het JACHTRECHT
op hare gronden in de Boornbergumer Petten, te Appelscha, in den Haskerveenpolder, het Buitenveld, te Noordwolde, het Jongenshuis te Appelscha, te Groninger Opende en in de Ontginning bij Wolvega.
De voorwaarden zijn tegen betaling van f 0.25 verkrijgbaar bij den laatstondergeteekende, bij wien de inschrijvingsbiljetten worden ingewacht vóór 15 Juni a.s.
Drachten, 30 Mei 1931.
De N.V. Ontginnings-maatschappij voornoemd,
FALKENA,
President-Commissaris.
ISRAELS, Direct.-Secretaris te Drachten.

Stremming verkeer.
Burgemeester en Wethouders van
IDAARDERADEEL
brengen ter openbare kennis, dat de
weg Grouw- Nes
voor het verkeer met auto's, rij- en voertuigen zal zijn
gesloten
op 2, 3 en 4 Juni a.s.
Grouw, 30 Mei 1931.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. NAMMENSMA, Burgemeester.
W. BOSMA, Secretaris.

Betaling keurloonen.
Vleeschkeuringsdienst
Keuringskring Schoterland c.a

Burgemeester en Wethouders van Schoterland, mede namens de Dagelijksche Besturen van Ængwirden en Haskerland,
Brengen ter kennis van belanghebbenden:
dat voortaan het keurloon voor te slachten vee, voor den **keuringskring Schoterland c.a.** bij den Ontvanger der gemeente Schoterland moet worden voldaan vóórdat de aangifte tot slachting bij den keuringsdienst geschiedt.
Bij elke aangifte tot slachting zal door den keuringsdienst gevraagd worden inzage van de kwitantie van den Gemeenteontvanger; indien die kwitantie niet kan worden getoond, kan geen keuring plaats hebben.
Heerenveen, 29 Mei 1931.
Burgemeester en Wethouders van Schoterland,
FALKENA, Burgemeester.
D. HUIZINGA, Secretaris.

Verhuring 4e en 5e Veendistrict
Op DONDERDAG 4 JUNI 1931, n.m. 5 uur (n.t.) zal in de herberg van KRIKKE te Tjalleberd worden verhuurd:
Het GRASGEWAS van de bermen van de wegen, Polderdijken, Kavelstrooken en eenig wei-, hooi en rietland.
Biljetten verkrijgbaar bij den secretaris.

Woningstichting „Doniawerstal".
Het bestuur der Woningstichting „Doniawerstal" brengt door dezen ter kennis van belanghebbenden, dat te ST. NICOLAASGA aan den nieuw aangelegden straat, BOUWTERREINEN beschikbaar zijn (in erfpacht uit te geven).
De voorwaarden, waarop de uitgifte in erfpacht plaats heeft, alsmede nadere inlichtingen, zijn te vernemen bij den secretaris der Stichting S. PLANTINGA te Langweer (Gemeentehuis).
Het Bestuur voornoemd,
G. D' AUMALE V. HARDENBROEK, Voorzitter.
S. PLANTINGA, Secretaris.

Coöp. Boerenleenbank Wijnjeterp.
In de maanden JUNI, JULI en AUGUSTUS wordt des
WOENSDAG
namiddags zitting gehouden van 2—3 o.t. en 6—8 uur o.t.
HET BESTUUR.

AANBESTEDING
Het voorloopig Bestuur van het Waterschap „Nijehorne" vraagt prijsopgaaf voor de levering van de navolgende betonbuizen:
4 stuks inw. 20 cM. rond
24 stuks inw. 30 cM. rond
35 stuks inw. 50 cM. rond
42 stuks inw. 60 cM. rond
De levering moet geschieden franco nabij de Ned Herv. Kerk te Nijehorne op aan te wijzen opslag aan de verharde weg.
De buizen moeten voldoen aan de Normalisatie Voorschriften.
Prijsopgaaf wordt ingewacht ten kantore van den Architect C. J. WIERDA te Heerenveen vóór Donderdag 4 Juni a.s.
Levering moet geschieden binnen 10 dagen na opdracht.

Verlaging Waterstand Appelschastervaart.

De COMMISSARIS DER KONINGIN in de provincie FRIESLAND maakt bekend, dat de WATERSTAND op het kanaalpand der APPELSCHASTERVAART, gelegen tusschen de SLUIS te WIJNJETERP en die te OOSTERWOLDE, vanaf 3 JUNI a.s., gedurende veertien dagen zal zijn VERLAAGD tot 40 c.M. ben. K. P.
Leeuwarden, 1 Juni 1931.
De Commissaris der Koningin voornoemd,
P. A. V. VAN HARINXMA THOE SLOOTEN.

Ondergeteekende maakt aan het geachte publiek van St. Johannisga, Rottum e. O. bekend dat hij zich heeft gevestigd als
Schilder.
Hopende door een nette en billijke bediening zich veler gunst waardig te maken.
R. WIJNIA - schilder
St. Johannesga (bij de brug)

Wederom ontvangen een partij puikbeste
Zandaardappelen,
roode en bonte star. Vraagt monsters. Aanbevelend,
G. DE WITH, Terband.
J. DE WITH, Tjalleberd.

A. KROMHOUT, Donkerbroek
beveelt zich wederom aan voor
Machinemaaien

Het dobbelen ter Beurze.

Wettelijk ingrijpen zou wenschelijk zijn, doch is niet te verwachten. — Dan maar voorlichten en waarschuwen.

Vrijwel elken dag — aldus schrijft de heer S. T. van Oss in de „H. P." — worden malaise en crisistoestand door nieuwe koersdalingen aan de beurzen verscherpt; maar de wereld aanvaardt deze financieele verbloeding zooals zij donder en bliksem aanvaardt, als iets dat behoort tot den natuurlijken loop der dingen. Zij schijnt niet eens op de gedachte te komen dat zij hier voornamelijk te maken heeft met een uitvloeisel van menschelijke dwaling en dwaasheid.

De Beurs als instelling doet nuttig, noodzakelijk werk. Maar „de Beurs" heeft uitwassen gekregen, die haar eigenlijk doel schier geheel aan het oog onttrekken; de boom wordt bijna onzichtbaar gemaakt door de woekerplanten, die hem omslingeren. Van een noodige en nuttige markt voor obligatiën en aandeelen, die ontstonden doordien, via de naamlooze vennootschap, ver doorgevoerde coöperatie van het kapitaal met ondernemers en arbeiders tot ontwikkeling kwam, is „de Beurs" gaandeweg en grootendeels een reusachtige speelzaal geworden, waarin honderdduizenden meedoen aan een universeele dobbelpartij, die om der wille van den schijn wordt bedekt met een dun vernisje van respectabel koopmanschap. In wezen echter is de Beurs geen haar beter dan Monte Carlo; men zoude zelfs kunnen poneeren dat zij slechter is, omdat zij velen die dobbelen in den waan brengt, dat zij „zaken doen", terwijl Monte Carlo ten minste om zijn waren aard geen doekjes windt.

Er is vaak betoogd, dat het speculeerende gedeelte der beurs parasiteert op de samenleving. Het schept niets van waarde. Het produceert niets, dat in eenige menschelijke behoefte voorziet. Het draagt niets bij tot cultuur die den mensch naar hooger plan voert. Het exploiteert eenvoudig de den mensch ingeboren dobbelzucht, en het doet dat op eenigszins huichelachtige manier, door het voor te stellen alsof dit gedobbel reëel zaken-doen is. En het fungeeren der beurs als speelbank is zóó overheerschend, dat in verhouding haar waarde als markt van beleggingspapieren in het niet zinkt.

Men ziet dat duidelijk in tijden als deze. Schier allerwege zijn groote kapitalen voor belegging beschikbaar, vooral omdat het kwijnen van handel en nijverheid thans voor effecten gelden disponibel stelt die anders niet naar de Beurs zouden vloeien. De bedragen die thans voor effectenaankoop à contant naar de Beurs gaan, overschrijden dan ook, vermoedelijk zelfs zeer aanzienlijk, het normale. Maar zij zijn zóó onbeduidend vergeleken bij normale speculatie, dat de Beurs zelden slapper zaken zag dan thans.

Windhandel is een dik woord. Maar wat anders is het koopen van papieren, die men niet wenscht te behouden en die men niet met eigen geld kan betalen, of het verkoopen van effecten die men niet bezit, doch later lager hoopt in te koopen?

De goedprater zegt ons dat zulke speculatie het stootkussen is, dat economische schokken opvangt. Doch dit is een praatje voor de vaak. Wel verre van economische schrokbreker te zijn, lijkt de Beurs eer het werktuig van duistere geldmachten, die op gezette tijden het dwaze dobbelende publiek uitkleeden. Hoe grooter die geldmachten worden, hoe meer banken worden geconcentreerd, des te scherper de panieken, débâcles en malaisen.

Wel hooren wij dat deze onheilen, per slot van rekening, den wereldrijkdom niet verminderen. „De daling is maar op papier". En „wat Jan verliest, wint Piet". Maar hiertegenover staat, dat honderdduizenden Jannen hun geld verliezen aan slechts enkele Pieten; dat Frau Sorge komt logeeren bij honderdduizenden eertijds zorgelooze gezinnen; dat in weinige maanden de onmogelijkheid in de verdeeling van bezit en vermogens enorm wordt verscherpt, hetgeen sociaal ongewenscht is; en dat door dit periodieke uitschudden van het publiek een reuzenrijkdom in steeds minder handen wordt geconcentreerd, om later met nòg grooter macht opnieuw te kunnen worden gemobiliseerd.

Men kan hierover de schouders ophalen, en zeggen, dat niemand behoeft te speculeeren of te dobbelen als hij niet wil; of dat niets ter wereld op den duur een gek en zijn geld bij elkaar kan houden. Doch daarmede is men niet van de zaak af. Juist in deze dagen zien wij ons Parlement bezig met een poging moreel zwakken, vooral ter wille van hun onschuldige gezinnen, tegen zichzelf te beschermen door een drankwet. Wij hebben een wet die loterijen verbiedt, en een andere die wedden op wedrennen tegengaat. Waarom ook niet een wet die gedobbel ter beurze bestrijdt?

Tegen de beurs als zuivere markt voor effecten of goederen zal geen redelijk mensch bezwaren opperen. Maar tegen de beurs als vermomde speelbank, met niet eens heelemaal eerlijk spel, zal hij zeer zeker zijn stem verheffen. En thans, nu het geheele land, ja, de geheele beschaafde wereld, een financieelen kater heeft, hebben wij het juiste oogenblik. Drie jaren geleden, toen iedereen de kast vol klatergoud had, en ontelbare duizenden in schijnweelde leefden, was het moment minder geschikt. Men zou toen iedereen hebben uitgelachen die een kwaad woord had voor de onuitputtelijk schijnende bron van rijkdom, die via een commissionnair in effecten kon worden aangeboord.

Thans is het anders. Niet alleen zijn rijkdom en weelde weg — behalve voor de vele bezonkenen, die nooit mede dobbelen, ja, eer hun voordeel doen met reëelen aankoop van beproefde fondsen op lagen koers — maar de gansche reële handel lijdt ernstig door de inkrimping, opgelegd aan zoovele duizenden gezinnen.

En meer nog dan de handel, zij het dan ook in stilte, lijden die gezinnen zelf. Niemand kan nagaan, hoevelen van het opgroeiende geslacht blijvend in opvoeding en gezondheid worden bekort door het ruïneuze gokken hunner ouders. Daarom is het oogenblik gunstig om met eenige kans op succes te ageeren tegen „de Beurs", d.w.z. tegen de Beurs als speelbank.

Op ingrijpen der volksvertegenwoordiging bestaat helaas weinig uitzicht. En er ligt veel waars in de oude bewering, dat men de menschen niet verstandig kán maken door wetgeving. Maar wel is iets goeds te verwachten van uiteenzetting en voorlichting.

De Wezel.

AKKERWOUDE. Het kleine slanke wezeltje, dat zonder moeite de muizengangen binnen sluipt, werd voor eenige jaren in onze omgeving nog talrijk aangetroffen. Toen voor eenige jaren de huidjes eenige waarde kregen, werd er echter in de wintermaanden door de mollenvangers voortdurend jacht op gemaakt. Talrijk vielen de diertjes in die jaren in handen van hunne vervolgers.

Gaarne kiest het wezeltje als woonplaats een hoop graszoden in het weiland of een hoogen slootkant. Hierin maakt het diertje zijn nest, dat gewoonlijk uit korte, dorre grassprieten bestaat en van binnen met muizenhaar bekleed is.

Het is waarschijnlijk, dat muizen het hoofdvoedsel van het wezeltje uitmaken. Dus kunnen ze in jaren, als een groot aantal muizen de graslanden teisteren, hier nuttig werk verrichten.

Het diertje komt zoowel op bouw- als op grasland voor. In de bouwlanden kiest het gaarne de met oude stobben bezette wallen als woonplaats. Hierin zijn ze tamelijk veilig, wijl ze moeilijk door een hond uitgegraven kunnen worden.

De laatste jaren is de prijs van de huidjes aanmerkelijk teruggeloopen. Was de prijs voor eenige jaren 75 cent per stuk, dezen winter werd slechts enkele stuivers per huidje betaald.

Evenals het hermelijn wordt ook de wezel een enkelen keer in een mollenklem gevangen. Als de mol het kleine diertje in zijn gangen aantreft, zal er zeker in de onderaardsche gang een fellen strijd gestreden worden. Daar het wezeltje veel kleiner is dan de mol, zou het interessant zijn te weten, wie overwinnaar in den tweestrijd wordt.

Het wezeltje is vlug en behendig en heeft scherpe klauwen en tanden. De mol is echter zeker sterker en onder den grond in zijn element.

Van het hermelijn en de mol is een geval bekend, dat de strijd ten gunste van eerstgenoemde eindigde. Maar het hermelijn is dan ook aanmerkelijk grooter dan zijn kleine verwant.

In den zomer, als de wezeltjes jongen te verzorgen hebben, kan men ze soms over dag jagende aantreffen. Voor een paar jaar terug zwom er een midden op den dag met een buitgemaakte jonge waterrat in den bek over een breede sloot. Een andere verdween met een muis in den berm aan den weg, waarin zich waarschijnlijk het nest met jongen bevond.

Zeer laat in het najaar, soms nog in het laatst van November, zijn er nesten met nog niet volwassen jongen te vinden. Als dergelijke nesten door een hond opgespoord worden, zijn de bewoners gewoonlijk allemaal verloren.

In de meeste dorpen in de Wouden worden wezel en hermelijn met elkaar verward. Het hermelijn wordt gewoonlijk wezeling en het wezeltje harmeling genoemd.

Een enkele maal loopen de wezeltjes de woningen binnen als in den zomer de deuren openstaan. Voor eenige jaren bracht één ons midden op den dag in de huiskamer een bezoek en verdween in een hoek van het vertrek in een stoof. Poes was vlug bij de hand, maar zorgde er wel voor, dat hij niet in de onmiddellijke nabijheid van het diertje kwam. Hij zag wel dat het geen muis of rat was en bleef wijselijk met staande haren en een krommen rug op een veiligen afstand.

Er zijn echter wel gevallen waargenomen, dat katten wezels, hermelijnen en zelfs bunzings gedood hebben.

Soms betrekken de wezeltjes in den winter een zolder als woonplaats. Als het diertje over den zolder loopt, piepen de muizen angstig achter het behang.

Voor eenige jaren liep er des avonds geregeld een van den zolder door de duivenkooi naar buiten. Er volgde steeds een felle vleugelslag van de duiven als het diertje door de duiventil naar buiten ging. De duiven werden evenwel nimmer aangevallen.

J. Br.

Persnieuws.

Onze buitenlandsche landbouwvoorlichtingsdienst.

Minister Verschuur erkent zelf, dat de aangekondigde Oeconomische Voorlichtingsdienst niet aan den gestelden eisch van alles omvattend te zijn, zal voldoen. Toch gaat er f 200.000 mee heen.

Zooveel geld voor niet meer dan een schijnvertooning, dat loopt toch wel de spuigaten uit, meent de N.R.t.C.t. En met den besten wil, zegt zij, kan men uit de Memorie van Toelichting van den minister niet ontwaren, waarvoor hij dat reusachtige bedrag denkt noodig te hebben. Men zou in deze moeilijke tijden toch zeker een gespecificeerde begrooting van kosten in de toelichting van den minister niet mogen missen.

„'s Ministers voorstel, aldus vervolgt het blad, heeft op ons den indruk gemaakt, dat van verschillende kanten nu zoolang aan den boom was geschud, dat tenslotte toch een of andere vrucht naar beneden moest komen. Maar tot eenstemmigheid in den boezem van het kabinet omtrent het neerhalen van heilige huisjes op het een of andere departement, is men niet kunnen geraken. Het is regeeringsonmacht, die ons opnieuw parten speelt. Voorlichting omtrent landbouwaangelegenheden, omtrent het Indische afzetgebied, de gansche oeconomische werkzaamheid te Genève, het blijft alles bij het oude. Het levend contact tusschen hen, die op Internationale Oeconomische Conferenties optreden en de belanghebbenden wordt niet verkregen. Het moet alles blijven loopen eensdeels over het ministerie van binnenlandsche zaken en landbouw (voor de landbouwaangelegenheden), anderdeels over het ministerie van arbeid, handel en nijverheid (voor industrie en scheepvaartbelangen). Het doeltreffend contact van den regeeringsvertegenwoordiger., die daar ginds te Genève en bij onderhandelingen over handelsverdragen met vreemde mogendheden optreedt, met het wijd vertakte bedrijfsleven hier te lande, blijft ontbreken. De schijven blijven bestaan, interdepartementaal overleg zal aan vertraging, waarover thans te klagen valt, geen einde maken, de eenheid van optreden, de doeltreffendheid van het werk, dat er gedaan wordt, zullen er onder lijden.

Het is in dit verband wel teekenend, dat alleen de heer Verschuur de Memorie van Toelichting tot dit voorstel heeft onderteekend. Zeker, wij weten wel, dat het is gekleed in den vorm van een suppletoire begrooting voor hoofdstuk X, maar dit neemt niet weg, dat een concentratie van den Oeconomischen Voorlichtingsdienst niet had mogen tot stand komen, zonder dat een voorstel, onderteekend door alle betrokken ministers, aan het parlement ware gedaan. Thans biedt minister Verschuur alleen der volksvertegenwoordiging zijn onrijpe vrucht aan. Hij vraagt daarvoor een zeer hoogen prijs, en zij, die van voorlichting op oeconomisch gebied geen ervaring hebben, worden daarmee onder de suggestie gebracht, dat voor een zoo hoog bedrag toch wel een voortreffelijke organisatie zal worden verkregen.

Vraagt men onze meening, dan zeggen wij ronduit: „hier worden twee tonnen gouds noodeloos weggegooid".

Ter Aankondiging.

Babette Josselin, genaamd Babs, door Rie Verkade—Cramer, met omslagteekening in driekleurendruk van de schrijfster. — G. B. van Goor Zonen's Uitgeversmaatschappij te 's Gravenhage.

Dit boek geeft een episode uit het leven van een modern, fel-levend meisje, dat niet zoo zwaar over de dingen denkt, maar alleen tracht zooveel mogelijk van het leven te genieten.

Een goed, boeiend boek, dat eenige uren van aangename ontspanning kan brengen.

Dokter: „Wat zal ik u zeggen? Die pijn in uw rechterbeen, dat is de leeftijd."

Patiënt: „Maar dokter, het andere is toch even oud, en dat doet geen pijn"

DE ZEVEN WERELDWONDEREN

Daar heeft ieder wel eens over hooren spreken, doch er zullen weinigen zijn, die precies weten, wat er mee bedoeld is. Wij geven daarom in de volgende nummers van ons blad van ieder dezer wereldwonderen een beschrijving met afbeeldingen.

De uitdrukking „de zeven wereldwonderen” is reeds meer dan tweeduizend jaar oud. Zij doelt dan ook op wonderwerken uit een tijd, die ver voor den aanvang onzer jaartelling ligt.

Men meent wel eens, dat alleen onze moderne techniek tot het scheppen van wonderwerken in staat is. Dit is echter onjuist. Er zijn in vroeger eeuwen beschavingen ten onder gegaan, die met de onze niet zoo heel veel verschillen, ja, er in sommige opzichten zelfs boven uitstaken.

Al deze zeven wereldwonders waren te vinden in de z.g. „oude wereld”, dat zijn de landstreken rondom de Oostelijke helft van de Middellandsche Zee. Daar woonden de Babyloniërs, de Egyptenaren en de Grieken.

Hoe de laatsten zich de wereld voorstelden, toont bijgaand kaartje. Het is vervaardigd door den Griekschen geleerde Eratosthenes, die leefde van 275 tot 195 vóór Chr. Hij muntte uit in vele takken van wetenschap en heeft talrijke ontdekkingen gedaan, waarop men thans nog voortbouwt; o. m. was hij de eerste, die de graadmeting toepaste en daarmede den grond legde voor de wetenschappelijke aardijkskunde.

Men ziet uit dit kaartje, dat de toenmaals bekende wereld zich uitstrekte rondom de Middellandsche Zee. Spanje, Italië, Griekenland, het tegenwoordig Turkije en Klein Azië staan er vrij nauwkeurig op.

Verder komt er op voor het Noordelijkst gedeelte van Afrika tot aan de woestijn de Sahara, Egypte met den Nijl, de Roode Zee, Arabië, de Perzische Golf en Voor-Indië met Ceylon.

Ook de Atlantische kust van Frankrijk is vrij juist geteekend en het is zelfs opmerkelijk, hoe goed Engeland en Ierland er op zijn aangebracht. Met het nog noordelijker eiland Thule is waarschijnlijk IJsland bedoeld.

Wat er dus op deze „wereldkaart” staat, dat is reeds zoo nauwkeurig aangegeven, dat er slechts weinig aan verbeterd behoefde te worden. Doch het grootste gedeelte der aardoppervlakte was nog onbekend. Zoo ontbreken niet alleen Amerika en Australië totaal, doch ook het Zuidelijk gedeelte van Afrika, het Oostelijk van Azië en zelfs het Noordelijk deel van Europa komt er niet op voor.

Wie daartoe in de gelegenheid is, moet dit kaartje eens vergelijken met de tegenwoordige wereldkaart. Hij zal dan verrassende ontdekkingen doen.

Zoo ziet met o.m., dat de geleerde Griek meende, dat de Kaspische Zee door middel van de Wolga in verbinding stond met de Noordelijke IJszee.

Hoe onvolledig deze kaart echter ook is, men moet respect hebben voor de nauwkeurige wijze, waarop al het bekende land in kaart is gebracht.

Deze „kleine wereld” nu was het tooneel van de Zeven Wereldwonderen. Waar ze precies lagen geeft het tweede kaartje nauwkeurig aan. Het waren: 1. De pyramiden van Egypte aan den Nijl; 2. De hangende tuinen van Babylon aan den Euphraat; 3. Het beeld van Zeus, den Griekschen hoofdgod, in Olympia, Griekenland, de bakermat der Olympische spelen; 4. De vuurtoren van Alexandrië in Egypte aan een der Nijlmondingen; 5. De tempel van Diana te Ephese aan de kust van Klein Azië; 6. De Kolossus van Rhodus op het eiland van dien naam, een beeld waarvan het Vrijheidsbeeld in de haven van New York feitelijk een namaaksel is; 7. Het Mausoleum of praalgraf te Halicarnossos, eveneens aan de kust van Klein Azië.

Van ieder dezer reuzenbouwwerken volgt een uitvoerige beschrijving met afbeeldingen.

HET EERSTE WERELDWONDER

DE PYRAMIDEN

Het is interessant om kennis te nemen van wonderen der oudheid, omdat daaruit blijkt, dat reeds vele duizende jaren geleden de bewoners der oude wereld op een hooge trap van ontwikkeling stonden. De bewoners dezer streken, die wij uit onze Vaderlandsche geschiedenis kennen, kwamen wel erg achteraan!

Teekenend is wat Sayce, een oud-professor in de Ssyriologie aan de universiteit van Oxford, schreef: „De afgeloopen eeuw is een eeuw van mechanische uitvindingen en ontdekkingen geweest. Wij kunnen onze woorden met bliksemsnelheid van het eene einde der aarde naar het andere overbrengen, wij kunnen vliegensvlug over land en over zee reizen en zijn er in geslaagd de vlucht der vogels te evenaren. Zijn wij daarom beter dan onze voorvaderen? Wordt het geloof in onze superioriteit boven het verleden in onze wetten van vooruitgang en ontwikkeling inderdaad door de feiten gerechtvaardigd?

Het antwoord is in de wonderen der oudheid te vinden. Zij doen ons beseffen wat de mensch in het verleden heeft tot stand gebracht. Zij zijn het bewijs van de cultuur der verdwenen beschavingen, van de wonderbaarlijke gewrochten van 's menschen genie en kunst, die meedoogenloos verminkt of verwoest zijn.

Een mummiekist.

Als wij de werktuig- en de natuurkunde uitzonderen, dan schijnt er weinig of geen vooruitgang te bespeuren te zijn. In sommige richting zijn wij minderwaardig: de kunst van het klassieke Griekenland stond hooger dan de onze, en Rome wist beter dan wij dat kunnen, eenige rassen en natiën onder één rijk te vereenigen. Kunnen wij thans met onze mechanische uitvindingen de grootsche ontwerpen en de artistieke oprechtheid der Egyptische tempels, of van het wereldwonder den Boeroe-Boedoer, evenaren?

Deze afbreuk aan onze ijdelheid is — zoo besluit de professor — een der voornaamste lessen uit de geschiedenis en der oudheidkunde.”

De pyramiden hebben steeds een groote bekoring voor den onderzoeker en toerist in Egypte gehad. Deze titanische bouwwerken, de laatste rustplaats van de Pharao's, zijn omgeven door een sprookjesachtige geheimzinnigheid. Dank zij de onderzoekingen van den laatsten tijd, weten wij er meer van dan vroegere geslachten. Nog in het midden der vorige eeuw werd in een werk over Egypte de veronderstelling geopperd, dat de pyramiden de voorraadschuren waren voor het graan, dat Jozef, de Joodsche onderkoning uit Egypte, in de 7 vette jaren van overvloed verzamelde, om Egypte in de 7 magere jaren van hongersnood te spijzigen.

Ook is de veronderstelling gemaakt, dat de pyramiden sterrenwachten waren, maar ook dat is onjuist gebleken. Men was daartoe evenwel gekomen, omdat een gang in de pyramide juist uitzag op de Noorderster. Bovendien waren de pyramiden precies volgens de windstreken gebouwd. De geleerden staan er over verbaasd hoe het den Egyptenaren mogelijk geweest is om zonder de moderne hulpmiddelen die wij nu hebben, in een woestijn zoo precies de windrichtingen te bepalen.

Het is nu onomstootelijk vastgesteld, dat de pyramiden gediend hebben voor koningsgraven.

Wij geven hierbij een teekening van de pyramiden bij Gizeh, een hoogvlakte, 8 K.M. ten Zuiden van Caïro. Dit is de meestbekende groep, zoo zelfs, dat in aardrijkskundige boeken alleen die drie worden afgebeeld. Geen wonder dat velen daardoor veronderstellen, dat dit de eenige pyramiden zijn. In het totaal waren er evenwel 70, die over heel oud-Egypte verspreid waren.

Een groot gedeelte daarvan is evenwel door het nageslacht vernield. Verscheidene heeft men geplunderd en leeggehaald alsof men een steengroeve ontdekt had!

De drie pyramiden bij Gizeh werden gebouwd door koningen van de 4de Egyptische dynastie. Deze pyramiden zijn dus 5000 à 6000 jaar oud.

Het eerste werd de pyramide van Koefoe, de meest rechtsche van de drie, gebouwd. Dit is ook de grootste, zoodat zij wel eens als het wereldwonder der pyramide wordt aangemerkt.

De koningen van de derde dynastie zijn begonnen met het bouwen der pyramiden. De rij werd geopend door koning Zoser, die de voorheen gebruikte platte grafkelders, van tichelsteenen gemaakt, geen waardige rustplaats voor zijn stoffelijk overschot vond. Hij bouwde in de woestijn een pyramide van groote blokken kalksteen, die aanvankelijk ongeveer 12 Meter hoog en 80 Meter lang en breed was. Toen dat bouwwerk — het eerste groote steenen gebouw, dat in de historie bekend is! — klaar was, en Zoser nog geen lust gevoelde om het te betrekken, besteedde hij den tijd dien het leven hem nog gunde om de pyramide te vergrooten. Tenslotte had het bouwwerk zelfs een hoogte van ongeveer 60 Meter.

De lijken werden gebalsemd en daarna in lucht-afsluitend geprepareerd linnen gewikkeld, dat soms op kunstzinnige wijze beschilderd werd. De Egyptenaren waren daarin zoo bedreven, dat vele lijken na duizende jaren nog in vrij ongeschonden staat verkeeren. In het Egyptische museum te Leiden zijn verscheidene van deze mummies tentoongesteld.

Mummies en pyramiden bewijzen, dat de Egyptenaren er naar streefden om aan de dooden een veilige rustplaats te verschaffen, waar hun lichamen voor bederf gevrijwaard bleven. Zij geloofden, dat de mensch in het hiernamaals ook zijn stoffelijk aardsch omhulsel niet kon ontberen, vandaar de uiterste zorgen.

In een pyramide wordt meestal behalve de grafkamer, waarin de sacrophaag met het gebalsemde lijk stond, ook nog een grafkapel gevonden. Daarin werden door de priesters dagelijks lijkdiensten gehouden, waarbij offers aan den Zonnegod Ra gebracht werden. Ook werden spijsoffers opgedragen, omdat gemeend werd, dat de gestorvene ook na zijn dood nog behoefte aan voedsel had.

De grafkamer was in de pyramide verborgen, meestal doordat de toegangsweg door zware draaisteenen afgesloten was. Alleen de priesters waren met het geheim van dien toegang bekend.

Koefoe, de stichter van de vierde dynastie, stichtte zijn pyramide bij Gizeh, een hoogte aan de oevers van den Nijl, in de omgeving van het tegenwoordige Caïro. Deze pyramide werd 235 Meter lang en breed en 150 Meter hoog. Dus bijna tweemaal zoo hoog als de Bonifaciustoren te Leeuwarden. Naar schatting zijn er 2.300.000 blokken steen, elk wegende 2500 K.G., voor gebruikt. De overlevering wil, dat er 100.000 mannen gedurende 20 jaren aan gewerkt hebben.

De steenblokken werden uit de groeven aan de overzijde der rivier gehouwen. Als de waterstand het toeliet, had het transport over de rivier plaats. Eerst dan kon de steen naar boven gehaald worden om daar zijn plaats in het grootsche bouwwerk in te nemen. Het moet voor dien tijd, toen er nog niet de moderne werktuigen waren, die wij kennen, heel wat inspanning gekost hebben om die zware steenen te transporteeren. Van de rivier was een zacht glooiende weg rond de in aanbouw zijnde pyramide aangelegd, waarop de steenen op ronde palen werden voortgerold.

Vroeger werd altijd aangenomen, dat de Pharao's de pyramiden door slaven lieten bouwen. Een soort dwangarbeid dus. Thans wordt evenwel de veronderstelling geopperd, dat wij hier met.... productieve werkverschaffing te doen hebben. Gedurende drie maanden in het jaar stond een groot gedeelte van Egypte onder water. Tijdens die overstrooming konden de arbeiders op het land niet werken en ook geen brood verdienen. De koning nam dan de duizenden in zijn dienst om hen aan zijn graf te laten werken. Door hem werd dan voor huisvesting en voeding gezorgd Het waren evenwel goedkoope werkkrachten, want oude boeken verhalen, dat de arbeiders bij den pyramide-bouw nauwelijks genoeg eten kregen om het zware werk te kunnen volhouden.

De Egyptenaren waren kunstige bouwlieden. De steenen zijn zoo mooi aan elkaar gepast, dat er geen millimeter ruimte tusschen was.

Het is echter opvallend, dat de Egyptenaren blijkbaar nog geen begrip hadden van een gewelf. Alles is aan hun bouw massaal terwijl er zeker bij den bouw van de gangen in de pyramide aanleiding geweest was om het gewelf in toepassing te brengen.

Uit het onderzoek der oudheidkundigen is wel gebleken, dat de granietblokken van de pyramiden tijdens de 4de dynastie gehouwen werden met behulp van buisvormige drilboren met harde punten. Die werkwijze is met de Egyptische beschaving verloren gegaan. Eerst tijdens het maken van de Mont-Cenis-tunnel (1857—1871) werd deze uitvinding opnieuw ontdekt.

De pyramide van Koefoe is nog in vrij goeden staat. Vroeger was de buitenkant met een soort kalk bestreken. Die is nu verwijderd of vanzelf verdwenen. Daardoor is het dan ook mogelijk geworden om de pyramide, alsof het een groote trap is, te beklimmen.

In de pyramide is nooit de mummie van koning Koefoe gevonden. De grafkelder is, toen onderzoekers de pyramide binnendrongen, ledig gevonden. De lijkkist — een uit een stuk graniet gehouwen sacophaag van 2.25 M. lang 97½ c.M. breed en 1 Meter hoog was niet alleen ledig, maar er ontbrak zelfs het deksel aan!

Het is evenwel niet onmogelijk, dat vóór de officieele onderzoekers plunderaars al in de pyramide waren doorgedrongen. Er moet zelfs in de middeleeuwen een vorst in Egypte geregeerd hebben, die zich liet wijs maken, dat er in de pyramiden groote schatten verborgen waren — groote hanen van massief goud met edelgesteenten versierd. Zelfs ging er toen een legende, dat een waterkan van één smaragd gesneden was Die vorst besteedde veel geld om het geheim van de pyramide op te lossen. Jarenlang heeft hij arbeiders naar de goed verborgen lijkkamer laten zoeken. Toen zij die eenmaal vonden, ontdekten zij slechts een ledige sarcophaag.

Natuurlijk is het nog best mogelijk, dat in de pyramide nog een lijkkamer is, waar het ongeschonden lijk van den Pharao rust. Tot heden is die evenwel niet ontdekt.

Wel zijn boven de lijkzaal en de offerkamer nog 5 kleine vertrekken gevonden, maar die waren ook ledig.

***

De vraag rijst, waarom de Egyptenaren juist den pyramidevorm voor hun graftempels kozen. Met zekerheid is daarop geen antwoord te geven, maar een der oudheidvorschers heeft de veronderstelling gemaakt, dat de verklaring gezocht moet worden in een godsdienstig gebruik. In de Delta ten Noorden van Caïro stond namelijk de Zonnetempel, waarin de beuben, een heilige steen, bewaard werd. Die beuben had een pyramide-vorm. De Pharao's zouden dan in hun pyramide ook hun Zonnegod hebben willen eeren.

De tweede pyramide bij Gizeh is door den opvolger van Koefoe gebouwd, Chephren geheeten. De afmetingen waren slechts iets kleiner dan die van Koefoe, namelijk 150 M. hoog en 220 M. lang en breed.

Menkure, die daarna op den troon kwam, moest het met een veel kleinere pyramide stellen. Blijkbaar was de rijkdom van het land toen tijdelijk sterk gedaald, want ook op de afwerking der pyramide werd zooveel mogelijk gespaard. Inplaats van met granieten platen werd zijn pyramide bekleed met gewone tichelsteenen.

In de nabijheid van de pyramide van Chephren staat de Sphinx. Er worden wel vele Sphinxen in het Nijland gevonden, maar deze is de grootste en de bekendste. Een groot rotsblok heeft men den vorm gegeven van het hoofd van Koning Chephren. Er zijn evenwel onderzoekers die reden meenen te hebben om te veronderstellen, dat vroeger op dit rotsblok gofferd werd en dat eerst later Koning Chephren zijn beeltenis in het graniet liet bewerken, opdat de bijbehoorende Sphinx-tempel in het vervolg een geheel zou zijn met zijn pyramide.

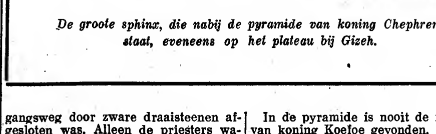
De Sphinx een liggende leeuw met een menschen hoofd — is steeds een zinnebeeld van den Koning. De geloovigen namen aan dat de Pharao een afstammeling van den Zonnegod Ra was en met een soort almacht bekleed was.

De hoogte van de Sphinx van Gizeh is ongeveer 20 M., de breedte van het gelaat 4,10 M., de lengte van den neus 1,70 M. en die van den mond 2,30 M. Het gelaat is geschonden. Er wordt verondersteld, dat dit door een fanatieken Sjech gedaan is.

De Sphinx wordt ook wel aboe-l-harok (vader der verschrikking) genoemd. Blijkbaar hadden zijn beeldhouwers de bedoeling dat het beeld zou waken over de graven.

De pyramiden en de sphinx zij, al zijn zij ook wat geschonden, voor het nageslacht bewaard gebleven als monumenten uit het bloeitijdperk van de Egyptische beschaving. Dat dit helaas niet van de andere wereldwonderen gezegd kan worden, zal uit de volgende artikelen blijken.

C. J. v. T.



De groote sphinx, die nabij de pyramide van koning Chephren staat, eveneens op het plateau bij Gizeh.

De groote pyramide van Koning Koefoe, een der drie koningsgraven op het plateau van Gizeh nabij Caïro.

Natalsche Pennekrassen.

door MARIUS.

Wij hebben een tekort en wel een tamelijk groot tekort in de Unieschatkist. Spoorwegen, post en telegraaf, douane-inkomsten, de diamantbelasting, den inkomstenbelasting, alles levert een groot tekort op. Dit moet natuurlijk verholpen of wel gedekt worden met nieuwe belastingen. Van hooger hand is men er niet voor te vinden de salarissen van hoogere ambtenaren te verlagen. Wel krijgen we de belasting op benzine of petrol, met drie stuivers per gallon verhoogd; de briefport in het binnenland van vijf cent tot tien, dus verdubbeld, enz., enz.

Ik moet even aanhalen, dat een gallon niet veertig liter is, zooals is aangegeven in een der Amerikaansche brieven van Tine omtrent het verbruik van alcoholische dranken, maar ongeveer vijf liter.

Denzelfden dag nog, toen de verhooging bekend werd, verhoogden de importeurs den prijs van de petrol met gelijk bedrag. Ook van de petrol, die nog in voorraad was.

Dit zette natuurlijk kwaad bloed, niet alleen bij de automobilisten en gewone burgers, maar zelfs in regeeringskringen.

De groote benzinecompagnies maken reuze profijten. Ze betalen zeer hooge salarissen aan hun ambtenaren, zij hebben hunne kantoren in de mooiste gebouwen in 't voornaamste gedeelte der stad en dwingen hunne afnemers op straffe van afsnijden of geen aflevering, om voor een door de benzinecompagnie aangegeven prijs te verkoopen.

De minister heeft nu een wet ingediend, dat het voor eenige maatschappij of persoon onwettig is, om bij aflevering de verkoopprijzen vast te stellen.

De groote bladen, welke altijd reuze-advertenties van de benzinekompagnies krijgen, bestrijden natuurlijk den minister, doch de wet zal ongetwijfeld worden aangenomen.

In het vroegere Duitsch West, 't welk als mandaatgewest door de Unie wordt geregeerd, trachtte men een soort fascistische beweging op touw te zetten op denzelfden voet als de sociaal-nationalisten in Duitschland. Het begon met een onschuldige turnclub. Toen echter de aap uit de mouw kwam, was de oppositie zóó groot, zelfs onder de oude Duitsche kolonisten, dat men het moest opgeven, en het zal te betwijfelen staan of Duitschland ooit weer vasten voet zal krijgen als koloniale mogendheid in Afrika. Zelfs al ware dat zoo, dan zou het onmogelijk zijn voor Duitschland, om dezelfde koloniale politiek te voeren als voorheen, te meer daar men het nu te doen heeft met een geheel andere soort bevolking.

Het verliezen van de Kameroens Oost- en West-Afrika, benevens de eilanden in den Indischen Oceaan, was voor Duitschland een groote nederlaag, welke het niet spoedig zal vergeten. Maar naarmate de oude ijzervreters uitsterven, zal ongetwijfeld ook het hunkeren naar koloniaal bezit verdwijnen.

Van koloniaal bezit gesproken, bij zeer weinigen is het zeker bekend, dat ook Noorwegen en Zweden, toen nog een koninkrijk, aan het kolonialiseeren zijn geweest in dit gedeelte der wereld en wel in den Indischen Oceaan. Het waren de Aldalbra-eilanden achter Madagaskar, vijfhonderd mijlen ten Westen der Seychelles en halfweg tusschen deze en de Comoren.

De van talrijke fjorden voorziene eilanden lokten de Vikings aan, te meer daar de eilanden wemelden van schildpadden, welke bij honderdduizenden overdag op het strand lagen en afgeslacht werden om de olie en de schilden. Een gewoon zeilschip van kleine tonnemaat nam twaalfhonderd dezer dieren mee. De zee om de eilanden wemelde van visch, dus waren de schildpadden gemakkelijk te vangen.

In 1879 arriveerden de Zweedsche en Noorsche kolonisten op de met palmen begroeide stranden van Aldalbra. Er was geen enkel teeken, dat een andere natie beslag had gelegd op de eilanden; alzoo heschen de kolonisten de vlag van het land hunner afkomst.

Schepen, de Kaap passeerende op weg naar Indië, kwamen dikwijls om ververschingen in te nemen en brachten hun saluut aan de op een vooruitstekende punt wapperende vlag van 't dubbele koninkrijk.

Men dacht er niet aan, om terug te gaan, want men ontdekte dat er groote mangroveplantages waren, welke in dien tijd groote voordeelen afwierpen. Ongelukkig kregen de werklieden in de moerassen, waaruit mangrovebast gehaald werd, malaria koortsen.

De ontdekking der alluviale goudvelden in Transvaal en de occupatie van Bechuaneland drongen tot de kolonisten door en sommigen emigreerden.

De route naar Indië door het Suezkanaal deed de schepen en booten van koers veranderen. Gebrek aan markten, om hunne goederen te verkoopen en gebrek aan immigranten deed de kolonie achteruit gaan en het bestuur van het eiland, 't welk eerst correkt was geweest, liep meer of minder in de war en deed denken aan „Tristan da cunha”.

In 1890 beweerde Engeland, dat het een zeker recht op de eilanden had, omdat verschillende inboorlingen van de Seychelles-eilanden en van Mauritius daar woonden.

Na eenige briefwisseling tusschen Downingstreet en Christiania werd Engeland bezitter van de Aldalbra-eilanden. De vlag, welke daar geplant was uit naam van Koning Oscar II, werd vervangen door de Union Jack.

Gedurende het midden der vorige eeuw waren bovengenoemde eilanden de verblijfplaatsen van verschillende zeeschuimers en piraten. De inhammen rondom de eilanden leverden voldoende veiligheid op.

De eerste vrouwelijke luchtpassagier Indië-Nederland.

Het vliegtuig, dat Vrijdagmorgen uit Batavia vertrokken is voor de reis naar Nederland, neemt de eerste vrouwelijke passagier mee op deze luchtroute. Het is de bekende revue-artiste mevr. Roosje Köhler-Van Gelder, die als commère zal optreden in de revue „Hallo Hierheen”, en alleen op deze wijze tijdig te Amsterdam op de repetities zou kunnen zijn.

Althans, zoo heet het. Maar de reclame zal aan deze luchtreis ook wel niet heelemaal vreemd zijn!

Puntdichten Haagsche Post.

IJdelheid der ijdelheden.

Wien de schoen past.... en zoo verder,
Is als spreekwoord lang reeds dood.
Wien de schoen past, zegt de vrouw nu,
Wel, die nam een maat te groot.

G. B. Jr. te A.

De Russische staatsschuld.

Ik denk, dat op 't chapiter van ontbeeren
De Sovjets ons nog wel wat kunnen leeren;
Met name, hoe, wanneer de nood komt aan den man,
Hoe vreemd het klinkt, men ook zichzelf ont-„beren” kan.

H. V. te 's-H.

Vochtig Holland

Bij de drankwet-behandeling werd het ons bewust,
Dat ons volk nog graag zijn borrel lust;
Overigens bleek niet alleen de A.V.R.O.-klant
Sinds jaar en dag nogal aan den Vogtlgen kant.

P. K. te A.

TWEEDE BLAD

Maandagavond 1 Juni 1931. - No. 64. HEPKEMA'S COURANT (58e jaargang) - HEERENVEEN. - Oplage 30.000 Ex. Verschijnt Maandags-, Woensdags- en Vrijdagavonds

NIEUWSBLAD VAN FRIESLAND

De kantoren van het NIEUWSBLAD VAN FRIESLAND zijn geopend:

8—12½ 2—6 uur.

's VRIJDAGS tot 6½ uur. 's ZATERDAGS tot 1 uur.

De luchtvaart van Piccard.

Het anders zoo stille Gurgledal, waar prof. Piccard met zijn ballon is neergekomen, heeft plotseling wereldvermaardheid gekregen en zit stampvol touristen en journalisten.

De beide luchtvaarders zijn op buitengewone wijze gehuldigd en men wordt niet moe van allerlei bijzonderheden van deze zoo goed geslaagde onderneming na te pluizen. Veel is er echter niet te vertellen, want, deze tocht heeft niets opgeleverd, dat de sensatielust van het groote publiek kan prikkelen. En voor de wetenschappelijke resultaten interesseeren zich alleen de geleerden.

Aan een vertegenwoordiger van de Augsburger Zeitung heeft prof. Piccard, op de vraag of hij nog een nieuwen tocht naar de Statosfur zou ondernemen, met een beslist neen geantwoord. Hij heeft een vrouw en kinderen. Hij heeft nu ingezien, dat de tocht veel gevaarlijker is geweest, dan hij had gedacht. Piccard was van meening, dat het luchtverkeer in de stratosfeer zeer gemakkelijk zou zijn. Met de tegenwoordige middelen zou het echter niet boven de 16.000 meter kunnen gaan.

DE PLEK WAAR PICCARD GELAND IS.
De Gurgler bij het plaatsje Ober Gurgerl, waar de ballon van Piccard en Kipfer geland is en die daardoor plotseling wereldberoemd is geworden.

DE BALLON OP DEN GLETSCHER.
Deze foto is vanuit een vliegmachine genomen en per radio overgeseind. Een wonder der moderne techniek op zich zelf dus!

DE BALLON WORDT GEDEMONTEERD.
Het detachement Alpenjagers is bezig den gondel van den ballon los te maken.

Wat een onderwijzeres te Nijmegen op een vacantie-uitstapje naar Keulen ondervond.

IN DE VAL GELOKT VAN HANDELAARS IN VROUWEN.

Ter ernstige waarschuwing aan vrouwen en meisjes in het algemeen laten wij hier het relaas volgen van

een ontstellend avontuur,

dat een 22-jarige onderwijzeres uit Nijmegen dezer dagen doorleefde op een vacantie-uitstapje naar een vriendin, die momenteel in Keulen woonachtig is. Dit relaas is ontleend aan een brief, dien bedoelde onderwijzeres zond aan een vriendin, die onderwijzeres is in Terborg bij Doetinchem, in welken brief o.m. 't volgende te lezen staat:

„In den trein naar Keulen, die dicht bezet was, raakte ik ongemerkt in gesprek met een paar charmante vriendelijke heeren, die zich zeer correct en hoffelijk gedroegen. Toen zij bemerkten, dat mijn reis naar Keulen ging, vertelden ze mij, dat ze in de buurt van het station Keulen een spoedbrief hadden af te geven, die helaas via de posterijen niet meer tijdig ter plaatse kon zijn en daarom eigenhandig bezorgd moest worden. Genoemde heeren drukten beiden hun groote spijt erover uit, dat ze door deze boodschap van enkele minuten hun prachtige sneltreinverbinding met een verder gelegen stad thans moesten prijs geven, wat ze heel jammer vonden. Ze vroegen daarom langs een omweg aan mij, of ik het ook onbescheiden zou vinden, als men mij vroeg den brief in kwestie even te willen bezorgen, gaarne tegen royale vergoeding. De groote belangen, die de „heeren" bij de tijdige bezorging zeiden te hebben, rechtvaardigde dit, naar ze beweerden, in alle opzichten.

Waar het adres van bezorging, zooals gezegd vrij dicht bij het station was, liet ik mij bepraten bedoelde heeren dezen dienst zonder eenige belooning te bewijzen en accepteerde den brief. Er werd mij echter nog nadrukkelijk bij verzocht, den brief niet in de bus te stoppen, doch af te geven uitsluitend aan een „dame", die zou opendoen, en zoo het geen dame was die open deed, dan in geen geval den brief af te geven, maar in dat geval naar bedoelde dame te willen vragen, om ze vooral persoonlijk den brief in handen te kunnen geven.

Het heele geval leek mij wat vreemd, doch ik had de boodschap nu eenmaal aangenomen. Toen ik evenwel in Keulen uitstapte, tikte een pater, die bij ons in de coupé gezeten had, mij op den schouder en waarschuwde: „Weest U voorzichtig met die boodschap, dame! Het kan mogelijk geen kwaad, maar het heele geval komt mij min of meer verdacht voor. Neemt U in acht. Men kan nooit weten!"

Mijn Keulsche vriendin, die mij afhaalde, vertelde ik aanstonds het heele geval en toen ook zij het eigenlijk maar half vertrouwde, besloten wij zonder meer voor alle zekerheid de politie eens te raadplegen. Op het politiebureau vond men het aanvankelijk een vrij onschuldig geval, doch men wenschte niettemin gaarne een oogje in 't zeil te houden.

Het aangegeven adres bleek een riante villa te zijn. Besloten werd, dat mijn vriendin aan het hek zou wachten wanneer ik den brief overhandigde, terwijl een paar agenten zich verdekt zouden opstellen. Aldus geschiedde. Toen ik aanbelde, deed een allerbeminnelijkste dame open, die haar bizondere blijdschap over het bezorgen van den brief te kennen gaf. Ze noodigde me allervriendelijkst uit, even binnen te komen, maar wat er toen gebeurde, gaat alle beschrijving te boven...."

Tot zoover dezen brief.

Het slot der historie was aldus:

Toen het meisje na een kwartier nog niet terug was, vonden de politiemannen 't raadzaam, in te grijpen. Men belde aan, doch kreeg geen gehoor, ook op herhaald betlen niet. De mannen der wet achtten toen den tijd gekomen, de deur met geweld open te breken. Alras bleek toen, dat de waarschuwing van den pater in den trein zeer op hare plaats was geweest.

In de villa bleek niemand meer aanwezig. Op het naderen der politiemannen waren de bewoners door een achtertuin gevlucht: het huis was leeg. Maar.... uit een keldervertrek klonken klagende vrouwenstemmen zwakjes naar boven door en toen men ook hier een deur forceerde, ontdekte men, dat achter deze deur

een zevental jonge vrouwen en meisjes opgesloten

zaten, waarbij ook de bezoekster van daareven, die allen metelkaar ten prooi waren gevallen aan gerafrineerde vrouwenhandelaars.

Welk een vreeselijk lot deze jonge vrouwen heeft bedreigd, laat zich denken en dat de arme slachtoffers overgelukkig waren toen de politiemannen haar uit deze afschuwelijke gevangenschap kwamen verlossen, evenzeer.

Of de politie er in geslaagd is, de bewoners der villa te achterhalen, vermeldt de historie niet.

Uit een ander blijkt intusschen weer eens overduidelijk, aan welke gevaren alleen-reizende dames en meisjes ten prooi kunnen zijn, en hoezeer voorzichtigheid op reis, vooral in buitenlandsche treinen, geboden is. We hebben het dan ook nuttig en noodig geoordeeld, dit onopgesmukte verhaal ter waarschuwing in het algemeen te publiceeren.

Men kan te dezen nu eenmaal niet te voorzichtig zijn!

Een zesjarige toerist.

Een zesjarig jongetje liep door de Generaal Cronjéstraat te Haarlem en vond daar een gulden, aldus het „H.-D.".

Snel besloten ging hij.... niet naar zijn moeder, maar naar het station! Hij stapte naar het plaatskaartenloket, legde — zij het ook na veel moeite — den gulden voor het raampje neer, rekte zijn hals uit en riep tegen de dienstdoende juffrouw:

„Een Krommenie!"

De juffrouw, natuurlijk begrijpende dat hier iets niet in orde was, vroeg hem:

„Waar moet je dan naar toe?"

„Naar m'n opoe!"

„Ja, maar, weet je moeder daarvan?"

Toen hij ontkennend het hoofd schudde, besloten de beambten het resolute jongetje niet naar den trein, maar naar de politie te brengen. En deze bracht hem naar zijn ouders terug.

Misschien mag hij nu dezer dagen ter vergoeding voor zijn ondervonden teleurstelling onder geleide naar zijn „opoe"!

Korte Mededeelingen.

— Zaterdag is het Scheveningsche badseizoen geopend. Er werd van de baden een zeer druk gebruik gemaakt.

— Te Beilen is gearresteerd de bankwerker F. W. K., die met een moker een veldwachter te lijf ging, toen deze, op vermoeden van overtreding der vuurwapenwet, een huiszoeking kwam doen. De veldwachter wist hem te overmeesteren.

— Dr. Aurel Dobrescu, gewezen staatssecretaris van het Roemeensche ministerie van landbouw, is sedert ongeveer twee weken spoorloos verdwenen. Men vermoedt, dat hij door politieke tegenstanders tijdens de verkiezingen wordt vastgehouden.

— Op het internationale bakkerscongres te Boedapest is besloten tot stichting van een Internationale Unie uit het Bakkersbedrijf, welke haar zetel te Bern zal hebben. In het bestuur is ook Nederland vertegenwoordigd, met Zwitserland, Denemarken, Hongarije, Duitschland en Polen.

— Nader wordt gemeld, dat bij de opheffing per 1 Juli a.s. van het r.-k. dagblad „De Tijd" een deel van het redactiepersoneel wordt ontslagen. „De Maasbode" heeft de abonnementslijst van „De Tijd" gekocht. „De Amstelbode" blijft bestaan.

Het bestuur van den Ned. Journalistenkring heeft reeds stappen gedaan in het belang van de ontslagen redacteuren.

Zwaar onweer met wolkbreuk boven Gelderland.

Vrijdagavond heeft een zwaar onweer, vergezeld van een wolkbreuk, gewoed boven het Zuiden van Gelderland. In Arnhem en Nijmegen stonden vele straten blank en ondervond het verkeer groote stagnatie. Hier en daar richtte zware hagelslag groote schade aan; in de steden werden duizenden ruiten vernield en in de Betuwe moesten boomgaarden het ontgelden. Vooral Bommel werd geteisterd. De aardbeienoogst is daar vrijwel verloren en ook aan het andere fruit en aan de groenten werd aanzienlijke schade aangericht.

Studenten, die moeten „zitten".

Geen gratie verleend.

Zooals men zich herinnert, drongen op 11 Mei van het vorige jaar, na afloop van de universiteits-roeiwedstrijden, twee studenten het Koninklijk paleis binnen, waarin zij zich eenigszins baldadig gedroegen.

Terzake van deze „huisvredebreuk" veroordeelde het gerechtshof te Amsterdam in beroep beiden tot één week onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

De gestraften, die blijkbaar van oordeel waren, dat het met studenten wat meer lijden kan dan met „gewone" menschen, dienden daarop een verzoek om gratie in. Dit verzoek is thans afgewezen, zoodat de heeren hun straf moeten ondergaan.

DE CHR. BESTURENBOND TE LEEUWARDEN 25 JAAR BESTAAN.

Een foto van het tegenwoordig bestuur. Van l.n.r. de heeren: T. Elsinga, vice-Voorz.; O. v. d. Heide, Secr.; T. Stobbe, Alg. Adjunct; A. Meines, Voorz.; A. Lamsma, Penningm.

De Christelijke Besturenbond te Leeuwarden heeft deze maand 25 jaren bestaan. Ter gelegenheid hiervan is een gedenkschrift uitgegeven, waarin o.m. de geschiedenis van den bond is gereleveerd.

Het bestuur zal op Woensdag 3 Juni a.s. van 3—5 uur 's nam. in de zaal boven de Zuivelbank recipieeren.

Fokstation V.P.N. Donkerbroek.

De uitbreiding van het fokstation van de V.P.N. te Donkerbroek, welke reeds eenigen tijd in voorbereiding was, is dezer dagen gereed gekomen en 't nieuwe gedeelte in gebruik genomen. De bestaande inrichting bleek te klein te wezen om in de buitengewoon groote vraag naar kuikens te voorzien en alzoo werd het een noodzakelijke behoefte om door bijbouw te trachten de capaciteit van het fokstation te verhoogen.

Aan de Westzijde is de inrichting aanmerkelijk uitgebreid door bijbouw van een 8-tal hokken, in elk waarvan plaats is voor plm. 100 kippen. De hokken zijn door keurig rasterwerk omgeven en staan midden in een flink gazon. De inrichting is geheel naar de eischen des tijds. Voorloopig worden ze gebruikt voor de onderbrenging van kuikens. In het midden is een kunstmoeder opgesteld, welke door een kooldraadlamp wordt verwarmd en waaronder het jonge goedje kan plaats vinden. De verlichting geschiedt door twee lampen; één voor helder en één voor schemerlicht, zoodat men hiermee kunstmatig de lengte van dag en nacht voor de kippen naar willekeur kan regelen. De lampen kunnen in het hok, doch ook vanuit het kantoor van den directeur worden ontstoken. Langs de hokken loopen lorries op rails voor aanvoer van kippenvoeder of afvoer van mest. Waterleiding en electrische verlichting strekken zich over het geheele terrein uit.

Het fokstation beschikte reeds over een broedmachine met centrale verwarming voor 5000 eieren en een 14-tal hokken, waarin 1500—1600 kippen worden gehouden.

Denkelijk is thans deze bloeiende inrichting één der grootste in Noord-Nederland, wat zonder twijfel grootendeels te danken is aan de deskundige leiding van den directeur. Geen kuiken verlaat deze inrichting of het is volkomen geregistreerd wat zijn voorouders betreft. Van elke kip worden productiestaten bijgehouden en de dagelijksche eiergewichten bepaald. Het geheel is ingericht op zoo streng mogelijke registratie en selectie en dit alles ter verbetering van het pluimveeras.

Vrijspraak in revisie.

Acht maanden onschuldig gevangen gezeten.

Het Amsterdamsche Hof heeft uitspraak gedaan in een revisiezaak van een man, die 25 Maart 1927 door de Amsterdamsche rechtbank ter zake van diefstal was veroordeeld tot acht maanden gevangenisstraf, die hij heeft ondergaan. Hoewel hij steeds zijn onschuld had volgehouden, was hij niet in hooger beroep gegaan, omdat hij zich in preventieve hechtenis had bevonden en hij niet de risico wilde loopen nog langer preventief te zitten. Daar hij echter na zijn ontslag uit de gevangenis naar een gemeentebetrekking solliciteerde, doch deze niet kon krijgen op grond van het tegen hem gewezen vonnis, had hij zich alsnog tot den Hoogen Raad om revisie gewend.

De zaak werd verwezen naar het Amsterdamsche Hof. Nadat nogmaals de getuigen gehoord waren, requireerde de adv.-generaal mr. Van Harinxma thoe Slooten bevestiging van het veroordeelend vonnis der rechtbank.

De verdediger mr. H. Bruyn bestreed uitvoerig de betrouwbaarheid van de getuigen, die destijds door de rechtbank zijn gehoord en die thans, in hun verklaringen voor het Hof, niet meer zoo positief waren. Pleiter verwees naar diverse psychologische proeven, waaruit gebleken was, dat de waarnemingen van getuigen onmogelijk juist konden zijn.

Het Hof, arrest wijzende, achtte het onaannemelijk, dat verdachte inderdaad den diefstal had begaan en sprak hem vrij.

BEELD-TELEGRAFIE MET NED.-INDIE

AMSTERDAM | KOOTWIJK | NOORDWIJK | AMSTERDAM

LICHTBRON — OPTISCHE INR. — PHOTO-CEL — VERSTERKER — RADIO-ZENDER — NAAR INDIE — ZEND-TROMMEL — MOTOR — STEMVORK — SYNCHRONISEER-VERSTERKER — VAN INDIE — RADIO ONTVANG. INR. — VERSTERKER — LICHTBRON — KERR-CEL — MOTOR — ONTVANG-TROMMEL — STEMVORK — SYNCHRONISEER-VERSTERKER

Schematische voorstelling van de beeld-overdracht.

Met ingang van Maandag 1 Juni a.s. opent de P.T.T. een nieuwen dienst op Indië, n.l. dien der beeld-telegrafie. Het zal dan mogelijk zijn om het beeld van een brief, een teekening e.d. per radio-telegrafie naar Bandoeng over te seinen.

Wie van dezen dienst gebruik wil maken, dient er voor te zorgen, dat schrift of teekening in zwarten inkt op wit papier zijn uitgevoerd.

Het overseinen van foto's en alle andere afbeeldingen in z.g. halftonen is niet mogelijk, wel natuurlijk van portretteekeningen.

De totale afmetingen van het beeld bedragen 10×22 c.M., waarvan 9.3×18 c.M. voor het publiek beschikbaar is. De kosten zijn minimaal f 60.— met f 6.— extra voor elken c.M. papierlengte boven de 18 c.M.

Voorloopig zal wel alleen voor industrieele doeleinden van dezen dienst worden gebruik gemaakt. Hij maakt het mogelijk om in een minimum van tijd (8 minuten) een constructie-teekening, handelsmerk, handteekening e. d. naar Indië over te seinen.

De P.T.T. garandeert, dat de beelden zuiver en onvervormd overkomen, terwijl de mogelijkheid is uitgesloten, dat onbevoegden het beeld-telegram opvangen.

En hoe werkt nu dezen dienst?

Er wordt gebruik gemaakt van den gewone radio-zend- en ontvangstations te Kootwijk en te Bandoeng.

Het beeld-zendapparaat, een Telefunkentoestel, bevindt zich echter op de radio-bedrijfscentrale te Amsterdam, die per kabel met Kootwijk is verbonden.

Hier wordt de brief of teekening op een cylindrische trommel bevestigd, die langzaam ronddraait en door een uiterst fijn sterk lichtpunt voortdurend beschenen wordt. Dit is het z.g. „electrisch oog", dat in verbinding staat met een foto-electrische cel.

Wanneer dit lichtpunt het witte papier beschijnt, wordt in de cel een electrische stroom opgewekt; komt het lichtpunt echter op een zwart gedeelte, dan blijft de stroomverwekking uit. Daar nu het lichtpunt over den ronddraaienden trommel een schroeflijn beschrijft, wordt ieder plekje van het beeld „afgezocht" en in electrische stroomtrillingen omgezet.

Deze stroomtrillingen worden nu radio telegrafisch versterkt naar Bandoeng overgeseind, waar een speciaal ontvangtoestel ze opneemt. Door middel van een z.g. Kerr-cel wordt op een vel fotografisch papier of lichtgevoelige film dan hetzelfde beeld opgenomen als uit Amsterdam verzonden werd.

Dit beeld behoeft nu alleen nog fotografisch ontwikkeld te worden en kan dan verder per post worden verzonden.

De ontvangst van dergelijke beelden, die uit Indië naar hier verzonden worden, geschiedt over het radio station Noordwijk.

Een brief wordt overgezonden.

Berichten uit Stad en Dorp.

Vermist.

GIETHOORN. Een werklooze uit Rotterdam, die op 11 Mei naar de werkverschaffing alhier was vertrokken, is aldaar niet aangekomen. Vermoed wordt dat de man, die getrouwd is, zich bij een reizend gezelschap heeft aangesloten. Wegens ziekte in zijn gezin werd Vrijdag per radio zijn opsporing verzocht.

Prijs behaald.

HEMELUM, 30 Mei. De muziekvereeniging „Hallelujah" alhier, dir. de heer S. Hoekstra, behaalde met 286 punten een 2en prijs met lof in de eere-afdeeling op een Nat. concours te Hoenderloo.

Electrisch licht.

GOÏNGARIJP, 1 uni. Thans kan als vaststaand worden beschouwd, dat ook ons dorp binnenkort wordt voorzien van electrisch licht. Het bepaalde aantal lichtpunten is met hulp der gemeente Doniawerstal bereikt.

Ongeval.

JOURE, 30 Mei. Mej. K. alhier, had, terwijl ze iets van den zolder zou halen, het ongeluk naar beneden te vallen. Een ontboden geneesheer constateerde herschenschudding.

Een aardige verrassing.

HEEG, 29 Mei. Onzen plaatselijken melktapper Klaas Gerritsma trof dezer dagen de ramp, dat zijn getrouwe „kedde" plotseling voor den wagen neerviel en stierf. 's Mans 25-jarig huwelijksfeest was juist in voorbereiding, doch de stemming was begrijpelijkerwijs nu terneer geslagen.

Na kort beraad stapten enkele dorpsgenooten bij elkaar en presenteerden met spoed een inteekenlijst aan de burgerij voor een ander paardje.

Het dier kwam op den bruiloftsdag zich met zijn geleider bij den jubilaris aanmelden en via den vertolker klonk de boodschap: „Hier ben ik..... wel gefeliciteerd...., ik hoop voortaan uw dienstknecht te zijn...., laat ons prettig den weg opgaan van uw gouden bruiloft".

Ongeval.

HOMMERTS, 29 Mei. De smidsknecht Hoekstra kreeg zoodanig een trap van een paard tegen het hoofd, dat geneeskundige hulp van dr. Bruins uit Heeg, moest worden ingeroepen.

Waterschap „De Luts".

BALK, 30 Mei. Jaarvergadering. De voorzitter deelt mede, dat in 't verloopen jaar een proef is genomen om het onderhoud der waterlossingen uit te besteden. 't Bleek niet goedkooper te zijn. Pogingen zijn gedaan, in verband met een verlaging van den rentestandaard, leeningen aan te gaan tegen lagere rente, welke pogingen niet zijn gelukt. Den laatsten tijd werd door de firma Woltman geklaagd over den toestand der de Rijstervaart. Waar de ingelanden er geen belang bij hadden werd aan de firma een extra bijdrage gevraagd, die f 200 toezegde. Zoo is deze vaart in orde gemaakt en de banken zijn weggenomen. Op een gedane vraag wat de totale kosten zijn, antwoordde de voorzitter dat deze f 400 hebben bedragen.

De heer B. M. v. d. Goot wordt als bestuurslid herkozen.

Boomaanplanting Westend—Harich. Er zijn 3600 boomen geplant tegen 4 à 5 cts. per stuk. De geheele beplante lengte van Lijkweg en Westeind—Harich aan één kant is 1400 M.

Bij de vaststelling der begrooting 1931/32 wijst de heer Monkelbaan op het salaris van den opzichter, dat z.i. wel wat verlaagd kan worden.

De voorzitter wijst er op, dat de opzichter, de heer Luinenburg, vanaf de oprichting van het waterschap, getoond heeft de rechte man op de rechte plaats te zijn. Niet lang duurt het meer of de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt en zoo zou bij verlaging dit in het pensioen nog nawerken.

De heer H. Kouwenhoven steunt het voorstel-Monkelbaan tot verlaging.

De heer A. Lootsma wijst er in dit verband op, dat door overname van wegen door de gemeente er minder opzicht is.

De heer Luinenburg: In de laatste 5 jaar is er meer bijgekomen dan afgegaan.

De heer Monkelbaan stelt verlaging met f 200 voor. De gemoederen worden nu eenigszins verhit als de heer Luinenburg zegt: „Ik ben gauw 65 jaar, misschien wil Monkelbaan het dan voor een krats doen", waarop de heer Monkelbaan antwoordt: „Het gaat hier niet om den persoon van den heer Luinenburg, maar 't gaat hier om de zaak. Die f 200 minder kan de heer Luinenburg desnoods wel van mij krijgen".

Meerderen spreken afkeurend over de woorden van den heer Luinenburg, waaraan de heer Monkelbaan toevoegt: „Als de heer L. erkent zich te sterk te hebben uitgesproken, trek ik het voorstel in."

Hieraan wordt over en weer voldaan, doch het voorstel wordt gehandhaafd door den heer Kouwenhoven, die opmerkt dat eenzelfde gedachte als bij den heer Monkelbaan bestond bij het waterschapsbestuur.

De heer Lootsma wil na overweging van een en ander liever voor een volgend jaar een bestuursvoorstel afwachten in dien zin.

Het voorstel-Kouwenhoven wordt niet ondersteund en is daarmee vervallen.

Een poging wordt nog gedaan om op de begrooting een post van f 50 te schrappen als gratificatie aan de politie. De voorzitter ontraadt dit, op grond van verschillende overwegingen en 't gevolg is dat de post blijft gehandhaafd en de begrooting blijft vastgesteld, zooals ze is aangeboden.

Benoemd worden de leden en pl.verv. leden tot onderzoek der rekening 1931/32. Als leden worden aangewezen de heeren Jac. Mulder, B. M. v. d. Goot te Ruigahuizen en J. Monkelbaan en als plaatsverv. M. M. v. d. Goot, Jan Boukema en M. ten Woude.

Bij de rondvraag vraagt de heer Van Randen naar de kosten der bestrating Ruigahuisterweg en prefereert keperverband.

De voorzitter zegt dat de kosten 20 cts. per □ M. hebben bedragen. Keperverband kan wel bij nieuwe, doch minder goed bij oude afgesleten steen.

De heer M. M. v. d. Goot bepleit een legger voor Sondel afzonderlijk in een apart waterschap en het aanbrengen van rietkraggen.

De voorzitter ontraadt het eerste, maar wil het tweede in overweging nemen.

Op een vraag over het onderhoud der waterlossingen antwoordt de voorzitter dat dit alleen noodig zal zijn bij enkele dammen.

BELASTINGVRAAG.

PERSONEELE BELASTING.

J. W. te W. is in Mei 1930 verhuisd van H. naar W. en was in eerstgenoemde gemeente voor het belastingjaar 1930 in de personeele belasting aangeslagen voor f 27.02, terwijl het nieuwe aanslagbiljet te W. als eindbedrag f 50.45 aangeeft.

Uit de door W. verstrekte bedragen der aanslagbiljetten blijkt, dat de aanslagen te H. en W. naar dezelfde grondslagen zijn geregeld, n.l. huurwaarde f 225.— en mobilair tusschen f 700.— en f 800.—.

Verder blijkt, dat de aanslag over 1930 voor 8 maanden is opgelegd. Vermoed wordt, dat W. voor het eerst op 1 Mei 1930 een perceel heeft betrokken, omdat alsdan slechts over acht maanden de aanslag wordt berekend. Hierdoor wordt gedeeltelijk het verschil tusschen de aanslagen over de twee jaren verklaard. Verder wordt dit veroorzaakt door het aantal opcenten, dat te H. bedroeg 88 en te W. 134. Voor zoover een en ander kan worden nagegaan, zijn de aanslagen juist berekend, zoodat reclameeren geen doel heeft.

W. vraagt nog of de hoogere aanslag voor 1931 in verband kan staan met het door hem genoten inkomen.

Dit is niet het geval want bij de aanslagen voor de personeele belasting wordt het inkomen niet in aanmerking genomen, tenzij men een zoogenaamde ambtswoning bewoont.

Alleen wanneer iemand door zeer bijzondere omstandigheden niet anders dan met buitengewoon bezwaar den aanslag kan voldoen, kan kwijtschelding worden gevraagd, doch dit geldt voor alle belastingen, dus niet alleen voor de personeele belasting.

* * *

Raad Wijmbritseradeel

29 Mei.

Ingekomen een resolutie van Ged. Staten, houdende goedkeuring van het raadsbesluit tot opheffing van de o. l. school te Scharnegoutum.

Aan mej. wed. W. Plantinga—IJntema wordt op haar verzoek eervol ontslag verleend als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de o. l. school te Wolsum, op 1 Juli a.s.

Afgewezen wordt een adres van het bestuur van den Bond van Mobilisatie-Invaliden en van hunne nabestaanden, te Drachten, om bij de Regeering aan te dringen op de totstandkoming van een wettelijke regeling betreffende steun voor mobilisatieslachtoffers.

B. en W. waren van oordeel, dat een dergelijk verzoek dient uit te gaan van de Ver. van Ned. Gemeenten.

Met 11—3 stemmen wordt bekrachtigd het in geheime zitting aangenomen voorstel om de contrôle over de rekening van het Burg. Armbestuur en het Algemeen Armhuis in handen te stellen van den verificateur v. d. Ver. van Ned. Gem., zulks tegen een bedrag van f 100 per jaar.

Op voorstel van B. en W. wordt mej. Posthuma, thans tijdelijk hoofd der o. l. s. te Wolsum, weer benoemd tot onderwijzeres aan de o. l. s. te IJsbrechtum, zulks met ingang van 1 Juli, den datum waarop het nieuw benoemde hoofd, de heer Rosier, in functie hoopt te treden.

Vergoeding art. 101, 1e en 9e lid der L. O.-wet over 1928.

De vergoeding bedoeld in het 1e lid wordt over het jaar 1928 vastgesteld op f 25.07 per leerling, behalve voor het bestuur der Herv. school te Gaastmeer, voor welk bestuur de vergoeding f 19.48 per leerling zal bedragen.

De vergoeding bedoeld in 't 9e lid wordt over 1928 vastgesteld op f 1.38 per lesuur, voor ten hoogste 156 lesuren.

Voorschotten op de vergoedingen ex-artikel 101 der L. O.-wet 1920.

Deze worden vastgesteld als volgt: a. voorschot vergoeding 1e lid 50 % van f 25.07 is f 12.53 per leerling, met dien verstande, dat aan het bestuur der bijz. school te Folsgare wordt uitgekeerd 80 % van f 25.07 is f 20.05 per leerling en aan de Herv. school te Gaastmeer f 9.74 per leerling.

b. B. en W. worden gemachtigd, indien dat noodig blijkt, aan dat schoolbestuur een aanvullingsvoorschot te verstrekken van ten hoogste 30 %.

c. Voorschot vergoeding 9e lid f 1.10 per lesuur voor ten hoogste 156 lesuren.

Verbouw Chr. school te Jutrijp.

De verbouwingskosten, ten bedrage van f 12.000, zullen worden betaald door de Kerkvoogden, terwijl dit college eveneens genoegen neemt met een lageren huurprijs van f 250 (voorheen ruim f 481).

Deze financieele regeling is voor de gemeente een zeer voordeelige en B. en W. hebben de kerkvoogdij daarvoor dan ook, naar de burgemeester mededeelt, hartelijk dank gebracht in de gehouden conferentie.

B. en W. stellen, na uitvoerige toelichting, voor de gewijzigde financieele regeling aan te nemen.

Een voorstel van den heer Gerbrandy tot uitstel wordt niet ondersteund, waarna conform het voorstel van B. en W. wordt besloten.

Verbetering voetpad Hemdijk—Idzegasteriige.

Naar aanleiding van een verzoek van den heer S. Reitsma Rzn. te Idzega, om eenige verbetering te brengen in het voetpad, loopende van den Hemdijk via den spoorweg Sneek-Stavoren tot de Idzegasteriige, wordt besloten dat de gemeente de helft der kosten van eerste aanschaffing enz. van de benoodigde materialen op zich zal nemen.

Brandweer Jutrijp.

Er was een verzoek van Dorpsbelangen te Jutrijp—Hommerts, om van gemeentewege een brandschel te plaatsen in het lokaal van de Ned. Herv. Kerkvoogdij te Jutrijp, hetwelk hiervoor welwillend wordt beschikbaar gesteld. Het doel is een rechtstreeksche verbinding te verkrijgen met het Commissariaat van Politie te Sneek. Kosten f 47 per jaar.

B. en W. achten het niet noodzakelijk, aangezien te Hommerts een telefoonstation is gevestigd en de kantoorhouder zich bereid heeft verklaard het kantoor bij brand open te houden.

Recognitie en dichtzetvisscherij.

Besloten wordt aan bij name genoemde visschers voor het tijdvak van 1 Juli 1931—1 Juli 1934 opnieuw recht te geven op het hebben en houden van een dichtzet in de wateren tegen de jaarlijksche recognities, zooals die naast ieders naam staan vermeld, tot een gezamenlijk bedrag van f 250 's jaars.

Van den Frieschen Bond van afdeelingen Zoetwatervisscherij van de Ned. Heidemij. was in verband met deze zaak een schrijven ingekomen, waarin geadviseerd werd om de dichtvisscherijplaatsen en vischwateren in deze gemeente niet te verpachten, maar op gelijken voet als thans geschiedt, uit te geven. Bij dit adres was gevoegd een brief van den Chef der afd. Visscherijen van het Departement van Binnenl. Zaken en Landbouw, die van het zelfde gevoelen bleek te zijn.

B. en W. stellen in dien geest voor te besluiten, maar 't lijkt hun gewenscht, dat de plaats van het dichtzet door hen kan worden bepaald, terwijl zij de bevoegdheid wenschen om in tusschentijdsche mutaties te voorzien. Z. h. s. aldus besloten.

De Burgemeester wordt met algemeene stemmen benoemd tot commissaris van den Macadamweg Sneek—Bolsward.

Het geluk bestaat veelal slechts in de verbeelding der ongelukkigen; de zoogenaamde gelukkige merkt er dikwijls niets van.

In klachte fen 'e Boarnster toer.

Ik ha yn dizze krante alear —
Jimm' witte it wol — in ink'le kear
Gâns fen my sels oan 't swetsen west;
Ik fielde my do och sa bêst
En prústich boppe miette;
Ik tocht do: ik gean noait oanein,
Ik wier sa âld en noch sa kein,
Dat liet ik elkien witte.
Myn swetsen hie gjin miette ef roai,
En 'k fiel it wol: dat stie net moai.

Mar nim it my net al to kwea,
Ik bin in toer, dy't hjir yn 't gea
Fierwei de heechste en moaiste is;
O ljeave sei! 't rint al wer mis,
Ik kin dat mar net litte
Om fen my sels in wird to dwaen,
Jimm' moatt' er mar gjin acht op slaen,
En dêrby net forjitte:
De measte minsken, nei 't ik mien,
Binn'ek sa oer hjar sels foldien.

Mar swetsen foeget my nou net,
In klachte moat my nou fen 't hert:
't Is net sa ginstich mei my gien,
Der wirdt gjin noed mear for my stien,
'k Bin yn 'e lytse loege.
En sa't men my bihann'le het
It lêste jier, neam ik in set,
Dy 't doarpsbistjûr net foege.
Ik siz: sok dwaen is 't ein fen wei,
Men komt my yn myn ear to nei.

Hark mar: myn foarste gevellaech
Dy wykt hwet ôf, en 't is de fraech,
As dy noch lang sa hingje kin;
Nou, ik as âlde toer, ik bin
Fjûrbang for ûngelokken;
En bruide nou sa'n laech ris del,
Myn bûrljue waerden freeslik kjel,
Ja, alle Boarnsters schrokken;
Myn oansjen waerd dan skurf en goar,
En 'k scoe my skamje for in oar.

Dan noch hwet: boppe de yngongsdoar
Dêr droech ik wapens, hwer't in oar
My yndertiid mei optúgd het;
Hwerom, dat wit ik einliks net,
Mar 't moat wol deftich lykje;
En dêr wer boppe — binn' je n't slop? —
Ha'k in forgulde bargekop,
En dy wol hast biswykje;
Hy wykt mar ôf, 't is klear to sjen,
En 'k ljeau noait, dat 'k him hâlde kin.

Mar hwet ik hjirmei sizze woe?
— O, 'k skriemde grif as 'k skrieme koe! —
Men wol hjir net in slach oan dwaen,
Nou ja, in stek, dat woe men slaen,
Dat moat de minsken keare;
Oars komme hja to ticht my oan,
Ik fyn it in skandael for Boarn,
En 'k kin soks net forneare;
Men keart de minsken by my wei,
En sikerwier, dat giet my nei.

Nou ha ik stikum wei fornomd
Hwerearne as dat fendinne komt,
Dat nimmen noed mear for my stiet,
En 'k ha wol heard, de oarsaek siet
Oan krapte en earemoede.
My helpe komt nou net fen pas,
Men sukkelt mei in lege kas,
En is mar min to moede.
Mar 'k siz: oars is men faek sa rij,
Hwerom dan ek gjin jild for my?

O. S. A.

Tracht niet op uw stokpaardje het leven door te rijden, het zal nooit iets afwerpen — behalve u-zelf.

Burgerlijke Stand.

BAARDERADEEL
van 21—27 Mei.

Geboren: te Jorwerd Hendrik zv Sjoerd Kirkenier en Grietje Terpstra.

Gehuwd: Anne Sijbren Westra 31 jr te Franeker en Aukje van der Hem 28 jr te Lijons; Goitzen Rienks 22 jr te St. Jacobiparochie en Houkje Hellinga 19 jr te Winsum; Berend Bootsma 25 jr te Nijland en Jeltje Johantje Piersma 22 jr te Bozum; Bauke Visser 23 jr te Berlikum en Hieke Timmermans 23 jr te Hijlaard.

BARRADEEL
van 21—27 Mei.

Geboren: te Minnertsga Hiske dv Johannes Muller en Jeltje Waardenburg; Hendrik zv Pier Stapert en Andrieske Dusselaar.

Ondertrouwd: Johannes Rutten 23 jr en Dirkje Hiemstra 18 jr beiden te Tietersbierum; Pieter Zuidema 31 jr en Trijntje Smidts 31 jr beiden te Minnertsga.

Overleden: te Tzummarum Sijbe Knol 71 jr man van Baukje Travaille; te Oosterbierum Sijtske Rinsma 75 jr echtg van Harke Houtsma.

DANTUMADEEL
van 21—27 Mei.

Geboren: te Akkerwoude Fedde zv R. Boskma en H. de Vries; te Dantumawoude Pieterke dv H. K. Hofman en B. v. d. Wal; Eelke zv T. Wiersma en S. Timmermans; te Rinsumageest Froukje dv T. Epema en S. vd Galiën; te Wouterswoude Baukje dv H. vd Zwaag en G. Douma; te Roodkerk Janke dv T. Lijzenga en T. vd. Leer; te Zwaagwesteinde Harmen zv B. Brouwer en S. Bosma; Jantje dv J. van Kammen en B. Postma.

Overleden: te Akkerwoude Pieter Feddema 11 wkn; B. Koolstra 78 jr echtg van D. Kuiters.

Ondertrouwd: J. de Vries 24 jr te Rinsumageest en T. Akkerman 18 jr te Akkerwoude; P. van Hijum 30 jr en D. vd. Galiën 25 jr beiden te Akkerwoude; J. Kramer 25 jr te Dokkum en A. de Haas 28 jr te Dantumawoude; K. Damsma 22 jr te Janum en IJ. Koolstra 25 jr te Rinsumageest.

GEREGELDE AUTODIENSTEN. 1 Juni.

Regelprijs 5 cent. Tijdig opgegeven wijzigingen gratis.

APPELSCHA—OOSTERWOLDE—HEERENVEEN.

Heerenv. (Stat.)		7.35†	9.25z	1.35*	4.50§
Id. (Groen)	6.30*	7.40†	9.30z	1.40*	4.55§
Nijehorne	6.45*	8.00†	9.50z	2.00*	5.15§
Donkerbr.	7.10*	8.30†	10.20z	2.30*	5.45§
O.wolde	7.20*	8.45†	10.35z	2.45*	6.00§
Appelscha		9.00†	10.50z	3.00*	6.15§
Appelscha		9.25†	11.00z	3.00*	6.15§
O.wolde	7.25*	9.40†	11.15z	3.10*	6.30§
Donkerbr.	7.35*	9.50†	11.30z	3.20*	6.40§
Nijeh.	8.05*	10.20†	11.55z	3.45*	7.10§
H'v. (Gr.)	8.30*	10.45†	12.15z	4.10*	7.30§
H'v. (St.)	8.35*	10.50†	12.20z	4.15*	7.35§

* Alle werkdagen. † Zat. en Zond. niet. z Alleen Zondags. § Alle dagen.
Ondern.: W. Veenstra, Heerenveen.

BALK—LEEUWARDEN.
Alleen Vrijdags.
ViaSloten en Terhorne: van Balk 7.30; van Leeuwarden (Spoorz.) 12.30.
Via Woudsend: van Balk 5.30*, 7.30. Van L'warden 1.00*, 3.30. (* van/naar O'mird.)
Fa. M. de Boer en Zn., Balk. Tel. no. 15.

BALK—SNEEK via Sloten.
Van Balk: Maand. 7.30*, 9.00, 2.30, 4.30e. Dinsd. 7.30*, 8.30, 2.30, 4.30e. Woensd. en Dond. 7.30*, 9.00, 2 30, 4.30, 6.30x. Vrijd. 7.30*, 2.30, 4.30e. Zat. 7.30, 2.30, 4.30e. (* aansl. O'm.-Hv.; e. Harich 4.20).
Van Sneek: Maand. 9.00, 2.15, 6.15. Dinsd. 9.00x, 12.45, 2.05, 6.15. Woensd. en Dond. 9.00, 2.15, 6.15, 8.00x. Vrijd. 9.00, 2.05, 6.15. Zat. 2.15, 6.15.
x Doen Woudsend aan.
Dagel. 9.00 van Sneek en 4.30 van Balk, met aansl. naar en van Rijs en Bakhuizen.
Fa. M. de Boer en Zn., Balk. Tel. no. 15.

BALK—WOUDSEND—SNEEK.
Van Balk: Maand., Vrijd., Zat. 7.30, 1.00. Dinsd. 7.15, 8.30, 1.00. Woensd. en Dond. 7.30, 1.00, 6.30x (x Doet Woudsend aan).
Van Sneek: Maand. 9.00*, 5.30, 6.05§. Dinsdag 9.00, 12.45, 2.05, 6.05§. Woensd. en Dond. 9.00*, 5.30, 6.05§, 8.00x. Vrijd. 2.05, 4.30, 6.05§. Zat. 9.00, 5.30, 6.05§. (x doet Woudsend aan. * aansl. Kolderwolde. § aansl. Oudemirdum c.a.).
Fa. M. de Boer en Zn., Balk. Tel. no. 15.

DONKERBROEK—BAKKEVEEN—MARUM—GRONINGEN.
Van Donkerbroek alle werkd. 7.30. Dinsdags bovendien 5.00. Zon- en feestd. 8.30.
Van Groningen, ook Zon- en fstd., 2.30.
Ondern.: Hartholt en Bergsma. Tel. 9.

GORREDIJK—GRONINGEN.

Zondags vertrek	8,30	te Groningen	10,30
Dinsdags „	7,00	„	9,00
Vrijdags „	8,30	„	10,30

Van Groningen telkens 3 uur.
Ondern.: IJ. Kalsbeek, Tijnje. Tel. 3.

GORREDIJK—WOLVEGA
via Nijehorne—Oudeschoot.
Alleen Woensdags (marktdienst): Van Gorredijk: 6.00, 8.45 en 3.45.
Van Wolvega: 7.30, 11.30 en 5.10.
De ondernemer: H. Dragstra.

HEERENVEEN—GRONINGEN.
via Langezw., Olterterp, Ureterp, Marum, Niebert, Midwolde, Hoogkerk.

Heerenveen	8.00	1.30	4.50	7.00a
Langezwaag	8.14	1.44	5.04	7.14a
Ureterp	8.53	2.23	5.43	7.53a
Marum	9.13	2.43	6.03	8.13a
Midwolde	9.34	3.04	6.24	8.34a
Groningen (A)	10.00	3.30	6.50	9.00a
Groningen (V)	8.00	1.30	4.00	7.30a
Midwolde	8.26	1.56	4.26	7.56a
Marum	8.47	2.17	4.47	8.17a
Ureterp	9.07	2.37	5.07	8.37a
Langezwaag	9.48	3.18	5.48	9.18a
Heerenveen	10.00	3.30	6.00	9.30a

Dagelijksche diensten, ook Zondags.
a. Maand., Dinsd., Dond. en Vrijd. niet,
Firma Elema en Stollinga, Marum.

H'veen-Terwispel-Duursw.-Drachten.

H'veen	8.50	1.35	6.50	Dra.		11.00	4.30
Terw	9.25	2.20	7.20	Dw.		11.20	5.00
D'w.	10.00	3.00		T'w.	7.45	12.00	5.40
Dra.	10.20	3.20		H'v.	8.20	12.40	6.20

Zondags niet. Zaterd. alleen middagdienst. Stopt alle tusschengel. plaatsen. W. Brink.

H'VEEN-O'BERKOOP-NOORDWOLDE

Heerenveen		7.35a	1.35	4.50a
Mildam		7.50a	1.50	5.05a
Oldeberkoop		8.15a	2.15	5.30a
Noordwolde		8.25a	2.30	5.40a
Noordwolde	8.50*	9.50§	3.00	6.30a
Oldeberk.	9.00*	10.00§	3.10	6.40a
Mildam	9.20*	10.20§	3.35	7.10a
Heerenv.	9.40*	10.40§	3.50	7.20a

Zond- en feestdagen niet. a. Zat. niet.
* Alleen Vrijd. § Vrijd. en Zaterd. niet.
J. Voersma, Heerenveen.

JOURE—TERHORNE—L'WARDEN.
Van Joure: Ma., Di., Do., Za. 6.45, 10.00, 1.00, 3.30, 5.30. Woensd. 6.45, 8.00, 10.00, 1.00, 3.30, 5.30. Vrijd. 6.45, 8.00, 10.00, 2.00, 5.30. (Vertrek Friesche Bank).
Van Leeuwarden: Ma., Di., Do. 8.30, 2.00, 4.00, 6.00, 9.30. Woensd. 8.30, 10.00, 2.00, 4.00, 6.00, 9.30. Vrijd. 8.30, 11.45, 1.00, 2.00, 4.00, 6.00, 9.30. Zat. 8.30, 1.00, 4.00, 6.00, 9.30. (Spoorz.) J. Slof, Joure. Tel. 5.

JOURE—HEERENVEEN v.v.

Joure	6.45	8.00	10.00	12.30	2.05	3.45	7.00	9.00
H'ven	6.50	8.05	10.05	12.35	2.10	3.50	7.05	9.05
O'has	7.05	8.15	10.15	12.45	2.20	4.00	7.15	9.15
H'v.	7.10	8.25	10.25	12.50	2.25	4.05	7.25	9.25
H'v.	7.30	9.21	10.40	1.30	3.20	4.50	8.00	10.00
O'has	7.35	9.25	10.45	1.35	3.25	5.00	8.05	10.35
H'hor.	7.40	9.30	11.00	1.45	3.35	5.05	8.25	10.40
Joure	7.45	9.40	11.05	1.50	3.40	5.10	8.20	10.45

Le bus aansl. enoltrein Zwolle; voorts goede aansl. op L'warden, Zwolle, Appelscha, Noordwolde, Drachten en Lemmer. Standpl. H'veen: Basculebrug en Station. Z. en fstd. niet. R. Schootstra Tel. 14, Joure.

LANGWEER--SNEEK--LEEUWARDEN
via Idskenhuizen, Spannenburg.
Woensd. v. Langweer 7.30, 5.00; Idskenh. 7.40, 5.10; Sneek 8.15, 5.45. Terug van Leeuwarden 9.10, 6.30.
Vrijd. van Langweer 5.30, 7.45; Idskenh. 5.40, 7.55; Sneek 6.15, 8.30. Terug van Leeuwarden 12.30, 1.30.
Ondern.: Gebr. Bakker, Langweer.

LANGWEER-IDSKENHUIZEN-SNEEK.
Maand.: van Langweer 7.30; Idskenh. 7.40. Terug van Sneek 11.45.
Dins. v. Langweer 6.45, 8.30, 1.00; Idskenh. 6.55, 8.20. Terug van Sneek 7.30*, 12.00, 1.00, 2.00 (* tot Idskenh.)
Woensd. v. Langweer 7.30, 1.00, 2.00, 5.00; Idskenh. 7.40, 1.10, 2.15, 5.15. Terug van Sneek 10.00, 4.00, 5.30, 7.20.
Dond. v. Langw. 7.30, 12.50, 5.00; Idskenh. 7.40, 1.00, 5.10. Terug 9.00, 4.00, 6.15
Vrijd. v. Langweer 5.30, 7.45; Idskenh. 5.40, 7.55. Terug van Sneek 1.15, 2.15.
Zaterd. van Langweer 2.00; Idekenh. 2.10. Terug van Sneek 5.30.
Aansluiting op spoor, tram en autobus, Ondern.: Gebr. Bakker, Langweer.

AMSTERDAM-LEMMER-Echten-HEERENVEEN v.v.

Van Lemmer:	Maand.,	Dinsd.,	Woensd.,	
Dond. en Vrijd.	7.30	12.00	3.00	6.50
Zaterdags	7.45		2.00	6.50
Zondags	7.45			6.00
Van Heerenveen:	Maand.	Dinsd.,	Woensd.,	
Dond. en Vrijd.	9.30	1.35	5.30	8.00
Zaterdags		1.35	5.30	8.00
Zondags	9.30			8.00

Aansluiting nachtbooten Amsterdam.
Ondern.: Bralts en Kuipers.

MAKKINGA—DONKERBROEK—GRONINGEN
via Bakkeveen, Marum, Niebert, Hoogkerk.
Van Makkinga, alle werkd. 7.30. Zon- en feestd. 8.30. Bovendien alléén Dinsdags van Donkerbroek 7.00.
Van Groningen alle dagen 3.00. Bovendien alléén Dinsdags (tot Donkerbroek) 2.30.
R. Bergsma, Donkerbroek. Tel. no. 8.

MAKKINGA—WOLVEGA.
Woened. 7.00 terug (v. stat.k.huis) 12.30
Ondern. A. de Jong, Oldeberkoop. Tel. 9.

MAKKINGA—WOLVEGA.
Woensd. 7.15, terug (v. Stat. koffieh.) 12.00
Ondern. R. t. Wolde, Oldeberkoop. Tel. 8.

NOORDWOLDE—GRONINGEN
via Oldeberkoop, Makkinga, Oosterwolde.
Van Noordwolde: Dinsdags 6.30, Vrijdags en Zondags 8.00.
Van Groningen, café Slingerij, A-Weg, 3.00.
R. ten Wolde, Oldeberkoop. Tel. 8.

OLDEBERKOOP naar......
Steenw. (v. Herpe) Maand. 8.00, terug 12.15
Leeuwarden, Vrijdags 6.00, terug 1.30.
Heerenveen (station en Tichelaar), Dinsd. en Zaterd. 9.00 en 3.00; terug Dinsdags 10.40 en 4.50; Zaterdags 1.30 en 5.30.
A. de Jong, Oldeberkoop. Tel. 9.

OLDEBERKOOP naar......
Steenwijk v. Herpe, Maand. 8,00, terug 1.00
L'warden, Spoorz., Vrijd. 5.40, terug 2,00
Ondern. R. t. Wolde, Oldeberkoop. Tel. 8.

OUDEMIRDUM—BALK—SLOTEN—ST.-NICOLAASGA—HEERENVEEN.

Oudemirdum	7.15a	1.35†	6.15*
Balk	7.30a	2.00†	6.45*
Sloten	7.45a	2.15†	6.55*
St. Nicolaasga	8.00a	2.30†	7.15*
Joure	8.15a	2.45†	7.30*
Heerenveen	8.40a	3.00†	7.50*
Heerenveen stat.	10.10a	5.30†	8.05*
Joure	10.25a	5.50†	8.20*
St. Nicolaasga	10.35a	6.10†	8.30*
Sloten	10.50a	6.30†	8.50*
Balk	11.00a	6.45†	9.00*
Oudemirdum	11.15a	7.15†	9.15*

Dinsd. naar Sneek: van Oudem. 6.30 en 8.00; van Sneek 12.30 en 2.15.
Zondags geen dienst. a. Zat. niet, aansl. op Sneek. † Dag., aansl. op Zwolle en Leeuwarden. * Alleen Woensd., Dond. en Zat. 's Av. blauwe lamp. vd. Zee en Groenhof.

SNEEK-DEERSUM-WIJTG.-LEEUW.
Van Sneek (café Poelman, met stopplaats café Piso, Hanenburg, Knorr):

Maand., Woensd., Donderd., Zaterd.:						
	8.30	10.00	12.45	3.00	5.30	7.00
Dinsd.	8.30	12.00	12.45	3.00	5.30	7.00
Vrijd.	5.30	9.15	1.00	4.15	5.30	7.00
Van Leeuwarden (Spoorzicht):						
Maand., Dinsd., Woensd., Dond., Zaterd.:						
	8.00	11.10	1.00	3.00	4.30	7.00
Dinsd. marktbus 5.45.						
Vrijd.	8.00	12.00	1.00	3.00	5.15	7.00

Goede aansluiting naar alle richtingen.
Ondern: Leeuw. Autobedrijf.

SNEEK-Akkrum-Oldeb.-DRACHTEN.

Sneek	8.30a	11.20	2.00*	4.20	6.30a
Rauwerd	8.50a	11.40	2.20*	4.40	6.50a
Akkrum	9.10a	11.55	2.35*	5.05	7.15a
Beets	9.40a	12.20	3.15*	5.35	7.40a
Drachten A	10.15a	12.50	3.45*	6.05	8.15a
Drachten V	6.30a	11.00		4.00	6.30
Beets	7.00a	11.30		4.25	7.00
Akkrum	7.25a	11.55		4.45	7.25
Rauwerd	7.40a	12.15		5.10	7.40
Sneek	8.15a	12.45		5.30	8.15

a. Zaterdags niet. * alleen Zaterdags. Van Sneek en Drachten goede aansluiting. Bij avond blauwe lamp.
Ond.: Van der Zee en Groenhof, Sneek.

WOLVEGA—Makkinga—APPELSCHA.

Wolvega (vertrek)	8.20		5.20
Oldeberkoop	8.25	12.55	5.45
Makkinga	8.40	1.10	6.00
Oosterwolde	8.55	1.25	6.15
Appelscha (aank.)	9.10	1.40	6.30
Appelscha (vertrek)	9.25		6.30
Oosterwolde	9.40	1.35	6.45
Makkinga	9.55	1.50	7.00
Oldeberkoop	10.10	2.05	7.15
Wolvega (aank.)	10.30	2.30	7.40

Zaterdagmorgens en Zaterdagavonds niet. Middags en Zat.-avonds alleen tot O.'wolde. Zondagsavonds vertrek en aankomst één kwartier vroeger. - J. R. Gooijer, Wolvega.

DONIAWERSTAL
van 24—31 Mei.

Geboren: Lucia Margaretha dv Simme Altenburg en Wietske Zwaga te Doniaga; Annigje dv Jan Woudstra en IJnskjen Wielinga te Doniaga; Jannetje dv Fokke Snoek en Romkje Veenstra te St. Nicolaasga; Joukje dv Oene Oenema en Aukje Gietema te Doniaga.

Overleden: Thomas Bergstra 20 jr te Dijken (woonplaats Sneek); Tjerk Boersma 30 jr geh met Margaretha Charlotte Adelheid Tuinstra te Dijken (woonpl. Sneek).

FERWERDERADEEL
van 21—27 Mei.

Geboren: te Hallum Petronella dv Frederik Bokkema en Janke Bijlstra; Hendrik zv Jacob Westerhuis en Klaaske de Jong.

Ondertrouwd: Hendrik van der Boon 25 jr te Rinsumageest en Maaike Dijkstra 28 jr te Ferwerd.

Overleden: te Hallum Jantje IJsbrands Terpstra 78 jr wed van Jitse de Jong.

GAASTERLAND
van 16—30 Mei.

Geboren: Wijbren zv Jan Boschma en Akke van der Zee te Wijckel; Harm Pieter zv Lammert Vis en Aaltje de Wit te Balk; Antje dv Rein Folkertsma en Jaitske Reitsma te Oudemirdum; Teatske dv Meine Pietersma en Jacobje Roelevink te Nijemirdum; Fokje dv Jacob Breimer en Rinskje Bosga te Wijckel.

Ondertrouwd: Bauke Korenstra 26 jr en Neeltje van der Goot 38 jr wed van Atte Sinnema beiden te Ruigahuizen.

Overleden: Christoffel Hendrik Meijer 77 jr te Wijckel wedn van Grietje Koopmans; Bauke Folkertsma 75 jr te Nijemirdum echtg van Hendrikje Reinsma; Tjitske Albada 86 jr te Wijckel wed van Hendrik Bouwstra; Wiebe Koolstra 81 jr te Nijemirdum wed van Akke Korenstra.

HENNAARDERADEEL
van 21—27 Mei.

Hotze zv Wiebe Bonnema en en Sjierkje Bangma te Oosterend; Oeke dv Sjoerd Zijlstra en Hiske Cecilia Ferwerda te Hidaard; Jan zv Johannes Dijkstra en Jentje Pieksma te Oosterend.

Gehuwd: Gerrit Reitsma te Wommels en Aaltje Toisma te Edens; Tjerk Smidstra te Kubaard en Trijntje Tjalsma te Wommels; Bonne Wiersma te Wolsum en Doutzen Bergsma te Oosterend.

Overleden: Taco Kuiper 86 jr wedn van Fokje Nijdam te Wommels.

HET BILDT
van 21—27 Mei.

Geboren: te St. Annaparochie Rinske dv Willem Koning en Harmke Siccama; te St. Jacobiparochie Antje dv Jan Kamstra en Aafke Ennema; te Vrouwenparochie Neeltje Hinke dv Pieter Wijngaarden en Genbrig Postma; Taeke zv Cornelie Zijlstra en Stijntje Bakker.

Ondertrouwd: Jarig Bilkert 20 jr te St. Jacobiparochie en Jeltje Hoekstra 18 jr te Harlingen; Lourene Olivier 26 jr te Marrum en Aaltje Hoogland 26 jr te Vrouwenparochie.

Overleden: te St. Annaparochie Akker Hilverda 26 jr ongeh; te St. Jacobiparochie Gaele Rosendal 75 jr wedn van Jeltje Kuipers.

LEMSTERLAND
van 22—28 Mei.

Geboren: Gerrit zv Popke Hoornstra en Petertje de Jong te Lemmer; Sijbren zv Pieter Rispens en Wietske de Vries te Echten; Gauke zv Evert Wind en Lamkje Slouthaak te Echten.

Gehuwd: Willem Dam 23 jr en Trijntje Oost 26 jr beiden te Lemmer.

MENALDUMADEEL
van 19—26 Mei.

Geboren: te Beetgum Trijntje dv Anne Hofstra en Trijntje Wijbenga; te Dronrijp Theodorus zv Tjeerd Buwalda en Anna IJpma.

Gehuwd: Doede Braaksma 59 jr wedn v Sieuwke Baarda en Metje Bangma 56 jr wed van Douwe Sieswerda beiden te Dronrijp; Dirk Noteboom 26 jr en Gaukje Weiland 21 jr beiden te Beetgum; Doeke Reinder van der Kooi 25 jr en Froukje Kingma 20 jr beiden te Marssum; Pieter Visser 25 jr te Marssum en Akke Zijlstra 24 jr te Boxum; Minne Kuperus 27 jr te Berlikum en Klaaske Sikkema 24 jr te Minnertsga; Pieter Palma 26 jr en Sijtske Kuperus 24 jr beiden te Berlikum.

Overleden: te Dronrijp Poppe Heslinga 89 jr wedn van Trijntje Postma eerder van Jetske Postma.

SCHOTERLAND
van 26—30 Mei.

Geboren: Anthonius Hendrikus zv Rudolphus Gregorius Halman en Anna Elisabeth Damhuis te Heerenveen; Hansje dv Luitzen Post en Jitske Bakker te Jubbega-Schurega; Tjitze zv Anne Annema en Anna Annema te Jubbega-Schurega; Hendrika dv Here Brander en Trijntje de Vries te Bovenknijpe; Jan zv Reint Postma en Geeske Hielkema te Katlijk; Hiltje dv Tjitze van der Wal en Sietske Boonstra te Sintjohannesga; Baukje dv Jan Vermaning en Roelofje ten Hoeve te Rotsterhaule; Alida dv Sjouke Veldhuizen en Aaltje van der Mei te Jubbega-Schurega; Sjoukje dv Wieger v. Eijok en Aaltje de Hoop te Delfstrahuizen; Antje dv Meint Holtrop en Jantje Klijnstra te Jubbega-Schurega; Tetje dv Gerben de Jong en Rimke de Boer te Rottum.

Overleden: Cornelis Nobbe 36 jr te Heerenveen echtg van Pietje Zandstra; Keimpe van den Akker 76 jr te Nieuwehorne geh met Joukje de Jong; Marten Brinkama 85 jr te Jubbega-Schurega wedn van Wietske Nijdam; Jelle Woudstra 70 jr te Bovenknijpe geh met Elske van der Wijk; Klaas Brouwer 73 jr te Oudehorne wedn van Trijntje Post; Talke Veenstra 29 jr te Heerenveen echtg van Pieter van Vliet.

Ondertrouwd: Jan de Vries 23 jr te Haulingen en Antje de Vries 26 jr te Nieuwehorne; Alze Stelma 25 jr te Nieuwehorne en Antje de Graaf 27 jr te Rottum; Obbe Jeen Haanstra 23 jr te Lippenhuizen en Antje Blaauw 17 jr te Jubbega-Schurega.

WONSERADEEL
van 21—27 Mei.

Geboren: Geertje dv Popke Wolthuizen en Riemke Roedema te Witmarsum; Grietje dv Cornelis Elgersma en Jeltje Yntema te Wons; Louise dv Pieter van Hoesel en Ida Jasperina te Kornwerderzand; Antje dv Gosse de Boer en Akke Draisma te Makkum; Egbertina dv Ideke de Haan en Jeltje de Jong te Witmarsum; Marten zv Rinke Reitsma en Joukje Nijdam te Makkum; Tjalling zv Gosse Huisman en Theresia Potma te Witmarsum; Fokke zv Bauke Tuinstra en Geeske Boschker te Makkum; Gerben zv Klaas Zandstra en Helena Paulina Maria Tigchelaar te Parrega.

Ondertrouwd: Arjen van den Berg te Oldeouwer en Hinke Burrij te Pingjum; Sint Tiesma te Sneek en Wijpkje Lijcklama à Nijeholt te Schettens.

Overleden: Jacob 1 mnd zv Gerrit de Boer en Tjitske Brunia te Zurich (overl. te Leeuwarden); Sijbren Wiersma 62 jr wedn van Jeltje Burghgraef te Exmorra; Johannes Tigchelaar 44 jr echtg van Trijntje Hoitinga te Kimswerd; Taetske Lamminga 81 jr ongeh te Makkum; Jelle de Boer 85 jr ongeh te Makkum; Elisabeth van der Vierk 80 jr wed van Jacob Welvaart te Makkum.

Radio-programma.

DINSDAG 2 JUNI.

Hilversum, 298 M. Uitsl. A.V.R.O.
8,00-9,50 Gramof. 10,00 Morgenw. 10,30-12,15 Concert. 12,15-1,00 Gramof. 1,00-2,00 Orgel. 2,00-2,30 Mr. Dr. J. Wackie Eysten: „Pro Juventute". 3,00-4,00 Knipcursus. 4,00-4,30 Friesche duetten. 4,30-5,30 Kinderuurtje. 5,30-6,15 Dansmuziek. 6,15-6,45 Onderwijsfonds Binnenvaart. 6,45-7,00 Vervolg Dansmuziek. 7,00 W. A. A. Grul: „Radio-Storingen". 7,30-8,00 Muziekhalfuurtje. 8,00-9,00 Omroeporkest. 9,00-9,30 Gramof. 9,30-10,15 Vervolg concert. 10,15 Vaz Dias. 10,30-11,00 Tooncel. 11,00-12,00 Gramof.

Huizen, 1875 M. Uitsl. K.R.O.
8,00-9,15 Gramof. 10,00-11,30 Gramof. 11,30 Godsd. Halfuurtje. 12,15-1,45 Concert. 1,45-2,00 Gramof. 2,00-3,00 Vrouwenuurtje. 3,00-3,30 Gramof. 4,00-5,00 Gramof. 5,00-6,30 Concert. 6,30-7,00 W. G. J. A. Jacob: „Onze Moedertaal". 7,00-7,30 Th. Arts: „Aardappelziekten". 7,45-8,00 Verbondskwartiertje. 8,00-11,00 Concert. Vaz Dias, Radio-Blijspel. 11,00-12,00 Gramof.

Daventry, 1554.4 M.
10,35 Morgenw. 12,20 Orgel. 1,20 Licht concert. 2,25 Schooluitzending. 4,50 Concert. 5,35 Kinderuurtje. 7,00 Piano. 8,05 Militair concert. 10,00 Kamermuziek. 11,20-12,20 Dansmuziek.

Parijs, 1725 M.
8,05, 12,50, 1,25, 6,20 Gramof. 8,20 Concert.

Kalundborg, 1153 M.
12,20-2,20 Concert. 3,50-5,50 Concert. 8,85 Operette.

Langenberg, 473 M.
7,25-8,20 Gramof. 10,35-11,20 Gramof. 11,20-11,35 Gramof. 11,35-12,15 Gramof. 1,25-2,50 Concert. 5,20-6,20 Concert. 8,20 Koorconcert. 10,20 Sluiting.

Zeesen, 1635 M.
c.a. 7,00-7,50 Gramof. 12,20-1,15 Gramof. 2,20-3,10 Gramof. 3,10-4,50 Lezingen. 4,50-5,50 Concert. 5,50-8,20 Concert. 10,20 Lezing. Daarna tot 12,20 Concert.

WOENSDAG 3 JUNI.

Hilversum, 298 M. Uitsl. V.A.R.A.
8,00 Gramof. 9,30 Orgel. 10,00 Morgenwijding V.P.R.O. 10,15 Onze keuken door P. J. Kers. 11,00 Gramof. 11,05 G. H. Cannegieter Tzn.: „Beroepskeuze voor leerlingen, die van H.B.S., Gymnasium en Lyceum komen". 11,35 Gramof. 12,00 Septet. Gramof. 2,15 Gramof. 2,25 Vrouwenuurtje. 3,15 Gramof. 3,20 Coöperatie-kwartiertje, K. de Boer: Houdt Koers. 3,35 Maak het zelf, door C. Schaake-Verkozen. 4,25 Gramof. 4,30 Voor de kinderen. 6,15 Mandoline-Ensemble. 7,00 Dr. J. v.d. Spek: „Erfelijkheid en verantwoordelijkheid". 7,30 Zang en piano. 8,00 Orkest. 8,45 Hoorspel. 9,15 J. E. W. Duys: 15 Mei in de Nederlandsche Omroeppolitiek". 9,30 Vervolg concert. 10,00 Vaz Dias. 10,10 Gramof. 10,20 Slot concert. 11,10-12,00 Gramof.

Huizen, 1875 M. Uitsl. N.C.R.V.
8,00 Schriftlezing. 8,15-9,30 Gramof. 10,30-11,00 Ziekendienst. 11,00-12,00 Harmonium, Sopraan. 12,15 Gramof. 12,30 Concert. 2,00-2,30 Gramof. 2,30 Lezen van Chr. lectuur. 3,00-4,30 Concert. 4,30 Gramof. 5,00-6,00 Kinderuurtje. 6,00-6,30 H. Pilon: „Beschadigingen en ziekten". 6,30-7,00 P. J. G. Neil: „Het verwarmen van onze woonhuizen, bedrijfslokalen, kerken, scholen (II)" 7,00-7,30 Friesche schetsen door S. P. Akkerman. 7,45 Causerie. 8,00-9,00 Kerkconcert. 9,00 Gramof. 9,30-10,45 Concert. 10,05 Vaz Dias. 10,45-11,30 Gramof.

Daventry, 1554.4 M.
10,35 Morgenw. 12,20 Gramof. 1,05 Orgel. 1,50 Licht concert. 2,50 Gramof. 3,05 Verslag van de Paarden-Derby. 3,35 Gramof. 3,50 Militair orkest. 5,35 Kinderuurtje. 6,20 Dansmuziek. 7,00 Piano. 8,05 Viool. 8,35 „Turandot" (1ste acte) 9,55 „A Piccadilly" 10,40-12,20 Dansmuziek.

Parijs, 1725 M.
8.05, 12,50, 1,25, 6,20 Gramof. 9,05 Radio-Tooneel. 10,20 Gramof.

Kalundborg, 1153 M.
12,20-2,20 Concert. 3,30-5,30 Concert. 6,10 Gramof. 8,20-9,30 Concert. 10,45 Concert. 10,45 Concert. 11,30-12,50 Dansmuziek.

Langenberg, 473 M.
7,25-8,20 Gramof. 11,00-11,35 Gramof. 11,40-12,20 Concert. 12,30 Gramof. 1,25-2,50 Concert. 5,20-6,20 Concert. 8,20 Avondconcert. Hoorschets. 10,20-11,20 Concert. 11,20-12,20 Dansmuziek.

Zeesen, 1635 M.
c.a. 7,00-7,50 Gramof. 9,20-12,20 Lezingen. 12,20-1,15 Gramof. 2,20-2,50 Gramof. 2,50-4,50 Lezingen. 4,50-5,50 Concert. 5,50-8,20 Lezingen. 8,20 Concert. 9,30 „Segen der Erde". 10,40-12,20 Tziganermuziek.

Voor onze lezers in Duitschland.

DONDERDAG 4 JUNI.

Hilversum, 298 M. Uitsl. A.V.R.O.
8,00-9,50 Gramof. 10,00 Morgenw. 10,30-11,00 Gramof. 11,00-12,00 Concert. 12,00-2,00 Kwartet. 2,00-2,30 Lezing. 3,00-4,00 Naaicursus. 4,00 Gramof. 4,30-5,30 Gramof. 5,30-6,30 Omroeporkest. 6,30-7,00 Sportpraatje. 8,00 Max Tak: „De verfilming van het Concertgebouw-orkest te Parijs". 8,15-10,15 Concertgebouw. Radiotooneel. 10,15 Vaz Dias. 10,30-11,00 Dansmuziek. 11,00-12,00 Gramof.

Huizen, 1875 M.
8,00-9,15 K.R.O. Gramof. 10,00 N.C.R.V. Dameszangkoor. 10,30 Ziekendienst. 11,00-11,30 Gramof. 11,30 Godsd. Halfuurtje. 12,15-1,45 Trio. 1,45-2,15 Gramof. 2,15-3,15 N.C.R.V. Handwerkcursus. 3,15-3,45 Vrouwenhalfuurtje. 4,00 Ziekenhuis voor de Jeugd. 5,45-6,45 Gramof. 6,45-7,00 Knipcursus. 7,00 Vragenhalfuurtje. 8,00 Concert. 8,15 Dr. W. v.d. Elst: „Het werk der klokkegieters Hemony". 8,30-10,45 Dubbelmannenkwartet. 10,05 Vaz Dias. 10,45-11,30 Gramof.

KONING KIKKERDIK EN ZIJN ZOONTJE

27

DOOR G. TH. ROTMAN

105. Hij trok met zijn snavel den emmer op den kant, zoodat Pierewiet en z'n vader er uit konden kruipen. „Ziezoo", zei hij toen, „vertel nu eerst maar eens, waar jullie vandaan komt." Pierewiet vertelde nu alles. „Ja", eindigde hij, „'t is alles de schuld van den ooievaar; die had beloofd, terug te zullen komen en belofte maakt schuld." „Zeg dat nog eens, Pierewietje", klonk nu opeens een andere stem.
Ze keken op en daar zat, op een boomtakje, hun oude vriend, de Zwaluw!

106. Dat was een verrassing. Maar de Zwaluw zei: „Zeg nog eens wat je daar het laatst zei, Pierewiet." „Wel", zei Pierewiet, snibbig, „belofte maakt schuld. Of is dat soms niet waar?" Toen vertelde de Zwaluw, dat er elken avond, bij zonsondergang, op een pompeblad in de vaart thuis, een klein, blind meisje zat, dat aan iedereen vroeg: „Heb je Pierewiet niet gezien? Hij zou dadelijk terugkomen, als hij zijn oom den dokter gevonden had......"

107. Nu werd Pierewiet bloedrood van schaamte. „O, foei", riep hij, „dat heb ik heelemaal vergeten! Gauw, gauw, ik wil dadelijk terug, naar het kleine meisje!" snikte hij en hij stampvoette van wanhoop. „Ja, maar, dat gaat zoo maar niet", zei de Zwaluw. „Het is daarginder winter en er is zeker geen enkele vogel, die je nu terugbrengen zal. Er is maar één kans: de Vosgans. Die kan je misschien meenemen naar den overkant van de zee. Maar verder gaat hij niet."

108. Ze gingen nu met z'n allen naar de Vosgans. „Twee dwergen gaat niet", zei de Gans, „maar die kleine peuter wil ik wel meenemen. 't Is anders een heele waag voor zoo'n klein ventje!" zei ze. De Maraboe zette Pierewiet nu op den rug van de Gans. „Ga maar naar dr. Universalus", zei koning Kikkerdik. „Ik kom van 't voorjaar wel met de ooievaars mee." En toen sloeg de Vosgans haar vleugels uit en vloog snel naar het Noorden, boven de Middellandsche Zee.

Opruiming Confectie

SPOTKOOPJES

IN ALLE AFDEELINGEN!

MANTELS
MANTEL-COSTUMES
JAPONNEN
KINDERCONFECTIE

ZIET ETALAGE!

C. & L. BERKEMEIJER HEERENVEEN

PRIJZEN à CONTANT

Te koop een gebruikte
Boerenwagen
bij F. DE JONG, Buitenweg, Terwispel.

Te koop beste
Werkpaarden
worden onder volle garantie verkocht. Indien niet meer aanwezig, zorgen wij gaarne voor levering van beslist makke werkpaarden. Aanbevelend, J. KUINDERSMA, Oudeschouw.

Te koop
IJzerdraad v. landafscheiding
7 mM. dik a f 2.— per 100 kilo.
IJzeren Paarderuiven
a f ?.— per stuk. Te bevragen bij G. MOLLINGA, Metaalhandel, Sneek. Tel. 277.

Te koop
Afbraak-materialen
van woningen te Grouw, o.a. steen, pannen, balken, kozijnen, deuren, ramen enz. S. SCHOPPEN, Akkrum. Tel. 43.

Te koop beste tijdige
Biggen en eenige Loopers.
Ook steeds verkrijgbaar beste
Baggelaar,
zoowel thuis als in de veenderij. R. TH. BAKKER, Rijperweg, Tijnje.

Te koop 2 makke
Paarden,
8 jaar oud, beste machinepaarden, ook voor 1-prds. maaimachine. A. F. DE JONG, Akkrum.

Te koop mak
Werkpaard,
geschikt voor maaimachine. Prijs f 175. Te bevragen bij F. GAASTRA, Terwispel.

Te koop:
12 beste Werkpaarden
genegen te ruilen en te verhuren. M. DE WINTER, St. Nicolaasga.

Oude Couranten
f 5.— per 100 kilo.
Bij groote partijen lagere prijzen.
Dinsdags, Donderdags en Zaterdags drukkerij dezes.

Greidplaats.
Uit de hand te koop een zeer vruchtbare en gunstig gelegen GREIDPLAATS, in het centrum van Friesland, groot ... 86 are. Aanv. in overleg. Te bevr. ten kantore van
Not. J. DE BOER, te Berlikum.

Te koop: een 7-tons
houten Praam,
met zeil. Te bevragen bij U. F. DE JONG, te Uitwellingerga.

„Westlander"
groot circa 35 ton, met roefje enz. à contant of met ... crediet te koop. Adres Noordvliet 303, Leeuwarden.

Te koop: een
Werkpaard,
geschikt voor een één-paards maaimachine. G. L. v. d. VELEN, Vierhuis (Sch.)

Te koop: een
Tjalkschip,
afm. 21.90 × 4.30 × 1.39, 51 ton, met am. grenen mast en wegerij, spil met anker en ketting, bijschlier, houten zwaarden met lieren enz.; en een prima onderhouden
PAVILJOEN TJALKJE,
3 jaar bevaren door H. de Jonge van Oldeboorn, afm. 19 × 3.88 × 1.39, groot 58 ton; en een prachtmodel
BOLSCHIP,
met hooi ., nieuwe roef enz., afm. 20 × 4.18 × 1.25, groot ... ton, hiervoor hypotheek aanwezig. Te zien en te bevragen bij B. REMKES, Scheepsbouwer, Veendam.

Gevraagd een prima
Meelwagen
op veeren, bij voorkeur assen op kogellagers, laadvermogen ongeveer 4000 Kg. ... de Vries, graanmaalderij, Oudeluinne.

KLAVERBLAD'S ... ZEEP
"HET MELKMEISJE Nr. 840" ... NEDERLANDSCH ... KAAT

NEDERLANDERS WACHT U ... N.V. HET KLAVERBLAD HAARLEM

10 à 12 duizend gld.

Te huur: 3 perceelen
Grasland,
in de omgeving ... BOER en HOEKS ... Haule. Te bevragen bij ... LEM VAN DER VEEN ...

Gevraagd een
Rij-eg en Cultivator
J. BAKKER, Bakkeveen.

... Hooiland.

HENGELSPORT-ARTIKELEN

GROOTE SORTEERING LAGE PRIJZEN

Sluithengels 3-deelig vanaf 24 cent
Hengels ... vanaf 9 cent
Visschsnoeren ... vanaf 5 cent
... Belgisch Deeg Burkels Lepe visch... enz. enz.

... voor slechts 30 cent

Fa K. VAN OOIJEN
GORREDIJK

Te huur aangeboden:

NOORDZEEBAD VLIELAND.
Gemeub. Huisjes
te huur voor 15 Juli ... de prijs.
KAMPEERTENTEN
te huur voor groote gezelschappen.
Dir. ... VLIELAND ... Telef. no. ...

Te huur ...
pim. 2 H.A. Land,
liggende in de beste streek ... Tjalleberd aan de pokvaart, bij H. J. PIJLMAN, Tjalleberd.

Te huur ... 1 Juni het
Grasgewas
van ongeveer 500 roede bemest land, aan het water. ... ANNEMA, Wijnjeterp.

Te huur voor direct een
Baggermolen
ook genegen werk aan te nemen. GEBR. ..., Baggerwerk Makkum (Fr.)

Woningstichting „Doniawerstal".

TE HUUR de volgende woningen der stichting:
vier woningen te Sint Nicolaasga.
een woning te Langweer.
een woning te Tjerngaast
Inlichtingen te bekomen bij den Secretaris der stichting S. PLANTINGA te Langweer (gemeentehuis Doniawerstal).

Te huur 7 pondemaat
Land
bij J. DE RUITER, Oudehaske.

Bij briefjes te huur een perc.
Grasgewas,
groot 2 pondemaat. Briefjes in te leveren voor of op VRIJDAG 5 JUNI.
Aan hetzelfde adres een
2de kalfskoe
te koop, werpt 7 Juni. H. DE VOS, Hoornsterzwaag aan de vaart.

LAND OUDEHASKE
Te huur een best perceeltje
Land,
met of zonder naweide, aan den weg aldaar. D. J. HIELKEMA, 't Meer.

Te huur 150 roede
Gras
bij briefjes, bij R. POSTMA, Wijnjeterp.

ADVERTEEREN IS DE SCHAKEL TUSSCHEN KOOPER EN VERKOOPER

— LAND HAULE —
Te huur een ...
Hooiland,
met of zonder naweide ... weg Haule—Wijnen. Te bevr. bij ...

Te huur een beste
Kedde
voor ... P. SANTEMA ...

Boeier of Motorboot,
minstens 7 slaapplaatsen ... Br. No. ... bur. v. d. bl.

VERLOTING A.J.C. TJALLEBERD.
De prijzen vielen op de nos.: ... 705 ...
Prijzen bij L. KRIKKE, Tjalleberd.

VLIEGEN MAKEN UW VOEDSEL GEVAARLIJK

De smerige vliegen zijn de draagsters van vele doodelijke bacteriën.
Het is bewezen dat vliegen ... kinderdiarrhee, typhus en andere doodelijke ziekten verspreiden.
De dood kan uw huis binnenkomen op vliegenvleugels. ... spoedig — voor ze ... dooden.
Flit verdelgt vliegen, muggen, vlooien, motten, mieren, ... zen, kakkerlakken en hun eieren. Onschadelijk voor menschen; geeft geen vlekken.
Verwar Flit niet met de ... middelen ter bestrijding van insecten.
Let op de gele bus met zwarten band.

Spuit met **FLIT**

Vleeschhouwerij Oranjewoud

Vanaf heden en gedurende de ... Juni bieden wij onze bekende kwaliteit DROOG SPEK aan tegen ... lage prijzen

Vet droog Spek	p. p. f 0.30
Doorregen droog Spek	p. p. f 0.35

Bij kwantum belangrijk lager. ...
— — Profiteert van deze gelegenheid! — —
Beleefd aanbevelend
A. DE BOER, Oranjewoud

NIVEA Tandpasta
25-75 ct PER TUBE
HYGIENISCH BEREID UIT ZUIVERE EN GEURIGE OLIËN IN
N.V. Dr. H. NANNING'S FABRIEK DEN HAAG

SANGUINOSE.
Bij bleekzucht, bloedarmoede, zenuwzwakte, is meestal het gansche gestel lijdende. Storing in de spijsvertering, gebrek aan eetlust; een vale kleur; een onzuivere teint; dat zijn alle teekenen dat de sappen bedorven zijn; en het bloed niet is wat het wezen moet.
In al zulke toestanden is de Sanguinose „het" middel dat U helpt. Bij gebrek aan eetlust; bij slapeloosheid; gebrek aan kracht; gedurige vermoeidheid.
Neem de SANGUINOSE; zij bevat de voedingszouten uit de plantenwereld in een vorm die gemakkelijk in het bloed wordt opgenomen. Zij vermeerdert de roode bloedlichaampjes; maakt uw bloed weer gezond en rijk, en geeft aan uw lichaam binnenkort dat gevoel van opgewektheid dat bij eene volmaakte gezondheid behoort.
De SANGUINOSE kost:
per fl. f 2.—, de 6 fl. f 11.—, 12 fl. f 21.—.
Te verkrijgen bij Apothekers en Drogisten.
VAN DAM & Co.,
De Riemerstraat 2c 4, Den Haag.

Russische Pony's Kedden en zware Lithauer Paarden.
As VRIJDAG op de VEEMARKT te LEEUWARDEN uit de hand TE KOOP 30 beste groote en kleine PONY'S, KEDDEN en zware LITHAUERS, mak in alle tuigen. Direct uit Rusland geïmporteerd, worden met garantie verkocht.
De importeur: PAUL MULDER
Oldenzaal, tel. 141.

Dienstboden

Gevraagd ... een
Meisje
of weduwe ... fabriek ... omgeving.

Mevr. WILLEM A. PEKEL, Lok 0.55, te Heerenveen, vraagt voor direct een flinke
Dienstbode.
Huis van een ... Zich aan te melden ...

Dienstbode,
... van ... Hz. ... Oost ...

Huishoudsters

... gevraagd ...
Huishoudster,
... 40 jaar. Brieven ... VAN DER MEULEN'S Boekhandel, Sneek.

Gevraagd een
Huishoudster
in arbeidersstand m. b. leeftijd bij JAN VELDSTRA, Wijnjeterp.

Gevraagd een
Huishoudster,
... Gem ...

Boerenbedrijf

Voor direct gevraagd flinke
Boerenknecht,
... Door ... HEMSTRA, Hussenburg bij Leeuwarden.

Hooier.
K. STEENBEEK te Hasker... vraagt een jongmaatje ... goed kan wagenladen.

Gevraagd 1 Hooier
L. DE BOER, Ureterp-Vaart.

Terstond gevraagd een
hooier
bij S. PALMA, Tjalleberd.

Gevraagd 2 Hooiers
voor p.m. 7 ... G. S. OOSTERHOF, ...

Gevraagd een
Hooier
bij P. OOSTERWOLD, Terwispel.

Terstond gevraagd een flinke
Hooier,
tevens best kunnende maaien bij ... HOEKSTRA, Gorredijk.

Terstond gevraagd een flinke
Boerenknecht
G. WESTRA, Hemrik o.d. Grouw.

Direct gevraagd ... jonge
Boerenknecht,
best kunnende melken. A. J. AALTIA, Oudega bij Leeuwarden.

Gevraagd voor direct ...
2e Boerenknecht of een Boerenmeid.
Aanb. niet op Zondag bij J. HOEKSMA, Friens onder Irnsum.

Gevraagd een
Hooier,
die ... verschillende ... D. HOOGHIEMSTER, Hiaard bij Wirdum.

Gevraagd een
Hooier.
... SJOLSMA, Lippenhuizen (Rijksweg).

Gevraagd een
Hooier,
die bij voorkeur goed kan melken en op eigen kost. W. G. DE JONG, Terwispel.

... gevraagd een
Boerenknecht.
die best kan melken, bij ... UITENTUIS, Starnmeer, post De Rijp.

Diversen

Gevraagd een
Bakkersknecht,
... broodbakkerij, ... Gorredijk.

Gevraagd aankomend
Smidsknecht,
17 a 18 jaar. Aanmelden **ARBEIDSBEURS,** Kerkstraat, Heerenveen.

Gevraagd een bekwaam
Monteur,
om staat zelfst. te werken. Garage DIJKSTRA t.o. Station Meppel. Tel. 396.

Gevraagd een flinke
Jongen
Motordienst J. HOITSMA, Beets.

Twee flinke
Jongens
gev., 14 à 16 jaar oud, verdienste f 6.— à f 7.— p. week. Stations Rest., Heerenveen.

Gevraagd een flinke
Jongen,
15 a 16 jaar, om in het kruideniersvak te worden opgeleid.
Br. onder no. 168 bur. dezes.

Belangrijke fabriek voor Houtbewerking in het Noorden des lands vraagt voor den verkoop van haar speciaal fabrikaat **Binnendeuren,** volgens eigen beproefd systeem, een serieus en vakkundig
Agent,
op provisiebasis, voor de Provincie Friesland. Alleen die personen komen in aanmerking, die wegens andere bouwmaterialen-agenturen, H. H. architecten, bouwers en aannemers geregeld bezoeken.
Br. onder No. 171 bur. dezes.

Gevraagd flinke solide
Agenten,
voor den verkoop van de bekende **Unie Briefjes.** Trekkende op de Staatsloterij, adres
Max Cohen
Gelukskantoor, Raadhuispl. 32 Telef. 3114, Leeuwarden.

Ernstig gemeend.
Weduwnaar z. k., eigen ..., zoekt kennismaking, om spoedig een huwelijk aan te gaan, liefst met eenig vermogen. Br. fr. no. 167 bur. dezes.

Aanbiedingen

Hooiers.
Boeren, die hooiers noodig hebben, worden verzocht deze te willen aanvragen bij de **ARBEIDSBEURS, Kerkstraat, Heerenveen**

Net meisje zoekt voor spoedige indiensttreding een betrekking als
hulp in de huishouding,
liefst Gorredijk of omgeving.
Br. ond. no. 173, bur. dezes.

Jong persoon, in 't bezit van 1000 gulden, zoekt
COMPAGNONSCHAP,
onverschillig welk bedrijf, om hierin werkzaam aandeel te verkrijgen. Brieven onder no. 172, bureau van dit blad.

Er b.z.a. voor de zomermaanden of korter een
Vrijgezel,
20 jaar, kunnende melken en met paarden omgaan en bekend met machinewerk.
Brieven onder letter L. poststation, Hemrik.

HET BESTUUR van den
VEENPOLDER „DE DEELEN"
in de Gemeenten Engwirden, Haskerland, Opsterland en Utingeradeel, maakt bekend,
dat gedurende 30 dagen, van 2 Juni tot en met 1 Juli 1931, des voormiddags van 9 tot 12 uur, ten kantore van den Secretaris te Heerenveen, voor belanghebbenden zal ter inzage liggen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, d.d. 27 Mei 1931 no. 19, 2e afdeeling W, houdende de vaststelling van den algemeenen ligger.
Tot aan het einde van gemelden tijd van 30 dagen kunnen belanghebbenden van het besluit van Gedeputeerde Staten in beroep komen bij de Koningin.
Het adres van beroep, aan de Koningin gericht, behoort te worden ingediend bij den Commissaris der Koningin in Friesland.
Het Bestuur voornoemd,
P. J. BOTTEMA, Voorzitter.
F. J. BREKEVELD, Secretaris.

LEDEN
van de Coöperatie te BOORNBERGUM,
die willen medewerken om te komen tot
UITBETALING VAN HET LEDENKAPITAAL,
worden verzocht
ter VERGADERING te komen,
op ZATERDAG 6 JUNI, 7 uur, oude tijd, bij WESTRA te KORTEHEMMEN.
NAMENS VELE LEDEN.

Te koop aangeboden:

Boonestokken
Geschilde Snijboonestokken per stuk 7 cent
Geschilde Stamboonstokken per stuk 5 cent
Ongeschilde boonestokken per stuk 4 cent
Bij eenig kwantum lager. Alles gave stokken. Levering franco Leeuwarden, Sneek, Heerenveen of per tram elke halte.
TJ. J. DE GROOT
Lippenhuizen — Tel. No. 4

... Vraagt Prijscourant.
KOOS WATERBORG
Brugstraat 32, Groningen.

Te koop wegens verandering een 8-jarig
Werkpaard,
mak in en bij alles, bij J. ZANDBERGEN, Boornbergum.

Te koop wegens teleurstelling een best
ijzeren Tjalkschip,
gebouwd bij J. O. v. d. Werf te Kootstertille ... Drachten, lang 21.25, breed 4.26, diep 1.19 M., direct te aanvaarden. L. M. POSTMA te Rottevalle. Aan 't zelfde adres een geschikte
ijzeren Praam,
circa 10 a 12 ton te huur.

Verkoop 3 Smits-Kachels.
Burgemeester en Wethouders van Schoterland bieden bij inschrijving te koop aan:
3 Smits-Kachels
(w.o. een zaal-kachel).
Te bezichtigen op aanvrage bij den Concierge in het Gemeentehuis.
Briefjes aan den Burgemeester van Schoterland Heerenveen, vóór 8 Juni 1931.

Te koop

CHEVROLET, 2 drs., Sed., laatst '29, als nieuw;
FORD, 2 drs., Sed. '29, mooi wagentje;
CHEVROLET, 2 drs., Sed. '26, prima;
FORD VRACHTWAGEN m. open laadbak, loopt schitterend.
A. v. d. VELDE, Beëedigd Taxateur, Telef. 18 Appelscha.

Te koop aangeboden een
Deel der Motor- en dagelijksche Autodienst Akkrum-Leeuwarden.
Te bevragen bij H. VAN WALLINGA, Akkrum.

Te koop een beste zware
ijzeren Praam,
groot zes ton. Te bevragen bij W. HAZENBERG, veehouder o.d. Grouw.

Te koop een zwaar
Werkpaard,
bij de Wed. DOL te Makkinga.

Afbraak.
Binnen eenige weken disponibel ongeveer **4000 beste dakpannen, spanten, enz.**
D. J. HIELKEMA, 't Meer.

Te koop gevraagd:

Takkebossen gevraagd.
Het Bestuur van het Waterschap „Holwerder-Blijaër Polder" vraagt prijsopgave van **2000 eiken Takkebossen** franco op de wal aan de Holwerdervaart.
Brieven onder letter T te richten aan den Secr.-Ontv. Y. BIJLEVELD te Blija.

Te koop gevraagd een nog in goeden staat zijnde
Harkkeerder,
(werking voor of achter) met opgaaf van prijs en merk. W. HOOGEVEEN, smederij, Oudt Appelscha.

Gevraagd 2 a 4
Molenzeilen,
lang 5.50 M. breed 1.25 M., in besten staat zijnde. K. VELDMAN, Oranjewoud.

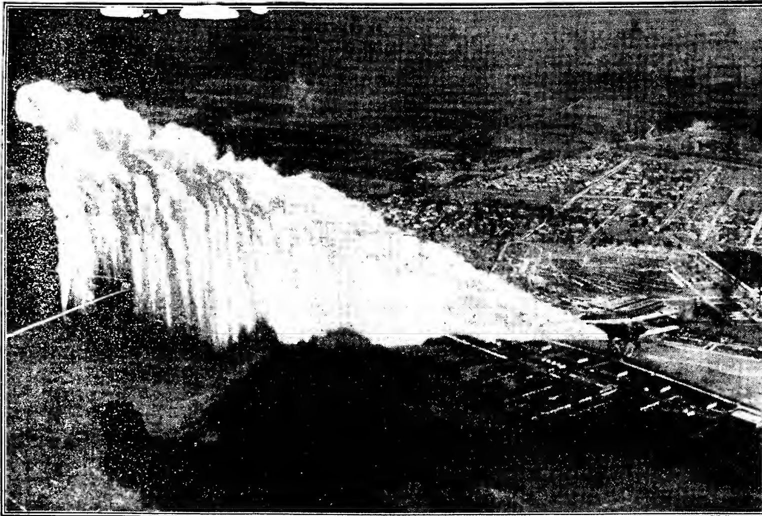
Te koop gevraagd een
Vrijbuiter,
met vaste kiel. Opgave van prijs en ouderdom onder lett. H. aan Fa. W. A. F. KOOPMAN, boekhandel, Lemmer.

Te koop gevraagd een nieuwe of gebruikte
Boerenwagen
met ijzeren rongen. Aanbieding met prijs bij T. C. SCHREUR, Langezwaag.

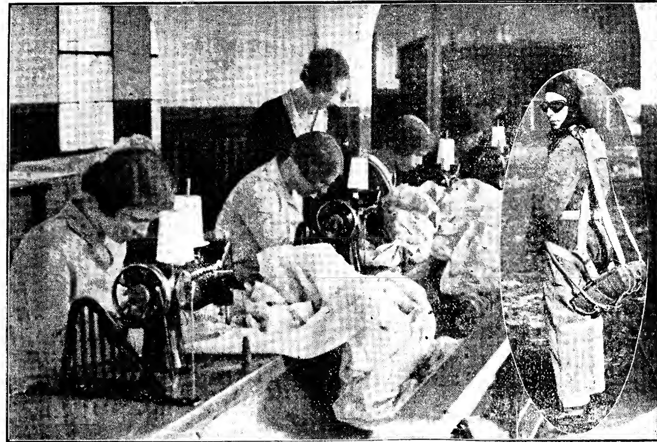
Voor de prov. Groningen en Friesland worden gevraagd
Vertegenwoordigers
voor den verkoop van eerste klas SNELWEGERS van Holl. fabrikaat. Sollicitaties met bewijzen van goede verkoopkracht moeten worden ingezonden onder no. 118 Adm. Nieuwsbl. v. h. Noorden, Groningen.

Ruime Bijverdienste.
In alle plaatsen worden soliede personen gevraagd die zich met weinig moeite, voor een zeer gewilde zaak (geen verzekering) een ruime bijverdienste kunnen verschaffen. — Br. fr. met vermelding van werkkring, enz. onder no. 165 bureau dezer courant.

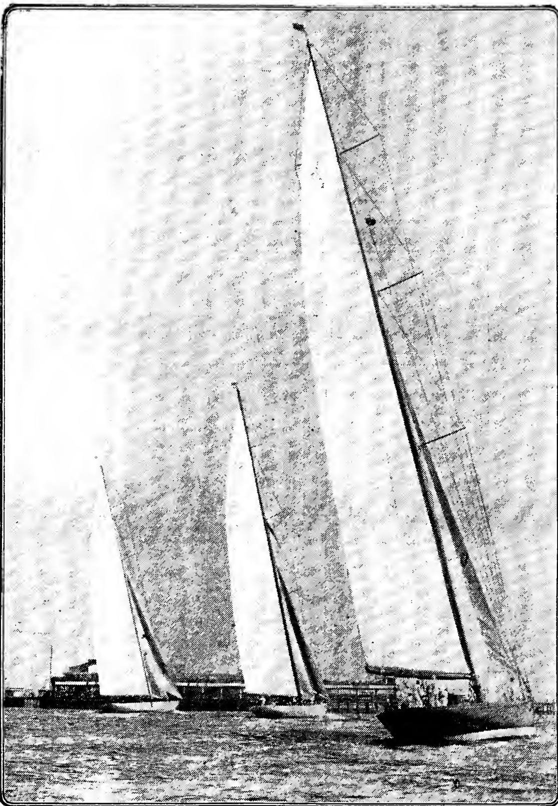
JUNI MAAND wordt EMAILLE MAAND
Want wij ruimen groote partijen PRIMA emaille op tegen spotprijzen. 20 - 30 - 40
50% - 60% - 70% beneden den normalen prijs. Profiteert van deze EENIGE gelegenheid om voor een LUTTEL bedrag, het BESTE Emaille te krijgen. ZIET ETALAGE.
A. ZWART :-: HEERENVEEN



IN DE WOLKEN. — Tijdens luchtoefeningen van de Amerikaansche legervliegers boven den staat Ohio, werd een demonstratie gehouden met het „rookgordijn". Het resultaat.



IN DE AVIOLANDAFABRIEKEN TE PAPENDRECHT is een nieuwe industrie gevestigd, nl. de vervaardiging van parachuten. Een kijkje in de fabriek. Inzet: een vlieger met parachute, waarop hij kan gaan zitten.



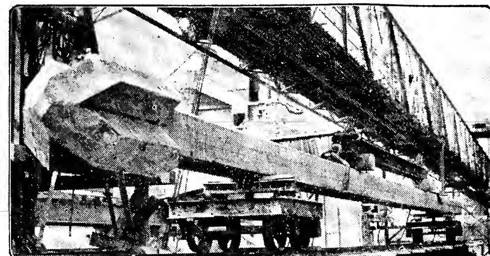
DEZE WEEK IS DE SOUTHEND REGATTA GEOPEND, waaraan de grootste Engelsche jachten deelnamen en waarin de „Shamrock V", het nieuwe jacht van Sir Thomas Lipton, voor het eerst in dit seizoen uitkwam. Drie der fraaiste schepen, nl. de „Candida", „Astra" en „Shamrock V", tijdens den wedstrijd voor groote jachten.



KAKATOE MOET SLAPEN. — Na den geheelen dag in de buitenlucht doorgebracht te hebben, worden de papegaaien in den Amsterdamschen dierentuin 's avonds onder den arm genomen om naar de kooien gebracht te worden.



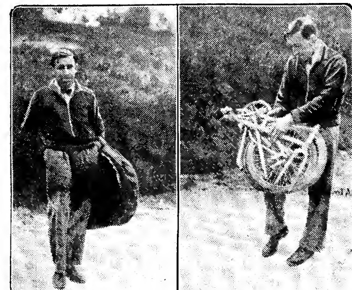
IN HET HYDE PARK TE LONDEN is deze week door honderd deelnemers een gecostumeerden zwemwedstrijd gehouden. Snapshot even na den start genomen.



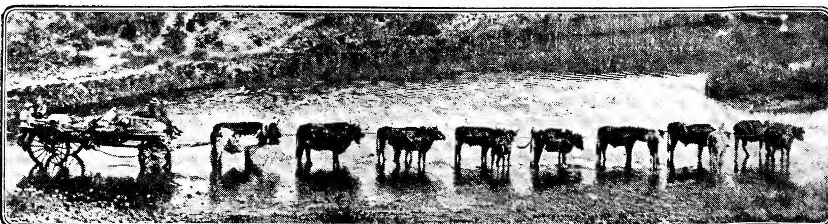
VOOR DE „BEGRAFENIS". — Bij den bouw van de „Handelskamer" aan de Vierhavenstraat te Rotterdam wordt een nieuw soort paal gebruikt, vervaardigd door de Holl. Beton Mij. Deze heipalen, die geheel uit gewapend beton bestaan, hebben een lengte van negentien meter. De punt is extra versterkt. Een van deze palen.



F. H. E. SCHUURMAN, de nieuwbenoemde dirigent van de Haarlemsche Orkest-Vereeniging.



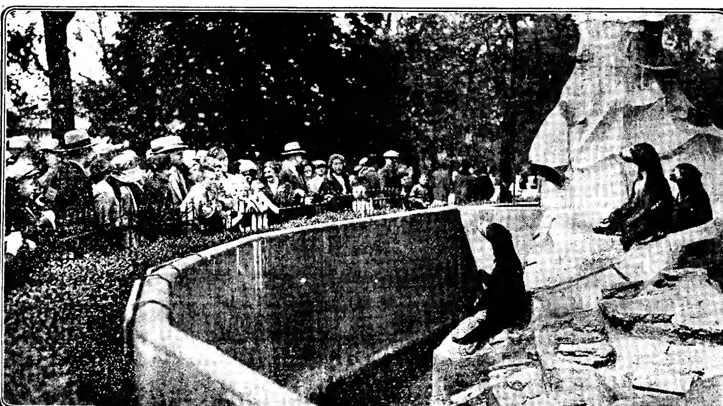
MET DE FIETS IN DE HAND KOM JE DOOR HET GANSCHE LAND. — De constructeur Louvet met zijn door hem vervaardigde fiets. Links: het voertuig, opgevouwen onder den arm.... Rechts: Er komt weer een fiets....



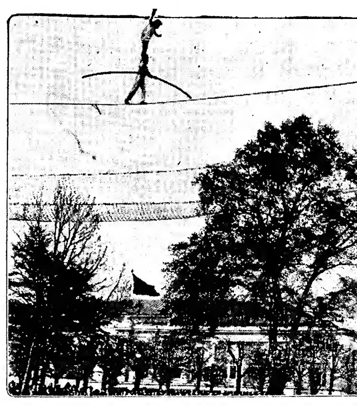
EEN OUD VERVOERMIDDEL IN DEN MODERNEN TIJD. — Hoewel de automobiel een groot deel van de wereld veroverd heeft, wordt toch op vele plaatsen nog gebruik gemaakt van voertuigen door dieren getrokken. Een boerenwagen, bespannen met zestien ossen, bij het doortrekken van een rivier in Zuid-Afrika.



VORSTELIJK BEZOEK AAN AMERSFOORT. De koningin-moeder heeft Donderdagmiddag het verplegingsgesticht „Zon en Schild" te Amersfoort officieel geopend. H. M. slaat, bij den rondgang, het uitgebreide gebouwencomplex gade.



ONONTBEERLIJKE BEREN IN DEN AMSTERDAMSCHEN DIERENTUIN. — Artis mag zich weer in de publieke belangstelling verheugen. Toeschouwers verdringen zich voor het huis van „Bruintje Beer". Wij beren hebben toch veel belangstelling.



EEN „EVENWICHTIG" MENSCH. — In Hamburg kan groot en klein in het openbaar genieten van het optreden van den Carnillo Meier-troep. Een koorddanser, boven de hoofden der toeschouwers in actie.



DE HITTE EN DE GROOTE-STADSJEUGD.

Hoe de Berlijnsche jeugd bij openbare fonteinen verkoeling zoekt, als het vet uit de straatsteenen braadt. Zou zoo iets bij ons ook worden toegestaan?

DERDE BLAD

Maandagavond 1 Juni 1931. - No. 64. HEPKEMA'S COURANT (58e jaargang) - HEERENVEEN. - Oplage 30.000 Ex. Verschijnt Maandags-, Woensdags- en Vrijdagsavonds

De kantoren van het NIEUWSBLAD VAN FRIESLAND zijn geopend: 8—12½, 2—6 uur. 's VRIJDAGS tot 6½ uur. 's ZATERDAGS tot 1 uur.

NIEUWSBLAD VAN FRIESLAND



VOETBAL.

Ajax en Feijenoord winnen resp. van Go Ahead en Velocitas. :: Oost-Nederland verliest van West-Duitschland. :: West-Frisia promoveert naar de 1e klasse in afd. I. :: E.D.O. wint van Xerxes. :: Wilhelmina verliest van Bleijerheide. :: W.V.V. wint van M.S.C., waardoor een beslissingswedstrijd tegen F.V.C. noodig is geworden. :: ::

De dag van gisteren heeft ons weer een eindje dichter bij de beslissingen gebracht en wanneer wij een Zondag verder zijn, kan zoo goed als uitgemaakt wezen, wie naar de eerste klasse overgaan en wie moeten degradeeren.

OM HET LANDSKAMPIOENSCHAP.

De wedstrijden **Feijenoord—Velocitas** en **Ajax—Go Ahead** zijn, zooals wij verwacht hadden, geëindigd in overwinningen voor de thuisclubs, doch gemakkelijke zege's zijn het niet geworden en beide Westelijke ploegen wonnen maar met 2—0.

De stand is thans:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp.
Ajax	6	4	1	1	9	22—11
P.S.V.	6	4	0	2	8	18—9
Feijenoord	4	3	0	1	6	10—6
Velocitas	4	0	1	3	1	2—16
Go Ahead	4	0	0	4	0	4—14

OOST-NEDERLAND—WEST-DUITSCHLAND.

In Arnhem werd deze semi-interlandwedstrijd voor een groot aantal toeschouwers gespeeld. Onze landgenooten verloren met 0—3, rust 0—2.

AFDEELING V.

PROMOTIE-COMPETITIE 2e KLASSE.

Overeenkomstig de verwachtingen heeft **W.V.V.** haar laatsten promotie-wedstrijd tegen **M.S.C.** ook weten te winnen. De Meppelers werden met 4—0 verslagen en hebben dus geen enkele wedstrijd in deze competitie gewonnen.

De volgende week moet nu een beslissingswedstrijd gespeeld worden tusschen F.V.C. en W.V.V., welke zal plaats hebben op het Achilles-terrein te Assen.

UIT DE ANDERE DISTRICTEN.

AFDEELING I.

In Haarlem op het R.C.H.-terrein had de beslissingswedstrijd plaats tusschen **D.W.S. en West-Frisia.** Had men over het algemeen den Amsterdammers de beste kansen gegeven, West-Frisia heeft weer eens bewezen dat met haar niet te spotten valt en het resultaat was dan ook, dat D.W.S. met 2—1 werd geklopt, zoodat Enkhuizen het komende jaar ook een 1e klasser rijk zal zijn.

AFDEELING II.

E.D.O. heeft haar aanhang gisteren een aangename middag bezorgd door in Rotterdam met 3—0 van **Xerxes** te winnen. De Haarlemmers schijnen er dus weinig voor te gevoelen om te degradeeren, hetgeen uit den volgenden stand blijkt.

	gesp.	gew.	verl.	gel.	pnt.	doelp.
E.D.O.	2	1	1	0	3	5—2
Xerxes	2	1	0	1	2	2—4
Fortuna	2	0	1	1	1	3—4

AFDEELING III.

De ontmoeting Rigtersbleek—N.E.C. heeft Rigtersbleek de verwachte 2e overwinning in de promotie-competitie opgeleverd, maar de Enschedé'ers hebben meer moeite met N.E.C. gehad dan in Nijmegen. Thans zegevierde de thuisclub met 5—4 en de wedstrijd Robur et Velocitas—Rigtersbleek moet thans de beslissing brengen.

Stand:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp.
Rigtersbleek	3	2	1	0	5	8—5
Rob. et Vel.	2	1	1	0	3	7—3
N.E.C.	3	0	0	3	0	6—13

AFDEELING IV.

De groote strijd **Wilhelmina—Bleijerheide** is geëindigd in een 1—3 nederlaag van Wilhelmina en de kans is nu zeer groot, dat de Kanaries uit Den Bosch moeten degradeeren.

Wanneer Bleijerheide thuis tegen Wilhelmina maar gelijk speelt, is zij er practisch gesproken.

Roermond stelde op eigen terrein danig teleur, door met niet minder dan 2—6 van **Dongen** te verliezen. De club van Massy presteert in deze competitie al bitter weinig.

De stand is hier:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp.
Bleijerheide	4	3	1	0	7	13—5
Wilhelmina	4	2	1	1	5	7—5
Dongen	4	1	1	2	3	10—10
Roermond	4	0	1	3	1	4—14

AJAX—GO AHEAD 2—0.

Ajax ondervond meer tegenstand dan in Deventer en Go Ahead vertoonde veel beter spel dan in de vorige wedstrijden, doch de aanval was machteloos doelpunten te maken.

De eerste aanvallen zijn voor Go Ahead en toen Stenfert vanaf de zijlijn een vrijen schop nam en De Boer den bal aanvankelijk onvoldoende stopte, verkeerde het Ajax-doel even in gevaar. Direct daarop komt Ajax los en als Lemmermans mist, plaatst Schubert den bal voor doel, waar Volkers gereed staat om het leder langs Halle te plaatsen. 1—0.

Go Ahead laat den moed niet zakken en het goede werk van den spil Halle opent de mogelijkheid van goede aanvallen, doch de voorhoede is te weinig doortasterd, zoodat voor Go Ahead succes uitblijft. Ook Ajax kan vóór de rust het net niet meer vinden, daar keeper Halle in uitstekende conditie is.

Na de thee pakt Go Ahead verwoed aan en het blijkt duidelijk, dat ze den achterstand wil inhalen. Een paar goede aanvallen hadden dan ook beter lot verdiend. Ajax, ziende dat het ernst werd, pakte met verdubbelde kracht aan, en toen Ten Have hoog opspringende een bal naar Schubert kopte, plaatste deze op fraaie wijze naar den vrijstaanden Van Reenen, die met een mooi doelpunt den voorsprong vergrootte. 2—0.

Aan beide kanten wordt hard gewerkt, maar hoe of er ook gezwoegd wordt, doelpunten blijven uit, zoodat met onveranderden stand het einde komt.

FEIJENOORD—VELOCITAS 2—0.

Velocitas pakt direct flink aan en krijgt na eenige minuten een hoekschop te nemen, die rakelings wordt overgeschoten. De voorhoede weert zich geducht en als v. d. Male bij een Velo-aanval den bal laat vallen, wordt deze bijna in 't net geloopen. Opvallend was bij Velocitas, dat de ballen zeer zuiver geplaatst werden, en dat zonder ophouden meer aanvallend werd opgetreden. Zoo oefende Velo eenigen tijd een geweldigen druk op 't Feijenoord-doel, doch toen de Rotterdammers inzagen, dat tegen deze hardwerkende ploeg beter aangepakt moest worden, legden zij er nog een schepje op en wisten het spel te verplaatsen, zoodat van een gelijkopgaanden strijd kon worden gesproken, waarbij geen mooi voetbal te zien werd gegeven. De rust brak aan met blanken stand, wat te danken was aan het taai verdedigen der Velo-achterhoede.

Ook in de tweede helft hield de Velo-achterhoede aanvankelijk stand en de voorhoede van Velocitas ondernam ook menig goede aanval.

Als er 19 minuten zijn gespeeld, zet Barendregt goed voor en Duynhouwer kopt den bal onhoudbaar langs Rozema, waarmede Feijenoord de leiding nam. 1—0.

Feijenoord speelde nù veel beter en 8 minuten na het eerste doelpunt ontstaat op fraaie wijze het tweede, als De Greef een voorzet van Heijzer zuiver inkopt. 2—0.

Hierna was Feijenoord overwegend sterker en vlotte het samenspel veel beter, maar het stug verdedigen van middenlinie en achterhoede van Velo voorkwam meerdere doelpunten.

DE F.V.B.-WEDSTRIJDEN.

Promotie-competitie 1e klasse.

Dat voetbal toch altijd een spel van verrassingen blijft, heeft men gisteren kunnen zien, toen **Heerenveen II** haar laatsten wedstrijd speelde tegen **H.Z.C. II** van Harlingen. Werd de ontmoeting in Harlingen met sprekende cijfers gewonnen, zoodat ook nu de verwachting was, dat Heerenveen II zou zegevieren, de Harlingers dachten er anders over en wisten tot het einde toe stand te houden, terwijl zij er in slaagden in de laatste minuten via den paal te doelpunten, zoodat ze met een overwinning huiswaarts konden keeren en tevens met de voldoening, dat ze nu, evenals Heerenveen II, overgaan naar de eerste klasse.

Wat het vertoonde spel betreft, moeten we eerlijk zeggen, dat de Harlingers beter speelden dan de Heerenveensters. Bij de laatstgenoemden lag een zekere matheid over het spel en misten wij den ernstigen wil om te winnen, zooals wij dat van Heerenveen II gewoon zijn.

Kruiswedstrijd.

Leeuwarden 6 stelde niet teleur en keerde met een 3—2 overwinning op **Warga** naar de Friesche hoofdstad terug.

1e klasse.

Leeuwarden IV won met sprekende van **Dokkum**, die met 3—8 nederlaag naar de Bonifaciusstad werd teruggezonden.

2e klasse A.

Frisia III bleek te sterk voor **Leeuwarden V** en won met 7—3, terwijl **Rood Geel II** met 2—1 won van **Achdoeth.**

3e klasse B.

De wedstrijd **Aristides II—G.A.V.C. III** werd uitgesteld, terwijl in de

3e klasse C.

T.V.C. met 1—11 het onderspit moest delven tegen **F.V.C. IV.**

De ontmoeting **Rood Geel IV—D.O.S.S.,** welke gespeeld werd op het terrein van laatstgenoemde, eindigde in een 2—3 overwinning voor D.O.S.S.

DUITSCHE SCHAAKKAMPIOENEN.

Te Swinemünde is de schaakwedstrijd om het kampioenschap van Duitschland in vollen gang. Hierbij een foto van den tegenwoordigen kampioen Ahues (links) en zijn zwaarsten tegenstander Bogoljuhow (rechts).

Adspiranten-competitie.

Sneek I zegevierde met 4—0 over **L.S.C. II,** terwijl **Sneek II** met 1—2 de meerdere moest erkennen in **C.A.B.**

Vriendschappelijk.

Bergum 1—Drachten II	3—2
Bergum II—Bergumerheide II	1—1

NOORDWOLDE.

Leonidas—Old Forward, Frederiksoord	5—1
Twee elftallen Leonidas-supporters	4—4

KORFBAL.

BLAUW-WIT—W.K.III 1—4.

In den Zondag te Heerenveen gespeelden wedstrijd heeft Blauw-Wit haar meerdere moeten erkennen in de meer geroutineerde W.K.'ers. In 't veld was Blauw-Wit echter niet minder sterk en de uitslag 4—1 voor W.K. geeft de juiste verhouding dan ook niet weer.

't Begin is hoopvol voor Blauw-Wit, als Neeltje Hainje na een korten tijd haar club de leiding geeft. Dit zet W.K. tot meerdere activiteit aan, zoodat door toedoen van Henny Boerstra de stand weldra 1—1 wordt. Mej. Zandstra weet daarna nog eens voor W.K. te doelen, zoodat de rust ingaat met 2—1 in het voordeel van W.K. III.

Na de rust heeft Blauw-Wit eenigen tijd het spel in handen en 't is jammer, dat door het slechte doelen hieruit geen punt ontstaat. Even later komt het succes aan den anderen kant, als mej. Zandstra en daarna B. v. d. Zee voor W.K. doelen, zoodat het einde komt met een 4—1 overwinning voor W.K.

Scheidsrechter Van der Molen leidde goed.

Het is gebleken, dat er in Heerenveen heel wel een korfbalclub kan bestaan, en als Blauw-Wit goed aanpakt en vooral goed oefent, dan twijfelen we er ook niet aan, of deze club zal later een goed figuur slaan in de korfbalwereld.

W.K. II—Una.

2e kl. N.K.B.

JUBBEGA. Het is den roodbaatjes gelukt revanche te nemen op de geleden 5—2 nederlaag te Leek en wel door met 5—0 te winnen.

BOVENKNIJPE, 31 Mei. Heden werd op het Kinea-terrein een korfbal-wedstrijd 1e klasse F.K.B. gespeeld door de clubs Kinea te Bovenknijpe en D.I.O. te Oosterwolde. Uitslag 7—4.

ROTTEVALLE, 31 Mei. Uitslag korfbalwedstrijd hedenmiddag:

Wêz Handich, Rottevalle—G.E.O., Siegerswoude 2—2

KAATSEN.

STEDENWEDSTRIJD TE HARLINGEN

Sedert enkele jaren worden in verschillende gemeenten van Friesland jaarlijksche wedstrijden georganiseerd tusschen de vertegenwoordigende parturen, meestal in twee klassen, van de in die gemeenten gevestigde Bondsafdeelingen, zooals de Barradeel-, de Franekeradeel-, de Baarderadeelpartij, enz. Uitgeloofd worden daarbij een wisselprijs, benevens luxe voorwerpen voor de kaatsers, terwijl het doel ervan tevens is, versterking van het organisatorisch verband en bevordering van de goede verstandhouding en het contact tusschen de afdeelingen onderling. De resultaten zijn zeer bevredigend geweest en deze districts-wedstrijden vinden dan ook meer en meer navolging. De afd. Franeker nam vorig jaar het initiatief tot een partij met een ietwat ander, doch vrij gelijksoortig karakter, n.l. een „stedenwedstrijd" tusschen 3 parturen Franekers en eenzelfde aantal Bolswarders. Ze viel zoo goed in den smaak, dat ze dit jaar niet alleen herhaald werd, doch ook Harlingen werd er in betrokken en vermoedelijk zullen voortaan ook Leeuwarden en Sneek, zoo mogelijk ook Dokkum er aan deelnemen en zal deze „stedenwedstrijd" misschien permanent worden gehouden. Ook hier is het afdeelingsbelang, de afdeelingseer hoofdzaak en komt het individueele op den achtergrond, terwijl van geldprijzen natuurlijk geen sprake is. Conclusie: we gaan zoo zoetjesaan wel in de goede richting. De drie genoemde steden begonnen de eerste van de zes halve competitie-partijen j.l. Zaterdag te Harlingen, waar later nog 1 wordt gehouden, 2 te Bolsward en 2 te Franeker, de beslissingspartij op Kermis-Zaterdag 1 Augs. in laatstgenoemde plaats.

De wedstrijd had een bijzonder interessant verloop; er werden mooie, spannende partijen gespeeld met uitstekend spel. De volgende parturen namen er aan deel:

Franeker:

1. IJ. Kuperus, J. Althof en R. Kuperus.
2. O. Vellinga, N. Slaalstra en L. Seerden.
3. J. Paulides, G. de Boer en M. v. Smeden.

Harlingen:

1. A. Tigchelaar, P. Helfrich en J. van Dijk.
2. S. Bos. H. Bogaard en D. v. d. Heide.
3. L. Tigchelaar, R. vd. Woude en A. Koster.

Bolsward:

1. K. v. d. Heide, C. de Way en P. Oord.
2. A. Nieuwenhuis, D. v. d. Meer en D. Wiersma.
3. S. de Jong, W. Bosma en M. Bijlsma.

Het verloop was als volgt:

Franeker 1 won van Harlingen 1, dat herhaaldelijk kwaad sloeg, op 5—2 6—2; Harlingen 2 van Franeker 2 op 5—5 6—0 met 3 poedels voor Vellinga; Harlingen 3 van Franeker 3 op 5—5 6—2. Daarna won Bolsward 1, een stevig drietal, van Harlingen 1 op 5—3 6—6 met een zitbal; Harlingen 2 van Bolsward 2 op 5—5 6—6, toen Bogaard den hard uitgeslagen bal fel weer inpikte; Bolsward 3 van Harlingen 3 op 5—1 6—4. Vervolgens moest Franeker 1, dat in op en uit beneden peil was, het tegen Bolsward 1 afleggen op 1—5 4—6; Bolsward 2 verpoedelde op 5—5 4—4 tegen Franeker 2, beide groote kaatsen en de kans om te winnen, terwijl Bolsward 3 het ten slotte tegen Franeker 3 moest afleggen op 3—5 4—6.

Het resultaat van deze eerste ronde was dus, dat elk der drie afdeelingen drie overwinningen hoekte. De volgende wordt gehouden Zaterdag 13 Juni te Franeker.

WEDSTRIJD TE DONGJUM.

De afd. „Moed en Volharding" van den N.K.B. trof het Zondag bijzonder met de weersgesteldheid (in den namiddag werd het echter koud en nattig); ze was bovendien zoo gelukkig dat er elders geen groote kaatswedstrijd werd gehouden, zoodat ze voor haar jaarlijksche groote partij, ditmaal van afdeelingsparturen in de junioresklasse, een mooi lijstje van meerendeels sterke drietallen had gekregen, als volgt:

1. L. de Vries, P. Fopma en J. Bijlsma te Mantgum.
2. K. Dijkstra, L. Seerden en R. Kuperus te Franeker.
3. J. Leistra, A. Braam en D. Hiemstra te Sexb.-Pietersbierum.
4. M. v. Smeden, B. Alkema en S. de Haan te Franeker.
5. R. v. d. Woude, B. Bolman en M. v. d. Heide te Harlingen.
6. S. de Jong, W. Bosma en M. Bijlsma te Bolsward.
7. O. Vellinga, J. Althof en S. Vlietstra te Franeker.
8. J. Tanja, A. Rienks en IJ. de Kroon te Ried.
9. E. v. d. Schoot, J. Donia en J. Mulder te Franeker.
10. G. Jellema, W. Jellema en F. Hiddinga te Weidum.
11. D. Ganzinga, J. Zondervan en W. Visser te Dronrijp.
12. E. Zijlstra, F. v. d. Vliet en R. Rienstra te Witmarsum.
13. D. Hilarides, M. Hiemstra en J. de Vries te Pingjum.
14. L. Tichelaar, G. Kracht en A. Koster te Harlingen.
15. S. Stellingwerf, H. Bogaard en J. v. Dijk te Harlingen.
16. D. Kuipers, T. de Jong en H. Doele te Minnertsga.

In den eersten omloop, waarin verschillende mooie partijen werden gespeeld, sneuvelden: Mantgum op 3—5 4—6; Sexbierum op 4—5 6—6 door het niet passeeren der kaats; Bolsward op 5—5 4—6 met een voorslag van De Jong, die op 5—4 6—6 met een zitbal 2½ spel gelijk had gemaakt; Ried dat op 4—4 6—6 met een bovenslag van Tanja de leiding nam, op 5—5 0—6 door het in 't laatst krachtiger doorzetten van de Franekers; Weidum, dat een achterstand van 0—3 wist in te halen, doch in 't perk minder goed op slag was, op 3—5 6—6; G. Jellema beeindigde den kamp met drie poedels; Witmarsum, dat onvast opsloeg, op 2—5 6—6, toen Ganzinga den bal weer in 't perk retourneerde; na een door vele buitenslagen ontsierde partij, vooral van Hilarides, won Harlingen no. 14 met een bovenslag van Koster op 5—5 6—6, terwijl hun stadgenooten van 15, Minnertsga verpletterden op 5—1 6—4.

In de tweede ronde won het Franeker partuur 2 vrij gemakkelijk van hun stadgenooten van 4, die op 4—2 6—6 den bal lieten zitten en op 5—2 6—6 buiten sloegen. Harlingen no. 5 kon het in een stevigen kamp tegen Franeker 7 niet bolwerken, liet op 4—4 4—6 den bal zitten en passeerde op 4—5 4—6 de kaats niet, Franeker no. 9 kreeg tegen Dronrijp de leiding met 2—0 doordat Visser tweemaal op 6 gelijk poedelde, kaatste daarna stukken minder dan in eersten omloop, op 3—4 6—6 bleef Donia in gebreke de kaats te passeeren en op 3—5 4—6 zat de laatste bal van Visser. Harlingen 14 bracht het tegen de stadgenooten van 15 slechts tot 1—5 4—6.

In den strijd om de prijzen speelden de Franeker parturen 2 en 7 een pracht-partij met prima op- en uitslagwerk. Jammer, dat Dijkstra na den stand 2 spel gelijk met 3 poedels het vijfde hordje cadeau gaf; op 4—5 4—6 lukte het Seerden niet de groote kaats te passeeren en 2 had verloren met 56 tegen 70 punten. Harlingen 15 kreeg tegen Dronrijp het eerste bordje, bleef toen ver beneden de verwachting, sloeg onvoldoende op en uit, terwijl de anderen prima werk leverden en onhoudbaar wonnen op 5—1 6—4 met 52 om 30 punten.

De eindstrijd tusschen 7 en 11 was nog een mooi slot, werd alleen wat ontsierd door al te veel buitenslagen als gevolg van den harden wind. Overigens prima spel aan beide kanten. Franeker won ten slotte op 5—5 6—6 met een bovenslag van Althof.

Prijswinnaars waren dus Franeker 7, Dronrijp, Harlingen en Franeker 2.

JOURE, 31 Mei. Uitslag heden gehouden ledenkaatspartij. 1e prijs: Oene v. d. Zee en J. Hooghiemstra. Premie: S. Hemstra en S. Nijdam, St. Nicolaasga.

Jongenskaatspartij. 1e prijs: Louw v. d. Wal en Joh. Zwart. Premie: J. Hemstra en H. de Jong, St. Nicolaasga. Waar geen plaatsnamen zijn vermeld, allen te Joure.

De wandelmedaille aangeboden door Jhr. P. B. J. Vegelin v. Claerbergen alhier, is in het bezit gekomen van O. v. d. Zee, die als koning werd gekozen. De medaille was in het bezit van J. Dam, alhier.

AKKRUM, 31 Mei. De kaatsvereeniging „Us Keatsen" hield heden een jongenskaatspartij, waarvan de uitslag was als volgt: 1e prijs: f 18 plus 2 medailles plus 1 sierschild (koningsprijs), no. 11: S. de Boer, Akkrum, G. Zwart, Beetgum, A. Postma, Weidum.

2e prijs, f 12, no. 8: B. R. Blom, Sneek, S. de Groot, Weidum, J. Dalstra, Huizum.

3e prijs, f 3, no. 3: R. Hoekstra, Baard, W. Postma, Beetgum, G. Bottinga, Leeuwarden.

4e prijs, f 3, no. 15: J. Visser, Sneek: O. Popma, Akkrum, G. Poiesz, Sneek.

ZEILEN.

BERGUM, 30 Mei. Hedenmiddag had op 't Bergumermeer de eerste wedstrijd groepszeilen onder de leden van de watersportvereeniging „Bergumermeer" alhier plaats.

Veertien vaartuigen namen hieraan deel, verdeeld in twee groepen, blauw en wit. De uitslag was, dat wit 5 winstpunten meer behaalde dan de blauwe groep.

PAARDENSPORT.

Draverijen en Rennen te Groningen.

Onder zeer groote belangstelling werden gisteren in het Stadspark draverijen en rennen gehouden, waarvan de volledige uitslagen als volgt luiden:

Sylvia-Prijs. Draverij 4e klasse, afstand 1800 Meter. Belasting: Voor elke gewonnen f 300 20 Meter. 1e prijs f 250 Peter Stanley K, eigen aan B. Hoekzema, Groningen, 1840 M.; 2e prijs f 100 Ulaan O, eigen aan Mevr. Oosting, Wolvega, 1820 M.; 3de prijs f 50 Une Bonne M, eigen aan M. Brunt, Hilversum, 1760 M.

Baron Sylvester-Prijs. Heat-prijzendraverij 1e klasse. Afstand 1700 M. Paarden, welke f 4000 of minder hebben gewonnen, gaan van start. Belasting: voor elke meerdere gewonnen f 2000 20 Meter. 1e prijs f 600 Charley Leybrun, eigen aan J. Kruithof, Voorburg, 1720 M. 2e prijs f 100, Quicksilver H.N., eigen aan Stal Vitesse, Groningen, 1720 Meter.

Mei-Prijs. Ren op de vlakke baan, voor paarden van 3 jaar en ouder. Afstand 1150 Meter. 1e prijs f 250 Avelin, eigen aan D. Siem Jr.; 2e prijs f 100 Franche Tarbaise, eigen aan P. Konijnenberg; 3e prijs f 50 Fanfan III, eigen aan G. du Ry-van Beest Bolle.

The Harvester II-prijs. Heat prijzendraverij 2e en 3e klasse. Afstand 1700 M. Belasting: voor elke gewonnen f 900 20 M. 1e prijs f 500 Roelina, eigen aan P. J. Algra, Opeinde, 1720 Meter; 2e prijs f 100 The Harvester II, eigen aan mevr. Oosting, Wolvega, 1740 Meter.

Lente-Prijs. Ren op de vlakke baan, voor paarden van 3 jaar en ouder. Afstand 2300 M. 1e prijs f 250 Tracy, eigen aan Stal Sportman; 2e prijs f 100 Milo, van dezelfde; 3e prijs f 50 Avelin, eigen aan D. Siem Jr.

Heerrijders-Prijs. Handicap-draverij 1e klasse, voor paarden, die het eigendom zijn van leden der Nederlandsche Heerrijdersclub, te rijden door werkende leden der club. Minimum afstand 2200 Meter. 1e prijs f 250 Peter Harvester, eigen aan Stal Vitesse, Groningen, 2220 M.; 2e prijs f 75 Cotta, eigen Ds. F. Everts, Usquert, 2240 M.; 3e prijs f 25 Present H, eigen aan Stal C. Wassenaar, 2280 Meter.

Verder ontvingen de eigenaars en de rijders der 3 geplaatste paarden ieder een kunstvoorwerp.

Zwemrecord verbeterd.

Het wereldrecord zwemmen op de 500 M. vrije slag, voor dames, dat op naam stond van Marie Braun met 7 min. 18 sec., is geslagen door de Amerikaansche Helen Madison, die het bracht op 7 min. 12 sec.

POLO TE PAARD. — Een spannend oogenblik uit een polo-match van de „Royal Horse Guards" te Londen. Een ren naar den bal.

KORT FEUILLETON.

Het meisje in den trein

door R. Sprinks Allen.

Het kleine, volle kantoortje was half donker, maar in de oogen van Ralph Ainsworth scheen het schitterend verlicht te zijn door de stralende glanzen van.... Succes.

Cyrus Bradley, de eigenaar van het kantoortje, was een dikke, leelijke man, maar in de oogen van Ralph geleek hij een engel, vooral toen hij de laatste woorden sprak:

„In orde, mijnheer Ainsworth, als U morgenochtend terug wilt komen, zal ik zorgen, dat de contracten klaar zijn om geteekend te worden. Spoed is de hoofdzaak. Hoe eerder wij Uw machinalen politoerder op de markt hebben, hoe beter het is. Dus U komt morgen?"

„Vast en zeker, meneer Bradley, en ik hoop dat U mijn uitvinding spoedig bij een fabrikant zult kunnen plaatsen."

Ralph stond op, trok zijn tamelijk gewone kleedij wat recht en pakte het model van zijn uitvinding met de teekeningen in zijn tasch. Cyrus Bradley opende een kistje sigaren, presenteerde er Ralph een van en sprak:

„Terwijl u nog hier bent, meneer Ainsworth, kan ik u een van mijn eigen kleine uitvindingen laten zien. In het andere kantoor, hiernaast, kunt u haar vinden...."

Hij ging vóór in de nevenkamer, waar een aardig meisje en een jongste bediende waren. Het meisje was juist bezig zich aan te kleeden om naar huis te gaan.

„Och, juffrouw Aubrey", sprak Bradley vlug, „waar is dat model van mijn reuklooze parafine-lamp?"

Het meisje ging naar een muurkast en keerde terug met het model in haar handen.

„Ah, daar is het, mijnheer Ainsworth", merkte haar patroon op, „U ziet het systeem ervan...." Hij zweeg en keek rond. „Excuseer mij een oogenblik, ik geloof dat ik mijn sigaar heb laten liggen op mijn bureau."

Hij ging naar zijn kantoor terug en in zijn plaats verklaarde nu het meisje de werking van de lamp. Zij was klaarblijkelijk zeer belangstellend voor uitvindingen. In het privé-kantoor van meneer Bradley had zij dien middag reeds met groote interesse de teekening van Ainsworth's politoer-machine bekeken.

„Ja", antwoordde Ralph op haar betreffende vraag, „deze lamp is inderdaad een zeer vernuftige vinding."

Maar hij nam weinig notitie van het model. Zijn oogen waren gevestigd op het meisje — het meest betooverende meisje, dat hij ooit gezien had.

Zij was klein, blond en keurig gekleed — een streeling voor het oog. Ook haar stem boeide bovenmate, en de rustige, beschaafde manier, waarop zij alles duidelijk trachtte te maken, overmeesterden den jongen uitvinder. Inderdaad, dit was het meisje, waarvan hij zich gedroomd had haar aan het werk te zien met de eerste machinale vloer-politoer-inrichting welke naar zijn ontwerp zou worden gemaakt.

Cyrus Bradley kwam terug.

„Oh, laat de juffrouw u alles zien? Wel zoo goed. Vindt u het geen aardig ding?"

Hij had al pratende het model weer weggeborgen en juffrouw Aubrey kon voortgaan zich aan te kleeden. De heeren gingen weer naar het privé-kantoor, waar Ralph zijn tasch oppakte en afscheid van zijn agent nam. Even later bevond hij zich op weg naar het station.

Ralph woonde buiten de stad, hij moest nog wel een uur reizen eer hij thuis was. Zijn trein zou spoedig vertrekken en wijl hij zich voortspoedde door de overdrukke straten, vroeg hij zich af waar dat lieve, kleine meisje van Bradley's kantoor zou wonen. Domoor, dacht hij in zichzelf, ik had haar achterna moeten gaan, een gesprek aanknoopen of zoo iets.... Maar daarvoor was het nu te laat; wellicht zou hij haar morgenochtend terugzien.

Hij kwam op het station: zijn trein stond al voor. Hij snelde de achterste wagons voorbij en was zoo gelukkig een nog onbezette plaats te ontdekken in de voorste coupé. Juist toen hij de deur achter zich dichttrok, bemerkte hij dat de kleine typiste van Bradley er zat. Beleefd nam hij zijn hoed af en ging naast haar zitten; zijn uitvindingen had hij plotseling vergeten. Wat was zij toch een schat! Betooverend! Goddelijk!

„Ik hoopte U spoedig terug te zien, maar dat het zóó gauw zou zijn, overtreft alles," sprak hij kordaat.

Het meisje bloosde en Ralph besefte, dat hij haar misschien precies op de verkeerde manier had aangesproken. Maar gelukkig gaf zij hem gelegenheid nog iets te zeggen.

„Ik moet U gelukwenschen met Uw uitvinding, meneer Ainsworth," sprak zij met een vriendelijken glimlach. „Ik kon zien dat meneer Bradley er enthousiast over was. Ik hoop, dat U er een goeden prijs voor krijgt."

Ralph trok een twijfelachtig gezicht.

„Hoe beter de prijs, hoe aangenamer het mij zal zijn, juffrouw Ainsworth, want ik heb het geld hard noodig, aangezien ik een jaar lang gewerkt heb aan drie uitvindingen, waarvan er intusschen reeds twee op niets uitgedraaid zijn."

„Oh, maar alle goede dingen bestaan uit drieën. Deze vinding wordt uw fortuin. Ik twijfel er geen oogenblik aan; de verkoop zal onze stoutste verwachtingen overtreffen."

„Ik hoop het", antwoordde Ralp eenvoudig en zijn oogen keken haar aan met een dankbaren blik. In één korten dag scheen hij de twee onbereikbaarste dingen te hebben gevonden: een octrooi voor zijn politoer-machine en een vrouwtje om er mee te werken!

„Hoe bent U op het idee gekomen?" vroeg het meisje.

„Ik weet het niet. Het kwam ineens; misschien wel doordat ik eens met aandacht heb staan kijken hoeveel moeite een paar werklieden hadden met het politoeren van een nieuwen vloer."

De trein stond stil; juffrouw Aubrey stond op.

„Hier is mijn station. U moet zeker nog verder; ik heb U tenminste nooit in ons dorpje gezien...."

Ralph knikte toestemmend; hij had nog een half uur te gaan. Het speet hem dat zijn aangenaam gezelschap moest vertrekken en hartelijk en getroffen drukte hij het hem toegestoken handje. Vlug pakte het meisje haar tasch en met een laatste wuiven van haar hand, wipte zij uit den trein.

Het verdere gedeelte van de reis legde Ralph droomend af. Hij fantaseerde, dat hij in een schitterend nieuw gebouw liep, waar een nog veel schitterender vloer was, die schitterde van politoer. En al die schitterende schittering van dien schitterenden vloer in dat schitterende gebouw, was te danken aan de schitterende politoer-machine, merk Ainsworth", welke door de kleine, lieve juffrouw Aubrey zoo gracieus behandeld werd!

En van dezen droom verviel hij weer in een anderen, en zoo voort, tot hij eindelijk zijn woonplaats bereikte en zich met enkele vlugge sprongen langs de tamelijk steile trap, in zijn kamer bevond.

Zijn avond-eten stond gereed. Hij genoot het kalm; daarna las hij een technisch vakblad door, dat de post dien middag had bezorgd en eindelijk besloot hij zijn teekeningen te gaan opbergen en dan wat uit te gaan.

Hij greep zijn tasch, maakte die open en....

Met een kreet van angst liet hij het voorwerp vallen. De tasch was niet van hem!

Hij pakte het ding weer op; keek aandachtiger en daarna op den grond, welke bezaaid lag met den inhoud van de tasch. Hij zag een kam, een dames-beurs, een romannetje, een pakje naalden en een kluwtje wol! Toen las hij den naam aan den binnenkant van de klep geschreven. Er stond P. A. en dan een straat met een nummer en den naam van het dorp, waar de trein gestopt had eer hij zijn woonplaats bereikte.

Het werd hem alles opeens duidelijk! Hij had de tasch van juffrouw Aubrey en zij had de zijne met de kosthare teekeningen meegenomen uit den trein! Een gevoel van wanhoop overmande hem even, doch hij overwon het. Hij pakte de dames-artikelen in de tasch, kleedde zich aan en wilde zijn kamer verlaten om naar het station te gaan. Juist op dat oogenblik kwam zijn hospita boven en klopte op de deur.

Daar is een juffrouw om U te spreken, meneer!"

Ralph rukte de deur open en reeds stond hij vis-à-vis juffrouw Aubrey. Zij reikte hem zijn tasch en sprak glimlachend:

„Ik nam per abuis uw tasch mee in den trein. Gelukkig wist ik uw adres van de correspondentie met meneer Bradley en ik besloot maar dadelijk den eerstvolgenden trein te nemen om U Uw tasch te brengen."

„'t Is heel vriendelijk van U," antwoordde Ralph. „Maar weet u, mijn teekeningen zitten er in, daarom ben ik ontzettend geschrokken toen ik zag, dat de tasch weg was...."

„Als zij in de tasch waren, moeten zij er nog in zitten. Ik heb er niet ingekeken, want ik bemerkte de vergissing dadelijk toen ik op het perron stond...."

Ralp rukte de tasch open.

Zij was gevuld met pakpapier.

„M'n teekeningen zijn gestolen!" schreeuwde hij uit. „Juffrouw Aubrey, er zit niets meer in!"

Het meisje keek hem verbijsterd aan.

„Maar meneer Ainsworth dat kan niet.... Ik ben er niet aan geweest; U verdenkt mij toch zeker niet van diefstal?"

Ralph zweeg. Als gebroken keek hij naar den grond. Toen sprak het meisje zacht:

„Zij moeten in het kantoor liggen. Ga mee, ik heb een sleutel van beide kamers. Er gaat direct een trein terug."

„Maar dat kan niet! Ik herinner mij positief, dat ik de teekeningen en het model in de tasch geborgen heb, juist op het oogenblik, dat Bradley mij een sigaar presenteerde...."

Het scheen of plotseling een ingeving het meisje alles duidelijk maakte. Zij greep den jongen uitvinder bij den arm en trok hem als het ware mee.

„Kom ik begrijp het. Bradley heeft ze natuurlijk gestolen toen hij terug ging om zijn sigaar van de schrijftafel af te nemen! Hij bleef geruimen tijd weg, want ik heb u in dien tusschentijd de geheele uitvinding van de parafine-lamp laten zien!"

Ralph kreeg plotseling haast. Hij rende letterlijk de trap af en de straat op. Het meisje volgde hem zoo snel zij kon.

Toen zij eindelijk samen in den trein zaten, vertelde het meisje, dat zij den heer Bradley al meer van diefstal van uitvindingen had verdacht. Zij geloofde ook niet, dat de parafine-lamp wel een idée van hem was. Ralph kon zijn ooren niet gelooven, maar hij moest toch toegeven, dat er veel vóór was om de verdenking van Bradley als juist te beschouwen.

Zij kwamen voor het kantoor. Er brandde licht, hetgeen een gevaarlijk teeken was. Zij gingen voetje voor voetje naar boven en kwamen onhoorbaar in het bediendenkantoor. De deur naar het privé-kantoor van Bradley was gedeeltelijk van matglas, doch er was juist een rand gewoon glas, waardoor men kon zien. Instinctmatig namen zij beiden een stoel en door het glas zagen zij Bradley bezig de teekeningen over te halen met een potlood. Hij was bijna klaar en toen zij enkele minuten met ingehouden adem hadden toegezien, aanschouwden zij hoe Bradley de oorspronkelijke teekeningen van Ainsworth in den kouden haard legde en aanstalten maakte om een lucifer aan te steken! Maar op dat oogenblik wierp Ralph zich met zijn volle zwaarte op de deur en kwam juist op tijd om zijn stukken te redden!

Een half uur later voerden drie rechercheurs van politie den oneerlijken octrooiagent naar zijn nieuwe verblijfplaats en Ralph en het meisje reden in een taxi huiswaarts met de kostbare teekeningen.

Het meisje heete Phyllis en zij gebruikte den eersten machinalen politoerder der „Ainsworth-fabrieken" in het aardige huisje, dat Ralph voor haar had laten inrichten van zijn vorstelijke verdiensten!

UIT DE LEVENDE NATUUR.

DE ORGANISATIE VAN DE NATUURBESCHERMING.

Met een paar ingenieurs van de Zuiderzeewerken had ik den geheelen dag door de drooggelegde Wieringermeer geloopen. Nu daalde de zon, een echt mager voorjaarszonnetje van eind Maart. Af en toe moest ik me omkeeren om nogmaals den indruk van dit grootsche landschap te ondergaan. De zon kleurde het met violette tinten. Dat was dus nieuw-Nederland!

Meen niet, dat het een gróóte verlaten vlakte is. Hoewel de Wieringermeer nog maar sinds kort droog ligt, ontwikkelt zich hier reeds een interessante plantengroei. We hopen die in haar ontwikkeling te kunnen volgen. Dat was ook de reden, die ons naar dit gebied gedreven had.

Hier en daar staan nog wat plasjes water en daar kun je dan dadelijk een groote menigte van allerhande steltvogels aantreffen. Daar was het, dat ik voor 't eerst met de Morinelplevier kennis maakte, den lezer van de mooie boeken van Bengt Berg waarschijnlijk beter bekend onder den naam van „Lahol".

Zoo onder het huiswaarts stappen kwamen we als vanzelf te spreken over

Natuurbescherming.

Eerlijk moet ik bekennen niet gedacht te hebben onder deze menschen zooveel liefde voor de idee „natuurbescherming" aan te treffen. Vooral een hunner gaf herhaaldelijk blijken goed over deze dingen nagedacht te hebben. Het duidelijkst bleek dat wel, toen hij zei „We moeten vóór alles zorgen, dat de soort in stand gehouden wordt." Ook wat we onder natuurbescherming eigenlijk wel verstaan moeten. Want bij alle waardeering voor de steeds meer verbreidende idee der natuurbescherming, moet toch ook erkend worden, dat hierin veel geliefhebberd wordt door welmeenende maar ondeskundige liefhebbers. Dat zij daardoor de goede zaak eerder schade berokkenen dan ze te bevorderen, is duidelijk.

Natuurbescherming is een zeer ernstige zaak. Zij eischt een bijzondere studie. Uit den aard der zaak zijn het in de eerste plaats de biologen, en zij nog niet eens alle, maar voornamelijk diegenen onder hen, die studie maken van de levensgewoonten van planten en dieren en van de verspreiding der levende wezens, die bevoegd zijn om in zake natuurbescherming een oordeel uit te spreken. Het moeten zeer bereisde menschen zijn, met een zeer ruimen blik, die niet in de allereerste plaats denken aan locale belangen. De natuur is een internationaal goed en de natuurbeschermingsidee is dus uit den aard der zaak een internationaal idee.

Ook van uit een ander gezichtspunt bekeken blijkt dat duidelijk. De natuurbeschermingsidee is geboren uit het conflict tusschen techniek en natuur. Overal waar de verhouding tusschen noodzakelijke menschelijke behoeften en natuurlijke bronnen verbroken wordt, ontstaat dit conflict. En met den dag neemt dit conflict in scherpte toe. Niet alleen in Europa, maar ook aan de Polen en in de tropen.

Nu moeten we de dingen eerlijk bezien. Dit conflict is er en zal nimmer verdwijnen. Onmiskenbaar zullen de behoeften van de menschen steeds stijgen. Steeds meer gronden zullen ontwaterd worden en drooggelegd. Het zou onredelijk zijn dit streven nu maar met één woord te veroordeelen.

Ongetwijfeld zijn er onder de vele aanhangers der natuurbeschermingsgedachte velen, die mij dit euvel duiden. Maar het is mijn vaste overtuiging, dat men ook in ons land dit woord wel eens wat al te roekeloos gebruikt tot schade van de zoo ernstige beweging. De resultaten van de natuurbescherming moeten de resultante zijn van de noodzakelijke levensbehoeften der menschen en van haar ideele verlangens. Menschen, die beiderlei streven begrijpen en respecteeren kunnen, zijn er helaas niet veel. Maar

vóór alles zij natuurbescherming geen taak van dilettanten.

Hoe ik mij dit voorstel, moge blijken uit het volgende.

Begin Mei was ik in Hannover de gast van Dr. Tüxen van de Provinzial-Stelle für Naturdenkmalpflege. Hem is opgedragen de provincie Hannover regelmatig te doorkruisen en te onderzoeken welke verschillende plantengemeenschappen daar voorkomen. Deze worden in kaart gebracht. Een achttal dagen heb ik hem op die tochten vergezeld. Ik hoop daar later nog wel eens op terug te komen. Deze werkzaamheden zullen zeker wel vier jaren in beslag nemen. Tot nu toe zijn gecarteerd 60.000 vierk. K.M.

Nu ik met eigen oogen deze werkzaamheden aanschouwd heb niet alleen, maar er ook actief aan deelgenomen heb, kan ik U verzekeren, dat op deze wijze geen H.A. ontsnapt aan de oogen van den onderzoeker.

Op deze wijze wordt men precies gewaar wat het land biedt. En daardoor wordt het mogelijk om op systematische wijze de natuurbeschermingswerkzaamheden te organiseeren.

Dat was dus de opdracht. Maar het is duidelijk, dat de resultaten van deze onderzoekingen veel en veel verder reiken. Niet alleen hebben ze een groote wetenschappelijke, maar ook een groote practische beteekenis. En wel in de eerste plaats voor den boschbouw en den weidebouw.

Ik kan hier natuurlijk niet in details treden, maar hoop dat elders te doen. Ik vernam, hoe de boschbouwplannen van een der gebieden, welke telkens voor 20 jaren vastgesteld worden, op voorstel van Dr. Tüxen geheel gewijzigd worden. Op grond van zijn onderzoekingen der in die streek aanwezige plantengemeenschappen, kon hij adviseeren, welke bosschen daar aangeplant moesten worden. Wel ging dat vaak geheel in tegen de gangbare opvattingen, maar hij kon zijn tegenstanders overtuigen.

Met den weidebouw ging het al niet veel anders. Prachtige bloemenweiden, een lust voor de oogen van den natuurvriend, maar voor den boer van zeer geringe beteekenis, werden op zijn voorstel ontwaterd; andere werden gekalkt.

Ja, natuurlijk verandert daardoor het aspect van het land. Maar de natuurbeschermingsidee mag niet geschieden ten koste van de volkswelvaart. Maar de gebieden, waarvan Dr. Tüxen de bescherming voorstelde, verdienen het dan ook ten volle en worden ook inderdaad beschermd.

Zoo zou ook ons land onderzocht moeten worden en in kaart gebracht. Ook wij zouden iemand moeten aanwijzen, die het vertrouwen geniet van de landelijke bevolking en den volledigen steun van de overheid. In het geval van Dr. Tüxen kon ik mij daarvan ten volle overtuigen in beide richtingen. Hij sprak het dialect der bevolking, die hem alles vertelde op de vragen, die hij stelde.

En de groote waardeering voor zijn werk vernam ik op een conferentie met den Regierungspresident van Osnabrück. Hier is de natuurbescherming in handen van ter zake deskundigen, die een open oog hebben voor de eischen van de practijk en de ideëele verlangens van den mensch en de wetenschap. Hier is sprake van

een georganiseerde, wetenschappelijke natuurbescherming.

Zoo ver is men in ons land nog niet. Maar moge het spoedig zoover komen!

Van deze gelegenheid wil ik gebruik maken, om de lezers attent te maken op een kortelings geleden in ons land verschenen boek van G. A. Brouwer, dat ten nauwste samenhangt met het onderwerp, dat ik hier boven aangeroerd heb. Dit boek is getiteld: „De Organisatie van de Natnurbeschermingg in de verschillende landen". Het boek is uitgegeven in opdracht van den schrijver en de Nederlandsche Commissie voor internationale natuurbescherming bij het uitgeversbedrijf „De Spieghel' te Amsterdam. Het is de plicht van allen, die iets gevoelen voor de natuurbescherming, zich dit boek aan te schaffen. Zeer terecht toch zegt de schrijver in zijn voorwoord: „....dat men kan waarnemen dat het inzicht in de natuurbeschermingskwesties over het algemeen ten achter blijft bij de toenemende belangstelling." Het boek is 200 pag. groot en voorzien van een vijftigtal afbeeldingen. De eerste 50 pagina's zijn van meer algemeenen aard, de overige handelen over de organisatie van de natuurbescherming in de verschillende landen in en buiten Europa.

Tot nu toe bestond hierover geen algemeen overzicht. En we mogen den schrijver wel zeer dankbaar zijn, dat hij de zeer verspreide gegevens bijeengezocht heeft en verzameld. Wie nu wil weten hoe het met deze kwestie staat in Argentinië, Nieuw-Zuid-Wales, Spitsbergen op Polen, vindt hier alles bijeen met verwijzing naar de oorspronkelijke literatuur.

Voorwaar een respectabele arbeid! Zooals ik reeds zeide, handelen de eerste hoofdstukken over onderwerpen van meer algemeenen aard. Ik noem de volgende: Motiveering en beteekenis van het natuurbeschermingsstreven. De urgentie van de natuurbescherming. Het behond van natuurmonumenten.

Ook aan de internationale natuurbescherming worden een aantal pagina's gewijd: Voorvechters, Organisaties en Conferenties, Expedities, Internationale overeenkomsten.

Zeer behartigenswaardige woorden zegt de schrijver in verband met de praktijk van de natuurbescherming. Ik wil liever niet uit 't boek citeeren, maar met grooten aandrang wijzen op de groote noodzakelijkheid, dat ieder, die, op welke wijze dan ook, in aanraking komt met de natuurbeschermingsidee en -werkwijzen, kennis zal nemen van den inhoud van dit boek. Slechts één wensch heb ik: Moge het spoedig in meerdere vreemde talen vertaald worden, opdat het een zoo groot mogelijken lezerskring mag bereiken. Want ook andere landen kunnen ongetwijfeld hun voordeel doen met den inhoud van dit boek. In ons land zou ik het bovendien wenschen in de bibliotheek van alle openbare lichamen.

H. V.

HET TOEKOMSTBEELD VAN SNEEK

III.

Ook het Noordwestelijk deel van de stad, aan de overzijde der spoorbaan, is in het uitbreidingsplan begrepen. Een der voornaamste wijzigingen is hier het aanleggen van een nieuwe begraafplaats, geheel buiten de toekomstige stadsgrenzen. De tegenwoordige kan dan buiten gebruik gesteld en door een parkaanleg omgeven worden.

De stadsuitbreiding strekt zich hier uit tot de Westgrens van het Julianapark en den weg naar IJlst.

We hebben nu het geheele uitbreidingsplan voor ons liggen en dan valt in de eerste plaats op de regelmatige begrenzing tot bijna een zuivere ovaal. De grens wordt langs den geheelen omtrek gevormd door een verkeersweg.

Het zal dus mogelijk zijn om vanaf den Leeuwarder straatweg geheel buiten om de stad heen zoowel op den Lemster straatweg als op den weg naar Bolsward en dien naar IJlst te komen en andersom. Het vraagstuk van het doorgaand verkeer is daardoor wel op zeer eenvoudige en geniale wijze opgelost.

Alleen voor de verbinding Bolsward—Lemmer zal men nog binnendoor moeten rijden, doch langs Stationsweg—Stationsstraat—Almastraat—Geeuwbrug zal dit weinig stagnatie veroorzaken.

Het eenige bezwaar van deze nieuwe verkeerswegen wordt opgeleverd door de bruggen, welke men over de vaarwaters zal moeten slaan. Doch het een moet nu eenmaal steeds voor het ander wijken.

De ontworpen stadsbebouwing beslaat ongeveer zevenmaal de oppervlakte van de oude stad binnen de grachten. Zij zal de kern worden, de city, waar handel — en naar we hopen ook industrie — een voortdurende actie ontplooien. Daaromheen komt te liggen een breede gordel van rustige, ruime woonwijken, waar aan alle zijden de huizenblokken onderbroken worden door het groen van plantsoens, struiken en boomen. Reeds thans wijdt het Sneeker gemeentebestuur alle zorg aan de stadsverfraaiing en bij het uitbreidingsplan is daarmede ook in groote mate rekening gehouden.

Wanneer de toekomst de verwachtingen, op welke dit plan gebasseerd werd, niet beschaamt, dan kan Sneek een der mooiste Friesche woonsteden worden.

Verklaring:

1. Stadhuis.
2. Raadhuis Wijmbritseradeel.
3. Martinikerk.
4. Postkantoor.
5. Gymnasium.
6. Politiebureau.
7. Waterpoort.
8. R.H.B.S.
9. R.-K. Kerk.
10. Geref. Kerk.
11. Ambachtsschool en M.T.S.
12. R.-K. Gesticht.
13. Begraafplaats.
14. R.-K. Ziekenhuis.
15. Spoorwegstation.
16. Tramstation.

L. Parkeerterrein voor luxe auto's.
V. „ „ vrachtauto's.
A. „ „ autobussen.

Uitkeeringen crisis werkloosheid.

Het crisisbureau van N.V.V. en S.D.A.P. heeft de moeilijkheden besproken, waarin duizenden verkeeren tengevolge van de langdurige werkloosheid.

Gezien den noodtoestand, werd het noodzakelijk geacht er bij de gemeentebesturen met kracht op aan te dringen een bedrag in eens beschikbaar te stellen voor hen, die langen tijd werkloos zijn en voor hen, wier inkomen door den crisis gedurende langen tijd belangrijk lager is geweest dan het normale, om hen daardoor in staat te stellen de noodige kleeding en schoeisel te verkrijgen.

Den minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw zal met klem worden verzocht het daarheen te leiden, dat ook voor dit doel een extra-subsidie aan de gemeenten zal worden verstrekt.

De Zigeuner-koning.

Ook de zigeuners hebben hun „koning". Hij wordt op vormelijke wijze gekozen, maar zijn macht en invloed zijn natuurlijk een heel andere dan die van een echten koning.

In een kleine gemeente bij Bromberg (Polen) heeft de verkiezing van een nieuwen zigeunerkoning met groote plechtigheid plaats gehad.

De vorige koning had zijn neef en tegencandidaat trachten te bewegen zijn candidatuur in te trekken en had hem hiervoor een flink bedrag aangeboden. Dit aanbod verwekte de verontwaardiging der zigeuners, die hun koning begonnen af te ranselen. Hij moest vluchten om aan ernstigere mishandelingen te ontkomen. Zijn neef werd daarop met algemeene stemmen gekozen.

Een paar duizend zigeuners waren voor deze gelegenheid bij elkander gekomen.

Schending van het briefgeheim bij de Philipsfabrieken?

Het Tweede Kamerlid, de hr. Visser, heeft aan den Minister van Waterstaat en Justitie o.m. de volgende vragen gesteld:

Is het de Regeering bekend, dat het briefgeheim voor arbeiders, werkzaam aan de Philipsfabrieken te Eindhoven, blijkbaar niet is gewaarborgd, en dat tengevolge daarvan twee arbeiders, daar werkzaam, zijn ontslagen? Dat van de correspondentie van die arbeiders een dossier is opgemaakt, door hun correspondentie te kopieeren of te photografeeren, van welk dossier afschriften zich in handen bevinden of hebben bevonden van den secretaris van den Modernen Metaalbewerkersbond te Eindhoven? Dat de arbeiders ter plaatse de particuliere Philipspolitie, in samenwerking met personeel van de posterijen, van schending van dit briefgeheim verdenken?

De afsluiting van de bewaakte overwegen.

De A.N.W.B. en de K.N.A.C. schrijven in een adres aan den minister van waterstaat, dat naar hun meening de zichtbaarheid van de afsluitingen van de bewaakte overwegen van de spoor- en tramwegen bij duisternis en onder ongustige weersomstandigheden regen, nevel, mist) onvoldoende is, waardoor de veiligheid van het verkeer niet voldoende is gewaarborgd. De slagboomen, vooral indien de kleur min of meer groezelig is geworden, vallen veelal weing in het oog en ook de aan weerszijden van den slagboom aangebrachte afsluiting is niet overal door sprekende kleuren voldoende duidelijk aangegeven. Bovendien beantwoorden de op de slagboomen geplaatste reflectoren, o.a. vanwege de aangebrachte ijzergaasbescherming, onvoldoende aan hun doel; deze reflectoren worden uiteraard eerst zichtbaar, wanneer zij in den lichtbundel der lampen van de motorvoertuigen komen, en het oogenblik van zichtbaar worden wordt nog verlaat, wanneer de bestuurder van een motorrijtuig ter plaatse met gedempte lichten moet rijden, b.v. bij het ontmoeten van een motorrijtuig dat van de andere zijde den overweg nadert.

In verband hiermede bestaat er alle aanleiding, de afsluitingen van de bewaakte overwegen bij duisternis zoodanig aan te geven, dat het verkeer over de wegen tijdig en afdoende wordt gewaarschuwd, indien de afsluitboomen zijn neergelaten.

Menschen die elkander begrijpen, leeren elkander waardeeren.

Hoe men in Spanje geld verzendt.

In Spanje is de toestand nog steeds een beetje onzeker en menig vermogende Spanjaard, die niet heelemaal gerust is op de onwikkeling der toestanden in zijn land, probeert dan ook, teneinde op alle eventualiteiten voorbereid te zijn, zijn geld in het buitenland „veilig te stellen".

Op het bedrijfsleven in Spanje zelf en op de credietwaardigheid van dit land heeft deze kapitaalvlucht natuurlijk een nadeeligen invloed en de voorloopige regeering van de nieuwe republiek heeft dan ook al of niet geslaagde pogingen hiertoe met strenge straffen bedreigd.

De douanebeambten, die de vorige week een zending van 10 millioen peseta in den trein naar Salamanca in beslag namen, meenden dan ook een goeden slag te slaan.

De kostbare vracht was op onopvallende wijze in zes valiezen verpakt.

Aanvankelijk tastte men in het duister omtrent den afzender van de valiezen, hoewel als vaststaand werd aangenomen, dat hier sprake was van een poging tot kapitaalvlucht. Thans deelt echter de Spaansche minister van financiën mede, dat gebleken is, dat de valiezen..... een geldzending bevatten van de filialen der Spaansche bank te Salamanca en Vallodolid. Voor de voortvarende douanebeambten moet deze onthulling wel een groote ontnuchtering zijn. Overigens werpt de mededeeling een helder licht op de primitieve wijze van geldverzending in Spanje.

De financieele verhouding tusschen het rijk en de gemeenten en het gemeentelijk belastingstelsel.

V.

Nivelleering?

In hoeverre beantwoordt de practijk van het nieuwe stelsel nu aan het gestelde doel n.l. de nivelleering van den belastingdruk?

Afgaande op de cijfers, die wij in het vorig no. publiceerden, kunnen wij deze vraag aldus beantwoorden: de verschillen zijn aanmerkelijk minder groot dan voorheen. Vergelijkt men b.v. de cijfers van Leeuwarden, in welke gemeente de belasting betrekkelijk laag is, met die van Opsterland, een gemeente met hooge normen, dan blijkt, dat er van veelvouden, zooals vroeger, geen sprake meer is.

GEMEENTEN	Uitkeering ingev. de wet van 1897	Uitkeering ingev. de wet van 1929	Klasse Gem. Fondsbel.	Aantal opcenten	Opcenten personeel
Achtkarspelen	f 2.755	f 8.0745	3	5-80	55-150
Ængwirden	- 2.925	- 8.2717	2	50	10-70
Baarderadeel	- 3.325	- 12.1849	2	70	—
Bildt (Het)	- 5.215	- 11.2178	1	80	51-125
Bolsward	- 1.89	- 9.815	2	75	60
Dantumadeel	- 3.485	- 8.1725	3	80	120-220
Doniawerstal	- 3.12	- 10.0698	1	80	66
Franeker	- 2.92	- 11.3049	2	20 80	50
Franekeradeel	- 3.275	- 11.4044	3	10-80	80-100
Haskerland	(1)	- 7.5012	3	10-80	(1)
Hemelumer-Oldephaert	- 3.225	- 7.2797	3	55	58
Hennaarderadeel	- 3.075	- 8.4041	2	60	95
Hindeloopen	- 4.48	- 13.322	3	60	60
Idaarderadeel	- 2.315	- 14.0685	2	80	45
Leeuwarden	- 3.41	- 14.55118	1	60	75-123
Leeuwarderadeel	- 3.365	- 9.25879	1	70	75
Lemsterland	- 3.285	- 11.1925	2	80	150
Menaldumadeel	- 3.09	- 6.96089	3	1-80	60-92
Oostdongeradeel	- 5.405	- 10.1726	3	5-80	51-75
Ooststellingwerf	- 2.82	- 7.30031	3	10-80	60-110
Opsterland	- 4.835	- 9.670	3	100	51-150
Rauwerderhem	- 1.99	- 8.7662	2	80	50
Schiermonnikoog	- 1.79	- 8.228	3	64	50
Schoterland	- 3.28	- 8.872	2	65	68
Sloten	- 3.445	- 9.268	3	80	40
Smallingerland	- 3.695	- 8.17591	3	100	140
Sneek	- 2.75	- 12.47651	2	70	15-100
Stavoren	- 1.985	- 7.210	3	80	25
Tietjerksteradeel	- 3.76	- 8.58718	2	10-80	80
Utingeradeel	- 2.79	- 11.6466	1	60	20
Weststellingwerf	- 3.545	- 7.64797	3	100	75-150
Wonseradeel	- 3.485	- 10.46142	3	80	200
Workum	- 2.345	- 10.7153	2	80	90
Wijmbritseradeel	- 3.515	- 9.85491	3	80	90
IJlst	- 2.89	- 7.6526	3	70	50

(1) Niet opgegeven.

Niet vergeten moet echter worden, dat de personeele belasting, die een zakelijk karakter draagt, en daarom niet in onze tabel kon worden verwerkt, dit betrekkelijk gunstige beeld eenigszins kan bederven.

Een groot bezwaar tegen het tarief der gemeentefondsbelasting is dit, dat het procentsgewijs de grootste verschillen mogelijk maakt in de heffingen van de kleine inkomens. Onze tabel toonde dit op duidelijke wijze aan. Misschien dat bij de wetswijziging, die ongetwijfeld noodig is — wij komen daar nader op terug — ook dit punt nader onder oogen kan worden gezien.

Overigens vestigen wij er de aandacht op, dat in de aanslagen in de gemeentefondsbelasting nog wel degelijk groote verschillen mogelijk zijn. Tusschen de aanslagen in gemeenten, gerangschikt in de eerste klasse, die geen opcenten van noode hebben, en gemeenten, ondergebracht in de derde klasse, die 100 opcenten heffen, bestaat gemiddeld een verhouding als van één op ruim twee. Dat in de practijk gevallen als deze niet geheel tot de onmogelijkheden behooren, bewijst een vergelijking tusschen de heffingen in de gemeenten Den Haag en Opsterland.

De financieele positie der gemeenten onder 't nieuwe stelsel.

Wij komen thans tot een belangrijk punt, n.l. de gevolgen van het nieuwe stelsel voor de gemeenten als zoodanig.

Wij hebben gezien, dat de opcenten op de gemeentefondsbelasting niet onder alle omstandigheden kunnen worden gehanteerd als middel, om de gemeentebegrooting sluitend te krijgen. De mogelijkheid, om de opcenten op het personeel tot sluitpost aan te wenden, heeft met name voor het platteland alleen theoretische beteekenis.

De vraag is gewettigd, hoe de gemeentebesturen, die de opcenten op de fondsbelasting en het personeel tot maximale hoogte hebben opgevoerd en desondanks geen sluitende begrooting hebben kunnen verkrijgen, zich de ontbrekende gelden moeten zien te verschaffen.

Vrijwel de eenige mogelijkheid, die in gevallen als deze eenig perspectief biedt, is de invoering van een wegenbelasting. Het is echter te voorzien, dat deze heffing, die eveneens zakelijk is en in hoofdzaak eigenaren van aan wegen gelegen perceelen zal treffen, weinig populariteit zal genieten in een tijd van zoo sterk teruglopende grondprijzen als tegenwoordig.

De kans dat er gemeenten zullen zijn, die eerlang in moeilijkheden geraken, is geenszins denkbeeldig. Uit de groote tabel, die wij hierbij afdrukken, blijkt, dat er thans reeds in Friesland drie gemeenten zijn (Opsterland, Smallingerland en Weststellingwerf), die de opcenten op de fondsbelasting tot het wettelijk toelaatbare maximum hebben moeten opvoeren. Dan zijn er vijf gemeenten (Dantumadeel, Sloten, Stavoren, Wonseradeel en Wijmbritseradeel), die reeds 80 opcenten heffen en dus ook weinig speelruimte meer bezitten. Meerdere gemeenten zijn er, die bij een progressieve heffing ook de 80 opcenten reeds hebben bereikt.

In hoeverre de opcenten op het personeel in het algemeen nog kunnen worden opgevoerd, kunnen wij moeilijk beoordeelen. Toch lijkt ons het aantal dezer opcenten, dat de gemeente Wonseradeel heft (200), wel het uiterste maximum. Overigens is in dezen natuurlijk ook de classificatie van invloed.

In de groote tabel zijn tevens vermeld de bedragen van het aan de gemeenten toekomende hoofdgeld volgens den ouden en den nieuwen toestand.

De kleine tabel vermeldt de belastingnormen van eenige Overijselsche, Drentsche en Groningsche gemeenten. De cijfers toonen duidelijk aan, dat hier, meer dan in de Friesche gemeenten, de nivelleering nog wel iets te wenschen overlaat. Men vergelijke slechts de gemeenten Dwingelo en Smilde.

(Slot volgt.)

GEMEENTEN	Kl. Fondsbel.	Aantal Opcenten	Personeel Opcenten
Overijsel:			
Blokzijl	3	80	50-100
Giethoorn	3	80	75
Oldemarkt	3	80	70
Steenwijk	2	60	—
Steenwijkerwold	3	25	75
Wanneperveen	3	80	50
Drente:			
Diever	3	50	100
Dwingelo	3	25	80
Havelte	3	70	—
Smilde	3	100	150
Groningen:			
Grootegast	2	5-80	100
Marum	2	80	80

Grasverkooping
Gorredijk.

Notaris ZIJLSTRA te Beetsterzwaag zal Woensdag 3 Juni a.s., des nam. 2 uur (n.t.) in „SCHANSBURG" te Gorredijk verkoopen de navolgende perc. **grasgewas**, als:

Voor den GROOTEN VEENPOLDER in Opsterland en Smallingerland:

20 perc. Polderdijk

vanaf den Ouden Leppedijk tot de Walle.

PASTORIE Beetsterzwaag:

0.25 07 Uiterdijk te Beets.

den heer J. K. HUISMAN:

De z.g. **4½ mad** in de Colhorne te Beets, tegen het Koningsdiep en de z.g. **5½ mad** aldaar.

Voor Mej. de Wed. JOH. HEIDA:

Vier perceelen bemest land gelegen aan den weg naar de Janssens Stichting te Beets.

Biljetten verkrijgbaar.

Topgrasverkooping
Veenhuizen.

Op Maandag 8 Juni a.s. zal ten verzoeke van den heer Hoofd-Directeur der Rijkswerkinrichting te Veenhuizen publiek worden verkocht:

Het **Topgras** van ± 64 Hectaren grasland.

Kijkdagen Vrijdag 5 Juni van 8—12 uur v.m. en van 2—5 uur n.m., Zaterdag 6 Juni van 8—12 uur v.m.

Samenkomst om 8½ uur v.m. bij perc. 1 op de ontginning onder Veenhuizen 1.

Betaling 1 Nov. 1931, mits onder solide borgstelling.

J. B. TH. VRIEND, Notaris te Smilde.

Verkoop Stoomboot „Frisia" Drachten.

Op WOENSDAG 3 JUNI 1931, des nam. 2 uur (n.t.) in het café van W. LANDMAN te Drachten, finale verkoop voor:

de Heeren H. ZWERVER en B. DE VRIES:

A. De in besten staat van onderhoud verkeerende

IJZEREN STOOMBOOT „FRISIA",

metende 28 M³., waarin stoommachine van 14 P.K., met den daarbij behoorenden volledigen inventaris.

B. De zoo goed als nieuwe

IJZEREN VEEPRAAM,

metende 25 à 30 M³.

Met bovengenoemde stoomboot wordt door de ondernemers een vaste wekelijksche dienst Drachten—Leeuwarden v.v. en Drachten—Sneek v.v. uitgeoefend, welke dienst een flink burgerbestaan oplevert.

Aanvaarding direct na de finale toewijzing of later na onderling overleg. Betaling bij de finale toewijzing.

Geboden op perceel A f 1999, perceel B f 277 (beide bedragen uitermate laag).

Volgens biljetten.

Inmiddels uit de hand te koop.

P. HONDEMA, Deurwaarder — Drachten.

LANDVERHURING IDZEGA.

Notaris R. MULDER te Sneek is voornemens op WOENSDAG 3 JUNI a.s., des morgens om 11 uur (N. T.) bij VAN DER WERF te Oudega (W.) voor den tijd van één jaar, publiek te verhuren:

Drie perceelen vruchtbaar WEILAND onder Idzega bij Oudega (W.), groot respectievelijk 8.6 × 36¾ Are; 5.2 × 36¾ Are en 12.3 × 36¾ Are, eigen aan den Heer S. Bootsma te Oranjewoud.

De landen kunnen éénmaal vóór 10 Juni worden gemaaid en daarna tot November worden geweid.

Hunrders moeten ten genoege van verhuurder voldoende borg stellen.

Gras - Mildam

Deurwaarder WIEKMEIJER te Wolvega zal op Dinsdag 9 Juni a.s., 's nam. 2 uur (z.t.) in het café van DE KROON te Mildam, voor de heeren Ds. F. G. PETERSEN en W. BULTSMA, publiek verkoopen:

Het **Grasgewas** van onderscheidene perceelen hooiland te Mildam en Katlijk.

Biljetten tijdig verkrijgbaar in voornoemd café.

Gras - Idzardt

Deurwaarder WIEKMEIJER voornoemd, zal op Maandag 15 Juni a.s. de gewone jaarlijksche **grasverkooping** houden voor de heeren H. J. HARTHOLT en W. BULTSMA.

1e Grasverkooping Gorredijk.

Notaris J. P. VAN DER SLUIS te Gorredijk, zal WOENSDAG 3 JUNI 's nam. 2 uur (n.t.) in de zaal Schansburg publiek verkoopen, het GRASGEWAS om te maaien van de volgende landerijen:

Voor de fam. J. S. Bottema: 5 kampen, de 2e, 3e, 4e, 5e en 7e kamp achter hare boerenhuizinge te Langezwaag, en 5 perc. ten Westen van 't Diaconiehuis aldaar. Voor den heer D. H. de Vries: pl.m. 80 are naast het Diaconiehuis te Langezwaag. Voor den heer R. Tj. Meina: ruim 2 Hectare bóven de Bontebok, aan de vaart in 2 perc. Voor den heer P. W. Groen: 4 Hectare hooiland aan den Singel onder Oudehorne, in 4 perc. Voor de heeren Hosper en Brandenburg: 1 Hectare achter Anne v.d. Wijk bij den Moeweg te Terwispel; en de naweide hiervan. Voor de heeren Brouwer en Brandenburg: 1.81.00 H.A. bij den straatweg te Terwispel, afk. van de fam. Tj. F. van Zwol; ook de naweide wordt verhuurd. Voor den heer N. Hornstra: 7.44.60 H.A. in de Deelen onder Oldeboorn a. h. Oude Deel, in 3 perc. Voor den heer H. A. de Vries: 2.22.00 H.A. in de Deelen te Tjalleberd, nabij de Poolsbrug. Voor den heer Feike Drost: 2½ H.A. best hooiland onm. bij de Poolsbrug te Tjalleberd, 2 maal maaien. Voor den heer Sjoerd de Groot: 1½ H.A. best greidland aan de Feikewijk te Lippenhuizen, voor zijn huis. Voor Mej. de Wed. F. Bruinsma: 1½ H.A. bij haar huis aan den weg te Jubbega. Voor den heer Jouke de Vries: 2 Hectare bij den molen aan den tramweg te Wijnjeterp. Voor den heer Jac. J. Hoogeveen: 3.10.00 H.A. achter Heida aan de Kromten te Terwispel, in 2 perc.: 1.60.00 H.A., ten oosten aan vorig aldaar; 1.15.00 H.A. ten N. van den Buitenweg te Lippenhuizen. Voor de fam. L. W. de Boer en den heer J. Binnerts: 3.20.00 H.A., met kunstmest bestrooid, in de Deelen te Tjalleberd. Voor den heer Willem Bos: 2 perc. groot elk pl.m. 1 Hectare achter zijn huis bij de 2e sluis te Oudehorne.

Boekjes verkrijgbaar.

Grasverkooping Naweideverhuring Hoornsterzwaag.

Notaris J. P. VAN DER SLUIS te Gorredijk, zal ZATERDAG 6 JUNI, des nam. 2 uur (n.t.), in het café van BURGIJ te Hoornsterzwaag,

Voor de P. W. JANSSENS FRIESCHE STICHTING,

publiek verkoopen: 43 perceelen GRASGEWAS om te maaien, op hare ontginningen te Hoornsterzwaag,

en publiek verhuren: de NAWEIDE van die landerijen, in 11 perceelen.

Boekjes verkrijgbaar, ook bij R. Steunebrink, Hoornsterzwaag.

2e Grasverkooping Gorredijk,

zal worden gehouden WOENSDAG 10 JUNI, des nam. 2 uur (n.t.) in de zaal SCHANSBURG te Gorredijk, waarbij o.a. perc. in den polder Nieuw Kolderveen, voor de heeren Mr. M. J. P. D. Baron van Harinxma thoe Slooten en IJ. J. Velde en vele andere perceelen.

Notaris J. P. VAN DER SLUIS.

Grasverkooping Jubbega Schurega.

De gewone jaarlijksche **grasverkooping** en **naweideverhuring** te Jubbega-Schurega, voor de Kerkvoogdij der Ned. Herv. Gem. van Oude- en Nijehorne, zal worden gehouden **Maandag 8 Juni**, des avonds **half acht** (N.T.), in het café van HAVEMAN te Jubbega-Schurega.

Notaris J. P. v.D. SLUIS.

Grasverkoop Ureterp.

Op **Donderdag 4 Juni '31**, 's avonds 8 uur (n.t) in de herberg van BUIKEMA te Ureterp, verkoop van de navolgende perceelen voor de H.H.

JITTE S. VAN DER VEEN:

Ongeveer **76 Are** nabij het huis van verkooper.

JOH. DE VRIES:

Ongeveer **2 H.A. hooiland** ten Noorden van de vaart te Ureterp, nabij het huis van verkooper, als:

Perc. 1. Achter het huis van verkooper, plm. 40 Are.

Perc. 2. Het eerste achter G. Lammers, plm. 40 Are.

Perc. 3. Het daaraanvolgende, plm. 40 Are.

Perc. 4. Het aanvolgende stuk, plm. 40 Are.

Perc. 5. Het laatste perceel, plm. 40 Are.

JAN HAARSMA:

Ongev. 50 Are achter de Leidijk te Ureterp, zijnde een gedeelte van de Slofskamp.

HENDRIK H. DE VRIES:

Ongeveer 65 Are Hooiland ten Noorden van de vaart te Ureterp, achter A. Bijlsma.

A. MULDER:

Ongeveer 2 H.A. Hooiland aan de Groninger laan onder Siegerswoude, in 3 perc., als

1. het oostelijk gedeelte.
2. het middelgedeelte.
3. het westelijk gedeelte.

POPPE v. D. VEE:

2 stukken Hooiland onder Siegerswoude, als:

Ongev. 70 Are achter het huis van den verkooper.

Angev. 50 Are bij den Oudenweg, afk. van Klaas Pool.

J. HAARSMA;

Een perceel Hooiland, groot ongeveer 50 Are, zijnde een gedeelte van de zoogen. Slotskamp, achter de Leidijk te Ureterp.

Voor den heer M. AARDEMA (ten verz. v. d. heer Loopstra):

2 perceelen aan de Modderakswijk te Ureterp, gelijk vorige jaren.

A. MULDER, Deurw., Beetsterzwaag.

Grasverkoop Duurswoude

Op Zaterdag 6 Juni 1931, des namidd. niet om 3 uur, maar om **halfdrie** (n.t.) in de herberg van S. KAMMINGA aldaar, verkoop van de volgende perceelen GRASGEWAS, als:

Voor de wed. K. WIEGERSMA:

Ongev. ½ H.A. te Wijnjeterp bij het huis van verkoopster;

den heer SIETZE BIJSTRA:

Een stuk Hooland te Wijnjeterp bij het huis van verkooper en een stukje nabij het land van G. Lameris;

den heer GEERT L. VAN DER VEER:

Ongev. ½ H.A. Hooiland te Wijnjeterp, naast het huis van verkooper;

den heer A. J. LIPSTRA:

Een stuk Hooiland aan het Koningsdiep onder Wijnjeterp de zoogen. 3 Mad Marschen.

Bijvoegingen gaarne spoedig

A. MULDER, Deurwaarder, Beetsterzwaag.

Miedverhuring GROUW.

Notaris J. HOLWERDA te Warga, zal WOENSDAG 3 JUNI a.s., 's nam. 1 uur (Z.T.), bij VAN STRALEN te Grouw, publiek verhuren voor een seizoen:

Ruim 60 perc. **HOOILAND**, hoofdzakelijk dezelfde als vorige jaren en wel: 30 perc. in de Wildlanden, eigen aan: de Herv. Kerk van Grouw, G. W. v. d. Meer, mej. wed. H. A. Castelein, mej. A. Sjollema, mevr. wed. R. Statema, mevr. De Ranitz—Offer, J. K. Inia, mej. B. Jelles, Hendr. Tj. Sijtema, H. B. Halbertsma, mevr. Hijlkema van Riesen en J. Koopmans; voorts de perc. van S. en J. W. Sietema aan de Geeuw, van mej. H. v. d. Scheer aan Geeuw en Lange Lits, van K. Römer en J. de Boer aan Kobbesloot, Graft en Lange Lits, van Mr. H. Kingma Boltjes n.u. aan de Bird, Wijde Ee en Biggemeer en op de Roek o.d. Goëngahuizen, van mej. wed. T. Uilkema aan de Kromme Ee. van G. W. v. d. Meer aan Pikmeer, Tijnje en Peaster Ee, van H. Zondervan aan de Sorremorster meer bij Pean.

Nieuwe perc.: voor de Diac. te Wartena, „de Garijper Vijve" aan de Folkertsloot, voor den heer H. R. Boxum, „de groote negen mad" aan de Doekesloot, voor mej. wed. T. Uilkema 2 perc. aan de Graft, voor den heer W. Atsma de „Schokakkers" aan de Graft en Meertijnje, voor mej. wed. IJ. Blijstra een perc. aan de Groote Roek voor den heer M. v. d. Broek een perceel aan de Roek en de modderige Baal, voor mej. B. Rooda een perc. aan het Koldijksterrak en voor den heer Johs. Postma „de groote vijf" aan de Botmeer.

N.B. Degelijke borgstelling verplicht, borgen moeten meekomen. Onbekenden moeten bewijs van soliditeit toonen.

's Morgens 8½ uur (Z.T.) vaart van de Kade te Grouw een boot naar de Wildlanden en naar Goïngahuizen. Huurders kunnen hiervoor kosteloos kaarten bekomen.

Boekjes verkrijgbaar.

HOORNSTERZWAAG.

Nots. J. J. v. D. HEIJ zal op WOENSDAG 3 JUNI 1931 's nam. half 3 (Z.T.) bij Burgij te Hoornsterzwaag publiek verhuren:

Voor de Gem. Schoterland als vorig jaar, en voor de N.V. Drie Provinciën; 24 perceelen gras en klaver tegenover de kerk te Hoornsterzwaag.

Biljetten bij Burgij.

OLDEBOORN.

Nots. J. J. v. D. HEIJ zal op Donderdag 4 Juni 1931, 's nam. 2 uur (Z.T.), bij J. DE ROOS te Oldeboorn de jaarl. verhuring houden voor:

de Doopsgez. Gem.; Kerkvoogdij, Diaconie en Pastorie Herv. Gem.; Mw. Wed. O. Eenshuistra, den hr. F. Peenstra, Boerenleenbank, Mw. Wed. D. P. de Vries, den heer H. A. de Vries, Mw. Wed. Dr. Ph. v. d. Haer, Fam. de Graaf, Mw. Wed. H. Hofstra, Mw. Bos—Talsma, Mw. Wed. Th. P. Brouwer, den hr. S. Kleefstra. Boekjes verkrijgbaar bij de Roos.

TERHORNE.

Nots. J. J. v. D. HEIJ zal op Vrijdag 5 Juni 1931, 's nam. 2 uur (Z.T.), bij DE JONG te Terhorne de jaarl. verhuring houden voor: Doopsgez. Gem. van Oldeboorn en den hr. P. de Groot.

Neuw perceel voor den hr. C. WIND: 4,52,00 h.a. hooiland „de Twaalfde" ten Z. van en aan de Oude Geeuw en aan bevaarbare hooisloot te Akmarijp, laatst in gebr. bij GEBRS. BOUWHUIS.

Oudeschoot

Verhuring op Dinsdag 9 Juni 1931;

St. Johannesga

op Woensdag 10 Juni 1931

HOOILANDEN OVER TJONGER.

Notaris H. J. KAMP zal ZATERDAG 6 JUNI 1931, 's nam. 2 uur (z.t.) bij GROEN te Heerenveen, verhuren:

Voor Mevr. KEIZER—TACONIS:

De HOOILANDEN ten Zuiden van het Tjongerkanaal, alle bemest met kunstmest; a. Voorweide; b. Naweide;

Voor Mevr. KINGMA—TACONIS:

De HOOILANDEN aldaar, bemest met beer en rood zand. a. Voorgras; b. Naweide.

Voor M. HAANSTRA c.s.:

Twee perc. **HOOILAND** aan en bij de Engelenvaart, afk. uit plaats van familie Engelen.

Aanwijzing der perceelen geschiedt Vrijdag en Zaterdag vóór de verhuring door J. Bloem, waar ook biljetten verkrijgbaar zijn vanaf Donderdag

St. Johannesga.

Morgen Dinsdag, 's nam. 3 uur (z.t.), bij MEERDING te St. Johannesga, verhuring der **Hooilanden** van den heer IJ. HEERINGA en anderen en overmorgen Woensdag, voorm. 10 uur z.t., in Café Centraal van KROL te **WOLVEGA** der landen van den WelEd. Geb. Heer H. C. IJPEIJ en anderen.

H. J. KAMP, nots.

Hooilandsverhuring Oldeberkoop.

De Hooilandsverhuring te Oldeberkoop zal worden gehouden op **Dinsdag 9 Juni 1931, des namiddags 2 uur** n.t. en niet zooals eerst vermeld op Vrijdag 12 Juni a.s.

Nots. KIEWIET DE JONGE, Oldeberkoop.

Boelgoed - Beetsterzwaag.

Donderdag 4 Juni 1931, 's namiddags 2 uur (N.T.), boelgoed a contant t. h. en t. verz. v. GERRIT MEIJER te Beetsterzwaag t. o. van Deurwaarder Jongsma, van:

Meub. Goederen: 2 kasten, 2 eikenh. tafels, 6 eikenh. stoelen, spiegel, kachel enz. enz.

J. W. v. D. MEULEN, makelaar - Gorredijk.

VERHURING, BOVENKNIJPE.

Morgen DINSDAG, 's nam. 3 uur (z.t.), bij J. A. DE VRIES te Bovenknijpe verhuring van **Hooiland en Naweide** voor den Heer H. S. SIEBENGA.

Zie vorige annonces en biljetten.

VERHURING - GERSLOOT.

Notaris J. W. SCHIPPERS te Heerenveen zal Zaterdag 6 Juni a.s., 's morgens 10 uur (z.t.) in het café van OOSTRA v.h. W. Bergsma te Gersloot, publiek verhuren:

Voor den heer B. S. WOUDSTRA:

6 perceelen vruchtbaar Weiland om 1 maal te maaien, bij volgende annonces breeder te omschrijven.

Voor den Heer A. R. TALEN:

Ong. 70 Are **Hooiland**, a.d. Kavelstrook.

Ong. 800 roe **Hooiland**, aldaar ten Noorden van vorig.

Ong. 1.17.00 H.A. **Hooiland** a. d. polderdijk.

Alle perc. voor 1 maal te maaien, zoomede de **naweide** daarvan.

Voor Mevr. Wed. G. J. WUITE:

1.51.50 H.A. **Hooiland** tusschen den straatweg en de Heerensloot te Nieuwebrug, t.o. Andringa, om 1 maal te maaien.

Biljetten tijdig verkrijgbaar

GRASGEWAS HOORNSTERZWAAG, NIJEBERKOOP en MAKKINGA.

NOTARIS SPRUYT te Gorredijk, zal op **Maandag 8 Juni** a.s. des namiddags 3 uur (n.t.) in het Café VAN DER VELDE te Hoornsterzwaag publiek verkoopen v. d. NED. HERV. PASTORIE, **30 PERCEELEN GRASGEWAS** van landerijen te Hoornsterzwaag, Makkinga en Nijeberkoop.

Boekjes eerstdaags verkrijgbaar.

Pluimvee Commissie in Schoterland

De Commissie-leden verklaren zich bereid tot het geven van alle inlichtingen inzake Pluimveeteelt.

M. Reindersma, De Knijpe, Voorz.

C. A. Leenheer, Jubbega, Secretaris.

A. Duursma, Heerenveen.

H. Wiegersma, 't Meer.

J. van Dam, Jubbega.

U. Braam, Hoornsterzwaag.

Brieven uit Duitschland.

25 jaren Groot Radio-station Nauen.

Toen de wereldoorlog uitbrak, werden door de Engelschen alle Duitsche kabels vernietigd. Men wilde Duitschland daardoor beletten om met de rest der wereld in verbinding te blijven.

Maar Duitschlands mond was niet gesloten. Men stuurde ook zonder kabel zijn woorden en bevelen rondom de aarde, men sprak met de duikbooten, die onder zee rondswierven, met het Zeppelin-luchtschip, dat naar Afrika vloog en met de oorlogsschepen.

De mond, waardoor Duitschland met de wereld sprak, was de Nauener zender. In April 1906 werd het fundament van dezen zender gelegd. Na eenige weken reeds stond er een 100 meter hooge mast, waaraan de antenne bevestigd werd. „'t Achtste wereldwonder", zeiden velen ironisch. Heden staat er niet slechts één mast, maar een geheel woud van reusachtige masten.

Als bedrijfsmachine diende aanvankelijk een oude locomobiel, die men van een handelaar in oud-roest gekocht had. Op den roep: „Er wordt getelegrafeerd", moest de stoker telkens kolen opleggen, opdat het ding niet zou blijven staan.

Het geheel bestond, buiten den reeds genoemden mast en de locomobiel, uit een wisselstroommachine en 360 meter hooge Leidsche flesschen. Men werkte volgens het knalvonksysteem.

Reeds het eerste jaar werden de Nauener zendingen 1700 K.M. ver vernomen. In 1908 bracht men het op 3600 K.M. In het jaar daarop op 5000 K.M. Voor de oude locomobiel kwam een nieuwe in de plaats van 70 paardekrachten. In Juni 1911 werd de zender reeds aan de Golf van Guinea in West-Afrika gehoord.

Thans werd ook een zender gebouwd in de West-Afrikaansche kolonie Togo, waarmee men eenige maanden vóór het begin van den wereldoorlog regelmatig in verbinding trad.

In het jaar 1914 werd de zender nog aanmerkelijk vergroot en versterkt.

In Februari van datzelfde jaar werd voor de eerste maal een verbinding tot stand gebracht met Amerika.

Door den oorlog werd de zender in Togo vernietigd. Maar Nauen bleek niettemin in den oorlog een goed hulpmiddel voor de Duitschers te zijn. Men was in staat, vele berichten van den vijand op te vangen.

Sedert 1916 is Nauen alleen nog zendstation. Een ontvangstation werd bij Alt-Geltow, in de nabijheid van Potsdam, gebouwd. Nauen kon nu dag en nacht zenden. Reeds in 1916 werden in Nauen 1,6 millioen woorden verzonden, in het jaar 1917 2,7 millioen en in het laatste oorlogsjaar 4,65 millioen.

Thans had Nauen reeds radio-torens van 260 meter hoog en de locomobiel was vervangen door een stoommachine van 2800 paardekrachten. Men zond thans met een kracht van 400 K.W.

In 1917 werd Nauen reeds 12.000 K.M. ver gehoord. Het jaar daarop bereikte men zelfs 18.000 K.M. Toen kon men in Nieuw-Zeeland de Nauener morse-teekens opvangen.

In September 1920 werd het nieuwe zendgebouw door den rijkspresident Ebert ingewijd. Het was thans het grootste en modernste radio-station der wereld. De boodschap „Aan allen", die de rijkspresident de wereld instuurde, werd reeds binnen enkele minuten uit Shanghai, Peking, Santiago de Chile, Lyon, Helsingfors en verder uit alle deelen der wereld beantwoord.

Heden worden de Nauener teekens aan de Noordpool en in de verre Zuidzee verstaan. Poolvorschers kunnen naar het Nauener tijdteeken hun chronometer stellen, waarvan de nauwkeurigheid van hun astronomische waarnemingen afhangt.

Nauen zendt thans jaarlijks 20 millioen woorden de wereld in. Dat is per minuut 120. In een breukdeeltje van een seconde nemen deze telegrammen hun weg rondom de geheele aarde.

Wat ons de steenen in den Harz vertellen.

Op den Brocken vinden we geweldige rotssteenen, die alle op en over elkaar liggen en die elken bezoeker in verwondering brengen. Vroeger heeft men aangenomen, dat deze steenen in den ijstijd boven op den Brocken geschoven zijn, maar de tegenwoordige deskundigen hebben daarover een ander inzicht. Men beweert thans, dat de Brocken geheel uit graniet bestond, dat dit ten slotte door duizenden jaren lange inwerking van wind en weer, zon en regen gebarsten is en dat zoo de reusachtige blokken verstrooid liggen.

Een nog duidelijker blik in de werkplaats der natuur en op de levensvormen der menschen uit den voortijd geven de musea in den Harz, waarin alle vondsten uit vroegere tijden bewaard worden. In verscheidene plaatsen in en om den Harz zijn zulke musea. Het eigenaardigste daarvan is wel het Spengler-museum in Sangershausen. Deze stad is bekend om hare 350.000 rozenstruiken in 9000 soorten.

Opgericht werd dit museum door een eenvoudigen meubelmaker, Spengler, die met verwonderlijke zaakkennis gedurende 40 jaren, in den letterlijken zin des woords, steen op steen stapelde. In dit kleine museum zijn 800 soorten van steen en voorwerpen, uit steen vervaardigd, aanwezig. Men vindt hier steenen werktuigen van menschen, die, naar schatting der wetenschap, voor 200.000 jaren geleefd hebben.

Uit denzelfden tijd zijn eenige resten van menschenschedels aanwezig en ook skeletten van verschillende dieren. Uit de diersoorten en planten, die men in de rotslagen van den Harz gevonden heeft, kan men met zekerheid vaststellen, dat men hier vroeger eens een zeer warm klimaat gehad heeft.

De aparte groep in dit museum van werktuigen-, fauna- en flora-resten uit den tijd van vóór 200.000 jaren, geeft ons een duidelijk beeld van dezen lang vervlogen tijd.

Ook vindt men daar een schedel uit den tijd van 2000 jaren vóór Chr. Het merkwaardigste daaraan is, dat deze schedel een slag met een bijl vertoont, die langs operatieven weg geheeld werd.

In een andere afdeeling worden verscheidene soorten van graven uit vroegere tijden getoond, daaronder een steenkistengraf uit den bronstijd, een vrouwengraf uit den tijd der volksverhuizing, Germaansche grafurnen en een 2000 jaren oud brandgraf.

Vele beroemde binnen- en buitenlandsche geleerden hebben dit museum bezocht en verklaard, dat het op zijn gebied wel het meest volkomene is, dat er bestaat.

Zóó leeft de Berlijnsche „onderwereld".

Voor langen tijd heb ik eens een brief gewijd aan de Berlijnsche misdadigers-vereenigingen. Dezer dagen vierde zulk een vereeniging „Immertreu" haar tienjarig bestaan. Het feest werd gevierd met groot vertoon, toespraken, zangkoren, vaandels en standaarden.

Alle andere misdadigersvereenigingen in Berlijn waren heel vormelijk tot deelname uitgenoodigd, zoodat ongeveer 3000 personen verschenen. En allen waren in gala verschenen, zoodat men denken zou in hoogst voornaam gezelschap te zijn.

Toen de feestvreugde op het hoogst was, zoo te middernacht, verscheen op eenmaal de politie met 20 groote auto's. Zoo'n mooie gelegenheid had men haar nog nooit verschaft, om zooveel misdadigers ineens te vangen.

De feestvreugde werd bitter gestoord. Ieder, die geen behoorlijke papieren toonen kon, werd in de groote auto's geladen en moest mee naar het bureau. Enkelen liet men weer loopen, die naar de feestzaal terugkeerden en.... ongestoord verder dansten. De schrik was er dus niet erg in gebracht.

F. J. HOEKSMA.

Onze stugge Nederlandsche taal.

Het zuiver houden niet overdrijven. — Van anderen overnemen wat onze taal vlotter en levendiger kan maken.

De heer C. K. Elout, die in 't Handelsblad en elders zoo vaak een lans heeft gebroken voor de zuiverheid onzer taal, is ongetwijfeld de geestelijke vader van het kort geleden te Amsterdam geboren genootschap „Onze Taal". Deszelfs grondslagen worden als volgt vastgelegd: „Het genootschap heeft ten doel in de eerste plaats door onderling verkeer, maar zoo mogelijk later ook naar buiten, de onzuiverheden in de Nederlandsche taal te bestrijden, in het bijzonder in dit tijdsgewricht het gebruik van germanismen".

De Haagsche Post acht nu het oogenblik gekomen om een goed woordje te doen voor een zeer milde interpretatie van „onzuiverheden". Wij van de Haagsche Post, zegt het blad, hebben er steeds naar gestreefd ons Nederlandsch zoo zuiver te houden als wij slechts vermochten. Maar, gedoemd het dagelijks te gebruiken, worden wij er onophoudelijk aan herinnerd welk bijzonder stug materiaal onze Nederlandsche taal is, vooral in vergelijking met het soepele Fransch of Engelsch.

Het lijdt weinig twijfel dat dit gebrek aan buigzaamheid of plooibaarheid verband houdt met de ingeboren eigenschappen van het volk, dat de Dietsche taal spreekt. Als geen andere taal die wij kennen eischt de onze voor elke begripsschakeering een eigen woord; en de regels voor den zinsbouw leggen onze schrijvers aan banden die onze buren niet kennen, en vermoedelijk niet zouden dulden.

De afkeer van „onzuiverheden" doet hetzelfde. Wie zich niet houdt aan Van Dale, wordt gerekend tot de vandalen. Een nieuw woord moogt gij niet munten, een vreemd woord niet bezigen. En toch heeft, juist in dezen tijd met zijn vele nieuwe dingen en denkbeelden, elke taal dringend behoefte aan nieuwe woorden en nieuwe woordschikkingen en beelden.

Men mag zelfs verder gaan, en beweren, dat, tenzij wij de deur wijd open zetten voor zulke nieuwe woorden, onze taal steeds meer moet verstarren, en ten slotte, in weerwil van haar zeer bijzondere levenskracht, moet sterven.

Haar nederlaag in Zuid-Afrika in haar strijd met het Engelsch, in weerwil van het fanatieke vasthouden der Boeren aan De Taal, zij ons een waarschuwing tegen overdreven jacht op zuiverheid. Wil het Nederlandsch zijn oude kracht handhaven, dan moet het grootere soepelheid zoeken. Zij, die het schrijven, moeten niet aarzelen nieuwe woorden te munten, of over te nemen uit andere talen, wanneer daardoor de onze wordt verrijkt of verbeterd. Uiteraard zullen wij die woordleeningen bij voorkeur sluiten bij buren waarmede wij druk verkeeren, het meest bij die, welke de meest verwante taal bezigen, dus bij de Duitschers. Wij kunnen dus het specifieke postvatten tegen germanismen in het eerste communiqué van het genootschap niet billijken. Wanneer de Duitschers, of de Engelschen, of de Franschen, woorden of uitdrukkingen hebben, waarmede wij onze taal kunnen verrijken of verbeteren, zien wij niet in waarom wij die woorden niet zouden overnemen en verdietschen. Die buren aarzelen in dat opzicht ook nooit, en houden desalniettemin hun talen zuiver.

Geen taal is soepeler of meer expressief dan het Amerikaansche Engelsch, dat elken dag nieuwe woorden munt, en zich doorloopend versterkt en verjongt met materiaal, dat begint als slang, maar, wanneer het zulks verdient, eindigt met een plaats in de Oxford Dictionary. En men weet, dat de Académie Française telkens etymologische nieuwelingen officieel toelaat. Dan, hoe zonde Luther met zijn Bijbel het Hoogduitsch hebben kunnen vestigen, Dante het Italiaansch, Chaucer en de Elisabethanen het Engelsch, wanneer zij zich niet allerlei vrijheden hadden veroorloofd?

Taalzuiverheid is goed en wel, doch men zoeke haar niet in het weren van al hetgeen uitheemsch, ongewoon of nieuw is. Al hetgeen onze taal kan verrijken of veredelen, onverschillig wat zijn oorsprong of herkomst zij, dient tot haar tempel te worden toegelaten, te worden verdietscht, en te worden aanvaard als zuiver Nederlandsch. Alleen dan kan de Dietsche taal, een der weinige die sterk genoeg bleek om gedurende eeuwen tot ver over de landsgrenzen te blijven gelden, haar plaats en haar kracht behouden.

Personeelsinkrimping bij de Indische Gouvernementen.

De Indische regeering heeft in een circulaire aan gezaghebbende autoriteiten in Indië en aan hen, die bevoegd zijn ontslag te verleenen, er op gewezen, dat onder de bezuinigingsmaatregelen inkrimping van de personeelformaties een belangrijke plaats inneemt. Naar het oordeel van den G.G. moeten in de eerste plaats voor ontslag in aanmerking worden gebracht tijdelijke landsdienaren, wier werkzaamheden door vast personeel kunnen worden verricht. De circulaire schrijft voorts nog, dat den aldus ontslagen tijdelijken ambtenaren, wanneer zij den leeftijd van 55 jaren hebben bereikt en driekwart van den diensttijd hebben volbracht, welke den vasten ambtenaren van dezelfde bezoldigingsgroep recht geeft op het normale pensioen, bij gebrek aan andere middelen van bestaan, een onderstand moet worden toegekend van 4/5 van het bedrag volgens de pensioensbepalingen.

Onvoorzichtig motorrijder.

Donderdag is nabij Naarden een ernstig ongeluk gebeurd. Voorbijgangers vonden op den Rijksweg aldaar een zwaar gewonden motorrijder naast zijn motorfiets. Hij werd naar de Majella-stichting te Bussum vervoerd. Zijn identiteit kon niet worden vastgesteld.

Later heeft zich bij de stichting een heer aangemeld, die mededeelde, dat de verongelukte was de 20-jar. monteur Innegen uit Amsterdam, die dien avond gast was op een bruiloftsfeest. Ondanks waarschuwingen, omdat hij de kunst niet machtig was, ging hij een eindje rijden op de motor van een der gasten. Toen hij na anderhalf uur nog niet terug was, is de heer IJlenbrecht met een auto er op uit gegaan. Op den Rijksweg vernam hij, dat er een ernstig ongeluk was gebeurd met een jongen motorrijder, die naar de Majella-stichting was vervoerd.

Men meent dat een auto den motorrijder met een vaart van 100 kilometer omver heeft gereden. Dit is echter nog niet met zekerheid vastgesteld.

BRIEVEN UIT ZWEDEN.

Een automobieltocht.

Dominee zou uit proefpreeken en zoo'n gelegenheid, om iets meer van Zweden te zien, kon ik natuurlijk niet ongebruikt voorbij laten gaan, dus ging ik mee. Het beloofde een heele tocht te worden, naar het dorpje Storsjö, een 250 K.M. van Hammerdal, en omdat het per trein een dag of drie vier zou duren, daar we ergens overnachten moesten, gingen we per auto. 's Zaterdagsmorgens 10 uur kwam de auto voorrijden, dominee en ondergeteekende stapten in en daar ging het, op weg naar onbekende contrijen.

Prachtig weer was het, nog wat koud, want hier in het hooge Noorden is de lente nog maar zoo'n beetje merkbaar, de boomen beginnen net uit te botten en de velden groen te worden. In elk geval troffen we het met het weer, en de wegen (hoofdzakelijk macadam) waren fijn, alleen nog wat los, want de sneeuw was nog maar een paar weken verdwenen. Al maar dennebosschen en sparrebosschen, met hier en daar een roodgeverfd huisje op een open plek, soms een klein gehuchtje, bestaande uit een kerkje met verspreide gele en roode huisjes er omheen. Langs den weg een paar meter het bosch in, overal hoopen gekapt brandhout, die op de aanwezigheid van menschelijk leven wezen, maar anders konden er kilometers voorbij gaan, zonder dat we iets levends zagen. En al maar weer dennebosschen.

Om u eenig idee te geven van de oppervlakten hier in Zweden, een beetje aardrijkskunde. Het deel van Zweden waar wij ons nu bevinden, is het gouvernement Jämtland, bestaande uit de provincies Jämtland en Härjedalen. De oppervlakte van het gouvernement is 51.000 vierk. K.M., waarvan 1.000 vierk. K.M., dus ongeveer 2 %, bebouwde grond is, 4000 vierk. K.M., (nog heel wat grooter dan Friesland), dus 8 %, water, en de rest of 46.000 vierk. K.M. bosch en bergen. Heel Friesland is 3300 vierk. K.M.

De bevolking was in 1928 136.000 inwoners of ongeveer 3 per vierk. K.M. Het was dus geen wonder, dat we weinig menschen op onzen tocht zagen.

Hammerdal ligt in de provincie Jämtland, Storsjö in Härjedalen. Ja, nu kunnen we weer verder gaan, nu u een beetje georiënteerd bent.

Dennebosschen en nog eens dennebosschen, hier en daar een meertje en verder alles doodsch. Ik was dan ook blij, dat we na een paar uur in Ostersund aankwamen, waar we koffie zouden drinken. Dit is een plaatsje van een 10.000 inwoners met nogal druk treinverkeer, daar het toeristenverkeer naar Noorwegen er over loopt. O.a. is er een gasfabriek van een Hollandsche maatschappij.

Ons volgend station was Aserna op 80 K.M. afstand, waar we zouden eten, en dat onze laatste pleisterplaats voor Storsjö was.

Zoo ging het dan weer verder, door de bosschen, over kleine houten bruggetjes over snelstroomende riviertjes, waarin de balken dreven, die straks aan de monding opgevangen werden en in de houtzagerijen bewerkt. Met het ijs gaan ook de balken, zegt men hier. Zoo nu en dan kregen we een mooi uitzicht over de Storsjön, het grootste meer van Jämtland, n.l. 450 vierk. K.M., dus een achtste deel van Friesland. Ik wil er u even opmerkzaam op maken, dat u dit meer niet moet verwarren met den naam van ons einddoel Storsjö, noch met dien van een meer van denzelfden naam, dat in de provincie Härjedalen ligt.

Zoo'n uitzicht was bijzonder mooi, dat moet ik toegeven. Het heuvelachtige landschap met zijn donkere dennebosschen, zijn spiegelend meer, zijn roode huisjes met een wit kerkje hier en daar, met de hooge bergen op den achtergrond en ver in het verschiet de met sneeuw bekleede toppen van de fjällen, werkte imponeerend, maar op mij, gewend aan de wijde vlakten van Argentinië en de groene weiden van Friesland, werkte het toch ook weer beklemmend en somber. En is het wonder, dat men hier gesloten menschen aantreft, moeilijk te naderen en zeer ontvankelijk voor alle mogelijke godsdienstige sekten, zooals Baptisten en de z.g. Pingst-vänner, een extatische beweging in de baptistenkerk, die net als de Doopsgezinden doopen als men volwassen is, maar dan de volkomen onderdompeling, en sterk aan den heiligen Geest gelooven, die het hun mogelijk maakt, zonder meer een vreemde taal te spreken, als ze eenmaal in extase zijn.

Overigens heeft deze beweging niet het minste met onze Doopsgezinden gemeen. Even tusschen twee haakjes opgemerkt, was het deze kerk, die zijn zendelingen uitzond naar vreemde landen, zonder dat ze een woord van de taal der inboorlingen konden spreken. Men geloofde, dat als genoemde zendelingen maar eenmaal in extase geraakten, ze die vreemde taal wel konden machtig worden. Het resultaat wees echter geheel anders uit en men begon haastig met zendelingen uit te zenden, die beter uitgerust waren.

Maar is het wonder, zeg ik nog eens, dat men hier somber en ernstig en gesloten wordt, met een dergelijke natuur en men zich wendt tot dergelijke godsdienstige sekten, die net als die natuur, iets somber en drukkends over zich hebben? G. KUIPER.

Wordt vervolgd.

Ons oog ziet de wereld met de kleur, welke 't hart er aan geeft.

Films
van het Leeuwarder Kantongerecht.

Een Aprilgrap.

Op den eersten April
Verloor Alva zijn bril.

De historische ondergrond der Aprilgrappen moet echter veel dieper liggen dan deze vaderlandsche daad der Watergeuzen.

Aangezien David S. van origine een Duitscher is, nog maar een jaar hier woonachtig, interesseerde hem bovendien niet dit feit uit de geschiedenis van Holland.

Maar wat in das steinreiche Holland (waartoe ook Friesland behoort) en in Duitschland gelijk is, dat is het klepperen van de ooievaar, als die een vrachtje in de wieg laat glijden. Zoo had hij zich dan ook wel verheugd over de gezinsvermeerdering, welke hem op dien gedenkwaardigen dag te beurt viel, want dat was geen fopperij.

Maar och — Paschen viel er tusschen en zoo werd het 8 April, eer hij zich kweet van zijn Nederlandsche plicht, om dit kind te laten inschrijven in de registers van den burgerlijken stand der gemeente Leeuwarden.

En daar zei men hem: ja, Herr Vater, uw kind is wel van Duitschen stam, doch Fries van geboorte. U is te laat met uw aangifte, dewelke binnen drie dagen behoort te geschieden.

Dsa habe ich niemals gewissen, zegt hij in gebroken Hollandsch-Duitsch. In Duitschland heeft men daar een week den tijd voor.

Maar hier is men wat heeter gebakerd. Derhalve wordt de Duitscher beboet met f 0.50 of 1 dag hecht., en bovendien krijgt hij nog kosten te betalen en formaliteiten te vervullen, waaraan zelfs de moeder te pas moet komen, om van de rechtbank zijn Aprilskind als wettige wereldburger ingeschreven te krijgen.

—

De galante Gaasterlander.

Een vrouw, die niet als singht en tuyt,
Die garen danst en die de Luyt
Schier nimmer uyt haer handen leydt,
Fij, fij — dat is lichtveerdigheydt!

Maar zoo is Antje niet, neen hoor! Als zij zingt, nu dan is dit een bewijs van dienstijver en levenslust. Aan teuten doet zij niet en de stofzuiger is het eenige muziekinstrument, dat zij bespeelt. Men beschuldige haar dus niet van lichtveerdigheid, als zij daar Vrijdag 17 April van de Schrans uit het Zuiderplein befietst, richting Beursbrug en vol attentie, hoor!

Maar toch danst zij niet graag naar de pijpen van een ander. Daarom hield zij zich strikt aan de regels van den weg, die voorschrijven: rechts houden! toen daar in de bocht om 't verkeerseiland een auto naderde, niet midden, maar rijdend op het voor hem linksche deel van den weg.

Né, dat meende ik nu eigenlijk niet, zegt Meine M. uit Oudemirdum, die de vlijtige Antje aangereden heeft. Ging er van haar zelf of van haar fiets zooveel aantrekkingskracht uit? Zij zelve liet zich als een Robinson Crusoe op het bijna onbewoonde eiland vallen. Maar haar rijwiel kon slecht tegen die aanraking met een Gaasterlandschen veehouder.

Deze zei echter direct zeer galant: de kosten binne for my, hjer! En zonder korting heeft hij haar f 19.50 aan kosten vergoed, hij toont de kwitantie.

Toch vraagt de strafrechter ook nog zijn cijns, n.l. f 10 b. of 10 d. h., welke eveneens met contante betaling dit delict in 't reine brengt. Met een verruimd hart en een verlichte portemonnaie kan hij de schoone dreven zijner grietenij weer opzoeken. En zij scheiden in vrede: de aanrijder en de aangeredene, voor wie wij gaarne hier nog vermelden het slot van 't aan de gedichten van Anna Visscher ontleende motto:

Want is het niet een hemel schier
Te sien, hoe dat een geestigh dier
Met sang of spel haer man verquickt,
Als 't noodigh huyswerck is beschickt?

—

De zon in 't water.

Nu ja — dit kan men ook opvatten in poetischen zin. Want zij was weggedoken in de diepe pekelbron voorbij Harlingen, de hemelvorstin, welke den 13 April had belicht. Maar Willem liep met z'n meiske en die zon was het, welke Pieter niet in 't water kon schijnen zien.

O, wie goed in de oude geschiedenissen thuis is kan het weten, dat er degens gekruist, tournooien gehouden, duels geleverd, strijd ontbrand, oorlogen ontstaan zijn om benijde en niet gedulde gunst der vrouwen.

Zoo kon Willem M. het niet dulden, dat er smalend gesproken werd over de lieftallige schoone, met wie hij gearmd langs de Voorstreek liep. En zoo heeft hij den waarschijnlijk jaloerschen Pieter een mep gegeven, die den strijd ontbranden deed.

Terecht zegt Waling Dykstra ergens:

De minsken lige, knoeije en draeije,
Hja húgelje, misliede en flaeije
Elkoar om kriich, mar rinne sa
Ek op hjar eigen onheil ta.

Dit versje moet dienst doen om te doen uitkomen, hoe moeilijk het is de juiste toedracht dezer nachtelijke vechtpartij gewaar te worden. Zelfs de rechtbank zal er aan te pas komen om dit uit te zoeken, want er is ook uit gedistilleerd een strafgeding, prijkend met den weidschen naam „mishandeling".

Hier, in het nederig Kantongerecht komt men slechts op voor de orde en veiligheid op de openbare straat. Daar zijn vechtpartijen niet geoorloofd. Voor dergelijke vermakelijkheden zoeke men beter beschutte terreinen: een Genève, Locarno, Vredespaleis of arbitrage.

Zoover is men in Leeuwarden nog niet, doch wat niet is kan komen. De Koningspijp, het terrein van den strijd, wordt gerekend tot de openbare straat te behooren. Wegens vechten bij nacht in de openlucht wordt Willem M., die geacht wordt de aanvaller te zijn, beboet met f 10 of 10 d. h. en Pieter B., de aangevallene, vrijgesproken.

—

Bruggewee.

De lange rij
Wil hij voorbij,
Hij kan niet langer wachten,
Want hij moet heen
Naar Bakkeveen,
Kan hier niet overnachten.

De brug weer dicht?
Nu daagt er licht,
Vort bruintje, vort! 'k Moet rijden!
Auto's, op zij,
Ik moet voorbij,
't Kan geen minuut meer lijden!

Ziet, hoe hij rijdt,
Om voorrang strijdt,
De file gaat verbreken!
Helaas, d'agent
Zegt, zeer attent:
Wij dulden niet die streken.

Hoe jij ook zeurt,
Elk heeft zijn beurt
Geduldig af te wachten.
Zonder pardon
Kom j'op de bon,
Men moet zijn plicht betrachten.

Aan bruggenwee
Klaagt Pieter B.
Nu last en leed en lagen.
Hij had zoo'n haast,
Hij staat verbaasd:
Tien gulden of tien dagen!

—

De nachtelijke zanger.

Neen, een nachtegaal is hij wel niet en ook niet een vink of een lijster. Maar zij hadden zoo gezellig gezeten, ergens in een lief huisje aan de Plantage. Zóó gezellig, dat de avond van 18 April als omgevlogen was. En de prins was al jarig, toen hij het Schoenmakersperk doorschreed, op weg „huis-toe".

Wie is er, die ons 't lied
Verbiedt,
Waar vreugde en lust in klinken?

Ik, zei de agent, die er maling aan heeft wat Bilderdijk dan verder laat volgen:

De blijde vogel zingt op 't nest,
En de Engel boven 't luchtgewest
Waar zon en starren blinken.

Maar als je nu niet ophoudt met schreeuwen en zingen, neem ik je mee naar het bureau.

Zeker, dat was de agent z'n plicht. Waarom zong je daar midden in den nacht?

Och — ik wist it sels niet ienders. 't Waar su leuk weest. Wy hadden lol had, sien!

Nu, binnenshuis kan je pret maken, zooveel als je wilt. Maar dat geschreeuw buiten kan menschen wakker maken, die op hun nachtrust zijn gesteld.

Och — ik deed et zonder erreg, meneer!

Een vrij en onbeklemd gemoed,
Gezond en vroolijk bruischend bloed,
Is meer dan schat en overvloed
Die ons bij 't graf ontzinken.

Nu, zoek dan andere plaatsen voor je nachtelijke solo's of blijf wat minder lang zitten op de plaatsen waar 't zoo gezellig is.

Och, gezelligheid kent geen tijd.

Maar dat er toch grenzen zijn, zoowel voor gezelligheid als voor luidruchtigheid, wordt Theunis D. ingepeperd met f 5 b. of 5 d. h. Ja, zanglustige:

Slechts kort is 't vroolijk uur
Van duur,
Een losse greep van 't leven.
't Is eenmaal jeugd en eenmaal Lent',
Geleend is 't, niet gegeven!
't Is alles voor één korte stond;
Het zwelgziek graf ontsluit zijn mond,
En 't spooksel wemelt om ons rond,
Waar oud en jong voor beven.

Een automaat-uitvinder.

Neen, geen uitvinder van **den** automaat; die leeft waarschijnlijk al niet meer, maar de uitvinder van een zeer bijzonderen automaat, van den kachelhoutjes-automaat. 't Is iemand uit het land der vernuftelingen, uit Duitschland.

Zijn automaat is een nog al omvangrijk toestel, maar hij werkt perfect. Wie aardappelschillen en groentenafval in den automaat werpt, die wordt plotseling beloond met een regen van keurige op maat gesneden kachelaanmaakhoutjes, die uit de onderste lade rollen. En dat is nog niet alles. Iedereen, die zich verbindt regelmatig aardappelschillen en groentenafval in den bak te gooien, speelt warempel nog gratis mee met een achtste lot in de Pruisische Staatsloterij.

Wie nu nog niet tevreden is, moet het maar zeggen. De uitvinder moet gezegd hebben dat hij nog veel meer automaatplannen in het hoofd heeft. Dat wekt verwachtingen, opent hoogst belangrijke perspectieven. Misschien, zegt de „N. Rt. Ct.", vindt hij nog wel eens een automaat uit, waar men drie gewone tantes in moet werpen, om er één erftante uit te krijgen....